

Espoon kaupunki **Soukan keskeisten alueiden inventointi**

Soukan keskeisten alueiden inventointi

Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 6/2017

Päivämäärä	16.6.2017
Tilaaaja	Espoon kaupunki
Ohjausryhmä	Espoon kaupunki / Aija Aunio, Mervi Hokkanen ja Anna-Kaisa Aalto Espoon kaupunginmuseumuseo / Jyri Vilja
Laatija	Ramboll / Annu Tulonen, Niina Ahlfors, Sonja Semeri ja Tiina Heikkilä
Taitto	Ramboll / Sampo Ahonen
Kannen kuva	Espoon kaupunki / kuvaaja Mauritz Hellström

ISBN 978-951-857-761-7

Sisältö

1. Johdanto	7
1.1 Selvityksen lähtökohdat	7
1.2 Menetelmät	8
1.3 Inventointitilanne	8
2. Sökön kylästä Soukan aluerakennuskohteeksi	11
2.1 Maankäytön historiaa	11
2.2 Espoon aluerakenteen kehittyminen ja yleiskaavoitus	14
2.3 Asemakaavoituksen ja rakentamisen vaiheet	17
2.4 Alkuperäisten suunnittelutavoitteiden toteutuminen	27
3. Soukan maisemakaupungin ominaispiirteet	29
3.5 Metsäkaupunki - kaupunkilähiö	29
3.6 Maisemaan sovitettu Soukka	32
3.7 Liikennejärjestelmä	33
3.8 Viheralueet ja kasvillisuus	33
3.9 Kalusteet, valaisimet ja pintarakenteet	34
3.10 Pihat	34
3.11 Kortteli- ja rakennustyypit	35
3.12 Arkkitehtuuri ja maisema-arkkitehtuuri	37
4. Soukan nykytila	41
4.1 Arvioinnin kuvaus	41
4.2 Yleiset alueet	41
4.3 Rakennusryhmät ja rakennukset	49
5. Muuttuva Soukka	119
5.1 Soukan identiteettiä kuvaavat alueet ja kohteet	119
5.2 Säilyttämisen periaatteet	121
6. Lähteet	123

Liitteet

Liite 1 Asemakaavamuutokset

1. Johdanto

1.1 SELVITYKSEN LÄHTÖKOHDAT

Soukka on yksi vanhimmista Espoon aluerakentamissopimuksin toteutetuista asutuskeskuksista. Sen rakentaminen aloitettiin 1960-luvun lopulla, ja aluerakentamissopimuksin aloitettiin Soukan lisäksi myös Matinkylän, Kivenlahden, Olarin rakentaminen. Asutuskeskukset toteutettiin tyypillisimmillään itsenäisinä keskuksina, joissa oli kattavat lähipalvelut ja hyvät joukkoliikenneyhteydet. Myös Soukka muodostaa kaupunkirakenteellisesti itsenäisen kokonaisuuden.

Länsimetron toteutuminen parantaa Soukan saavutettavuutta pääkaupunkiseudulla ja luo mahdollisuuksia ja tarpeen Soukan täydennysrakentamiselle. Soukan tulevan metroaseman ympäristössä on vireillä useita asemakaavamuutoksia, jotka tähtäävät Soukan täydennysrakentamiseen.

Soukka on kokonaisuutena edelleen hyvin tunnistettavissa 1960-1970 lukujen suunnitteluperiaatteiden mukaiseksi kesukseksi. Tämän selvityksen tarkoituksena on kuvata alueen kehittyminen, tunnistaa sen arvokkaat aluekokonaisuudet ja niiden ominaispiirteet sekä asemakaavahistorialliset arvot. Johtopäätöksenä esitetään alueiden herkkyys täydennysrakentamiselle.

1.2 MENETELMÄT

Nykytilanteen dokumentointi ja analyysi on suoritettu maastokäyntien ja karttatyöskentelyn avulla. Maastokäyntien ajankohdat ovat olleet 23.2.2017, 20.3.2017 ja 23.3.2017. Raportin valokuvat on otettu maastokäyntien yhteydessä, ellei kuvatekstissä toisin mainita. Selvitystyötä ovat ohjanneet Espoon kaupunginmuseo ja kaupunkisuunnittelukeskus. Työn aikana on järjestetty aloituskokous, työkokous ja loppukokous kaupungin ja kaupunginmuseon kanssa.

Soukan suunnittelun ja rakentamisen historian pääasiallisina lähteinä ovat olleet alueen alkuperäiset asemakaavat 60–70-lukujen vaihteesta, Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisu ”Maankäytön kehitys Espoossa” sekä vanhat kartat. Vanhat asemakaavat ovat Espoon kaupunkisuunnitteluviraston arkistosta ja vanhat kartat Maanmittauslaitoksen, Kansallisarkiston, Arkistolaitoksen ja Jyväskylän yliopiston arkistoista. Nykytilaa kuvaavaa tietoa on saatu maastokäynneiltä sekä erityisesti Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisusta ”Soukan täydennysrakentamisen kokonaistarkastelu”. Vanhoja valokuvia on saatu Espoon kaupunginmuseolta. Lisäksi on käytetty lähdekirjallisuudessa ollutta kuvamateriaalia. Valokuvat, joissa ei ole lähdeviitteenä kuvaaja- tai arkistotietoja, ovat selvityksen tekijän. Lähdeaineisto on lueteltu raportin lopussa. Soukkaan liittyviä mielenkiintoisia lähteitä, joita tämän työn yhteydessä ei ollut mahdollista tutkia ovat Asuntosäätiön arkisto ja von Hertzenin arkisto Espoon museolla.

Inventoinnin tuloksena on tämä raportti liitteineen, valokuva-aineisto ja Espoon kaupunginmuseon Kauko-järjestelmään tallennetut alue- ja kohdekortit.

Inventointiin ja raportin kokoamiseen ovat osallistuneet maisema-arkkitehti Sonja Semeri, arkkitehdit Annu Tulonen ja Niina Ahlfors ja ins. (AMK) Tiina Heikkilä.

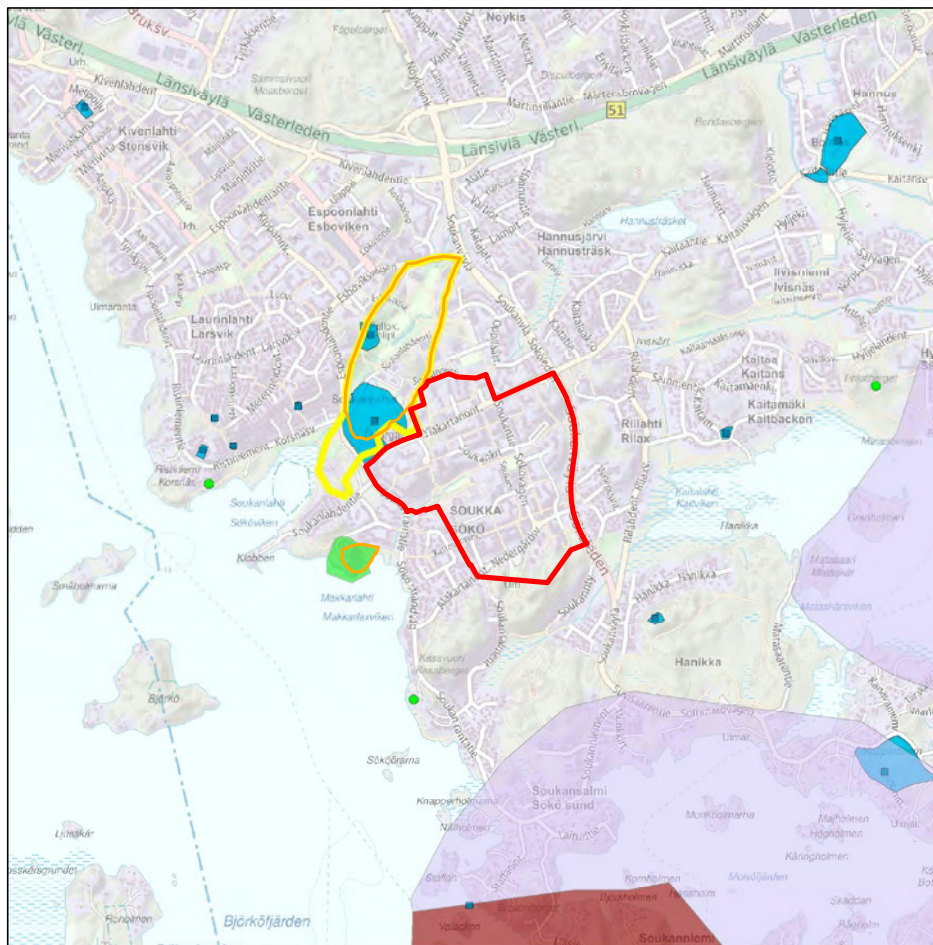
1.3 INVENTOINTITILANNE

Nyt selvittävää Soukan aluetta ja sen kulttuuri- tai rakennushistoriallisia arvoja ei ole mainittu aiemmissa valtakunnallisissa, maakunnallisissa tai kaupungin inventoinneissa.

1.3.1 Espoon eteläosien yleiskaavan kulttuurihistoriallinen inventointi

Espoon eteläosien yleiskaavatyöhön liittyen on laadittu kulttuurihistorialliset inventoinnit vuonna 2005 (Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy). Inventoinnissa ei ole tämän selvityksen mukaiselle alueelle sijoittuvia kohteita. Soukan selvitysalueen pohjoispuolelle sijoittuu Soukan kylämaisema, joka on säilyttänyt kulttuurihistoriallisen arvonsa. Vanha maanviljelykseen liittyvä käyttö on vaihtunut virkistyskäyttöön luontevalla tavalla. Alueelle sijoittuu kaksi arvokasta tilakeskusta, Sökö Övergård ja Sökö Nedergård.

Soukan selvitysalueen itäpuolelle sijoittuu Gezellius-Lindgren-Saarinen toimiston suunnittelema huvilarakennus Villa Miniato, joka rakennettiin 1903–04. Rakennusta pidetään Espoon rakennustaiteellisesti arvokkaimpana asuinrakennuksena.

- Selvitysalueen rajaus
- Paikallisesti merkittävä kohde
- Seudullisesti merkittävä kohde
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (Uudenmaan liitto 2012)
- Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (Uudenmaan 4.vaihe-maakuntakaava)
- Rakennusperintörekisterin rakennus
- Kiinteä muinaisjäänös
- Kiinteä muinaisjäänös (alue)
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)

Soukan keskeisten alueiden inventoinnin selvitysalue ja lähiympäristön merkittävät kulttuuriympäristöt.

2. Sökön kylästä Soukan aluerakennuskohteeksi

2.1 MAANKÄYTÖN HISTORIAA

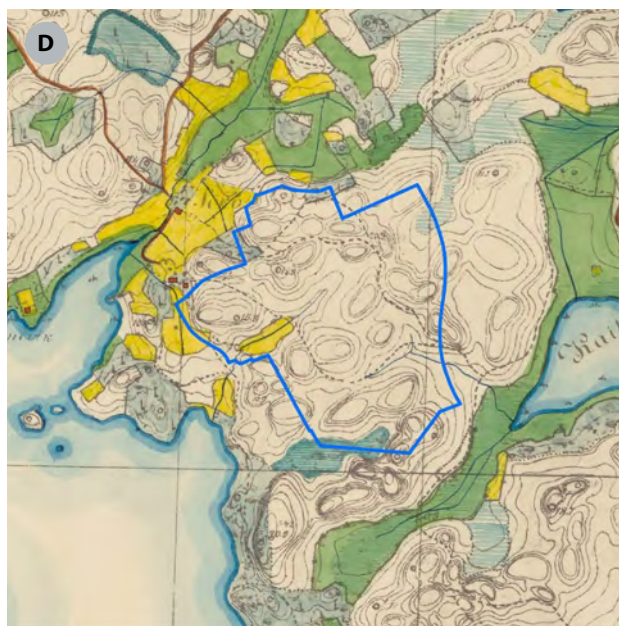
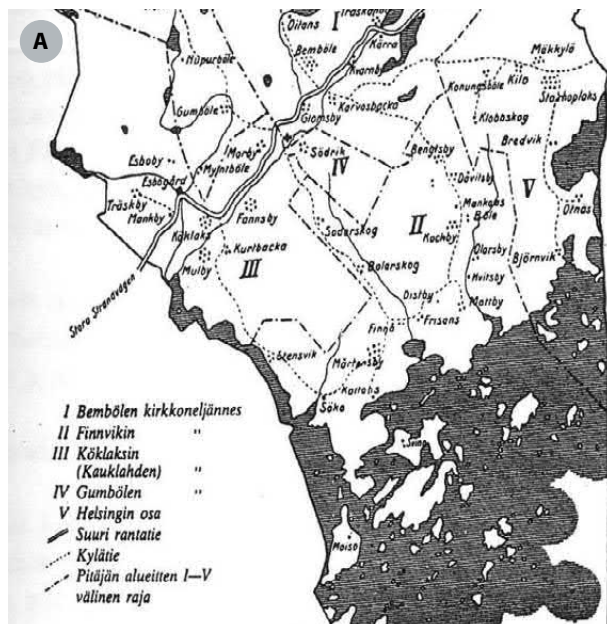
Ensimmäiset maininnat Sökön kylästä löytyvät 1500-luvun alusta, kun Sökön kylä mainitaan vuoden 1535 Espoon hallintopitäjän kyläluettelossa. 1500-luvulla ainoa päätie Espoossa oli Turusta Viipuriin Espoon kartanon ja kirkon kautta kulkenut Kuninkaantie. Sököstä kirkolle kuljettiin kirkkotietä Finnon kautta. Toinen tie Kuninkaantielle kulki Stensvikin kautta. Sökössä oli 1540 kaksi taloa. Asukasmäärästä ei ole tarkkaa tietoa. (Kulttuurimaisema suunnittelukohteena – esimerkkialueena Soukanpohjan kartanon ympäristö, 1994) 1600-luvulla kylän kaksi taloa oli yhdistetty Sökön kartanoksi. (Soukka-seura ry.)

Espoon asutus käsitti 1800-luvulla edelleen vain metsien ja peltojen keskellä olevia maalaiskylä. Sökön kylän kartano jaettiin 1800-luvun alussa kahden veljeksien kesken, ja kylässä oli vuonna 1830 kaksi taloa, Övergård ja Nedergård (nykyinen Soukanpohjan kartano) sekä näiden alustalaisten neljä torppaa. Nedergårdin uusi päärakennus rakennettiin vuonna 1838 suunnilleen samoille sijoille, missä Sökön tilakeskus oli vanhastaan ollut. Övergårdin päärakennuksen rungon vanhin osa on 1830-luvulta. Komean huvilatyyppisen nykyasunsa puulistoineen ja koristeleikkauksineen rakennus sai 1800-luvun lopulla. Harmaakivinen navetta on vuodelta 1872 ja luhtiaitta on 1800-luvulta. Asukkaita koko Sökön kylässä oli vuonna 1863 49 henkeä. (Kulttuurimaisema suunnittelukohteena – esimerkkialueena Soukanpohjan kartanon ympäristö, 1994) Tiestä oli Espoonlahdella 1800-luvun ajan edelleen keskiaikaista perua. Sököstä lähti kylätiet Stensvikin kautta Kuninkaantielle ja Bolarskogin kautta Espoon kirkolle ja edelleen Kuninkaantielle. Sököstä kohti etelää ja merta kulki nykyisen Soukan rantatien suuntainen tie. Selvitysalueen halki kulki pienempiä teitä ja pol-

kuja Nedergårdilta ja Övergårdilta alavalle laaksolle ja itään kohti Kaitaata.

1800- ja 1900-lukujen vaihteessa alkoivat entiset rauhalliset maalaiskylät muuttua Espoonlahden alueella vähitellen pieniksi asutustaajamiksi. Tähän muutokseen vaikuttivat höyrylaivaliikenne, huvila-asutuksen syntyminen, liikenneyhteyksien parantuminen, teollistuminen sekä Helsingin voimakas kasvu. Säännöllinen höyrylaivaliikenne Espoonlahden pohjukassa alkoi vuonna 1872. Lisääntyneiden tavarankuljetusmahdollisuuksien lisäksi rannikolaivaliikenne toi mukanaan kesähuvila-asutuksen. Jo 1800-luvun lopulla suurin osa Espoon rannoista ja saarista palvelivat varakkaiden helsinkiläisten virkistyspaikkoina. Vuonna 1903 valmistui Pasilan – Karjaan rautatie. Radan asemapaikkojen ja pysäkkien lähelle perustettiin pian paljon teollisuusyrityksiä. Espoon eteläosien halki Helsinkiin vievä Jorvaksentie valmistui vuonna 1937. Jorvaksentien silta Stensvikin kohdalle valmistui 1934. Tämä paransi Espoonlahden liikenneoloja huomattavasti. Sökössä linja-autoliikenne alkoi vuoden 1936 paikkeilla. (Kulttuurimaisema suunnittelukohteena – esimerkkialueena Soukanpohjan kartanon ympäristö, 1994; Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema, 1984.)

1900-luvun alussa koko Sökön laakso oli viljelyksessä ja maisemat olivat hyvin avoimet. Nedergårdin päärakennukseen lisättiin vuonna 1904 korkea ristikeskus. 1920-luvulla valmistui suuri navettarakennus, sikala sekä kaksi liiterirakennusta. Sökön väkiluku vuonna 1900 oli 103, vuonna 1917 178 ja vuonna 1939 119. Vuonna 1939 olivat rautatien varren kylät muuttuneet jo noin tuhannen asukkaan taajamiksi. (Kulttuurimaisema suunnittelukohteena – esimerkkialueena Soukanpohjan kartanon ympäristö, 1994)

1960-luvun alussa Nedergårdin maat myytiin Keskus-Sato Oy:lle ja hieman myöhemmin Övergårdin maat Espoon kaupungille. (Soukka-seura ry.)

Länsiväylän rakentaminen aloitettiin vuonna 1961 nelikaistaisena moottoritienä. Vuonna 1969 tie valmistui Kivenlahteen asti ja vuonna 2013 moottoritie jatkui Kivenlahdesta Kirkkonummen keskusta asti. Vuoteen 1977 asti tie Soukkaan, Suvisaaristoon ja Laurinlahteen kulki livisniemen kautta. Kun nykyinen Soukanväylä valmistui, siitä tuli pääliikenneväylä Soukkaan. (Espoonlahti – merellinen kaupunginosa, 2016)

Toisen maailmansodan jälkeen Espoon väestö keskittyi entistä suuremmassa määrin taajamiin. Asutuksen maaseutumaisuus, sekä pientalo- ja loma-asuntoasutus olivat kuitenkin vielä suurimassa osaa Espoota vallitsevia. Suurimpia taajamia olivat muun muassa Tapiola, Matinkylä ja Kauklahti. (Espoon maankäytön kehitys, 2014)

A: Espoon pitäjän 1500-luvulla Ramsayn mukaan. (Kulttuurimaisema suunnittelukohteena – esimerkialueena Soukanpohjan kartan ympäristö, 1994)

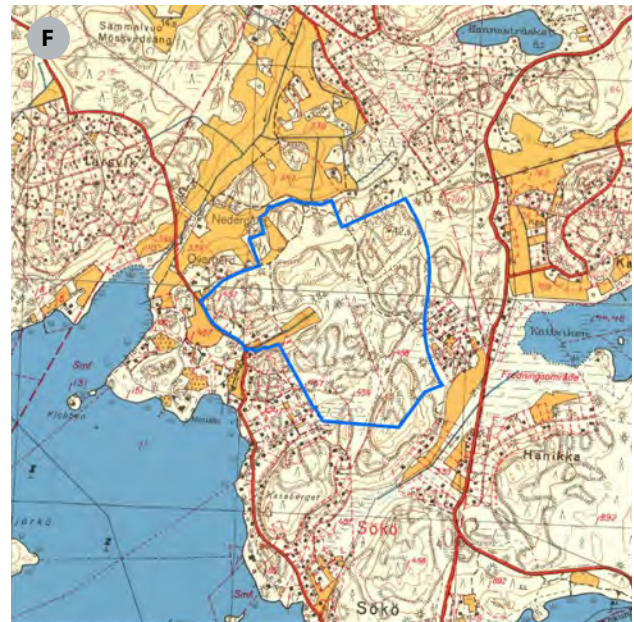
B: Ote maanmittari Friedrich Johan Fonseenin vuonna 1750 laatimasta Espoon pitäjänkartasta. (Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto) Sökön talo on merkitty lähelle nykyisen Soukanpohjan kartan paikkaa. Övergårdin kohdalla on ollut torppa. Kartalla näkyvät Sököstä kohti Kuninkaantietä kulkevat pienet tiet. Sökön alue on kartalle merkitty "högländig" eli ylänkönä. Muutoin tämän selvityksen mukainen alue on esitetty metsäalueena.

C: Soukka/Sökö; Karta öfver egorne med delningsbeskrifning 1830-1833. (Kansallisarkisto) Kartalla harmaat alueet ovat kalliota ja punaiset soita. Nidergårdin ja Övergårdin pellot olivat nykyisen urheilupuiston alueella, Soukanpuistossa sekä Soukanniemen kärjessä.

D: Venäläinen topografikartta vuodelta 1871. (Kansallisarkisto) Kartalla näkyvät selvitysalueen halki kulkevat tiet Övergårdilta ja Nidergårdilta kohti Kaitalahtea sekä etelää.

E: Ote Espoon opaskartasta vuodelta 1958. (Espoon rajapintapalveluiden avoimet aineistot) Kartalla näkyvät ruskealla rakennetut alueet, vihreällä metsäalueet ja keltaisella peltoalueet. Sökön alue oli pääosin metsäaluetta. Nykyisen Yläkartanontien pohjoispuolella oli peltoaluetta ja Soukan rantatien ja Alakartanontien kulmaukseen oli rakentunut pientaloalue.

F: Ote peruskartasta vuodelta 1961. (Maanmittauslaitos)

2.2 ESPOON ALUERAKENTEN KEHITTYMINEN JA YLEISKAAVOITUS

2.2.1 Asuntotarpeeseen vastaaminen

Soukan suunnittelu liittyy aikakauteen, jolloin muuttoliike oli voimakasta, ja oli rakennettava nopeasti edullisia ja varustetasoltaan hyviä asuntoja kaupunkiseuduille muuttaville työntekijöille. 1960–70-luvuilla rakennettiin yli puolet Suomen kerrostaloista. Tämä ei olisi onnistunut perinteisin tavoin, jossa kunta hankkii maan, kaavoittaa sen, rakentaa kunnallistekniikan ja myy tontit yksi kerrallaan rakennuttajalle. Ratkaisuksi tulivat aluerakentamissopimukset, joissa perustajaurakoitsija yhteistyössä kunnan kanssa kaavoitti alueen ja suunnittelutti sitten talot yhtenä kokonaisuutena omaan tuotantotekniikkaansa sopiviksi. Rakennusteollisuus kykeni vastaamaan nopeasti ajan haasteisiin ja tuottamaan teollisesti valmistettuja elementtejä asuntorakentamisen tarpeisiin. Valtio vastasi muuttoliikkeen paineisiin ohjaamalla rahaa poikkeuksellisen runsaasti asuintaloustalouteen ja rakentamista edistettiin ns. Arava-rahoitusjärjestelmällä. Pankeilla ja rakennuttajayhteisöillä oli merkittävä rooli tehokkaan rakentamiskauden aikana.

2.2.2 Kivenlahti-Soukka yleissuunnitelma

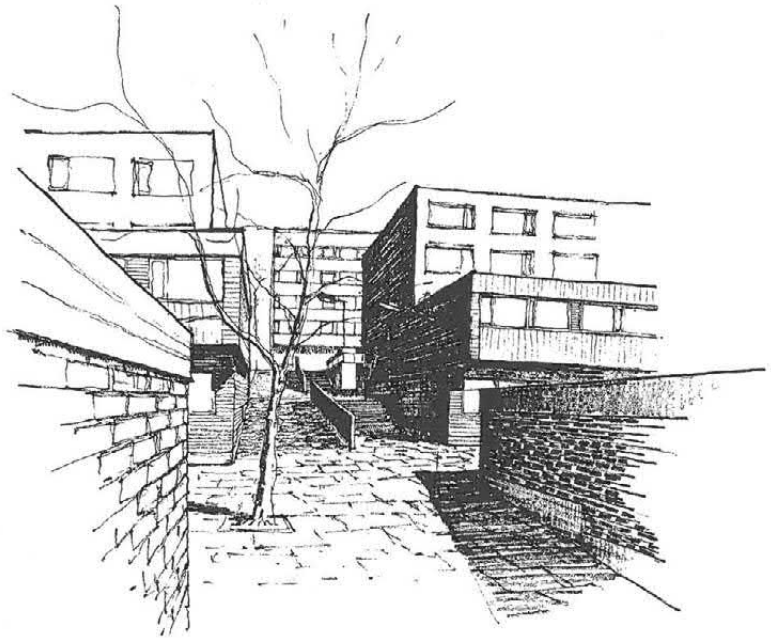
Espoon kauppalan asemakaava-arkkitehti Olli Parviainen laati vuonna 1963 selvityksen, jossa Espoo jaettiin neljään osaan; Tapiola, Leppävaara, Bemböle ja Stensvik (Espoonlahti). Näistä kukin alue vastasi 80 000 asukkaan kaupunkia. Aluejako vahvistui Espoon yleiskaavaluonnoksen myötä, joka valmistui vuonna 1968. Kyseinen jako antoi pohjan Espoon nykyisen aluerakentamisen kehittymiselle. Vuonna 1966 valtuusto hyväksyi suuren aluerakentamissopimuspaketin, johon kuuluivat Karakallio, Westend, Matinkylä, Iivaniemi ja Lounaisrannikko. (Espoon maankäytön kehitys, 2014; Espoo – oma lukunsa, 2008)

2.2.3 Espoonlahden Itärannan yleiskaava

Vuonna 1963 Espoon kauppa antoi Asuntosäätiön esityksestä arkkitehti Alvar Aallon tehtäväksi Espoonlahden itärannan yleiskaavan laatimisen. Tehtävä käsitti Espoon kauppalan, Asuntosäätiön, Keskus-Sato Oy:n ja Polar-Rakennus Oy:n omistamia maa-alueita. Maat oli ostettu pääosin Övergårdilta ja Nedergårdilta. Suunnittelualan pinta-ala oli 1300 hehtaaria. Sopimus yleiskaavan laatimisesta tehtiin 4.5.1964 ja yleiskaavaluonnos valmistui 25.4.1966. Yleiskaavaluonnoksen perusteluissa Aalto toteaa: ”Suomenlahden rannikko saaristoinen, voimakkaasti polveilevine rantaviivoinen, vaihtelevine maastonmuotoineen ja kasvillisuuksineen muodostaa kokonaisuuden, jolle saa hakea vertaa. Kaavoitettavan kaupunkimaisen asutuksen paikaksi on valittu eräs kauneimmista rannikon osista.”

Aalto sijoitti kerrostaloja maiseman korkeimmille kohdille ja matalia rivitaloja mäkien rinteille. Rakennukset oli sijoitettu yksilöllisesti jäseneltyihin lamelli-tyyppisiin ryhmiin. Tämä helpotti palveluiden saavutettavuutta. Yksi suunnitelman hienoimmista ideoista oli liikenneverkosto, joka koostui kahdesta limittäisestä kampamaisesta verkostosta. Rannan puoli oli varattu jalankulkijoille ja ajoneuvoliikenne oli osoitettu sisämaan puolelle, siten ettivät kevyt liikenne ja ajoneuvoliikenne leikanneet toisiaan. (Alvar Aalto A life's work – Architecture, design and art)

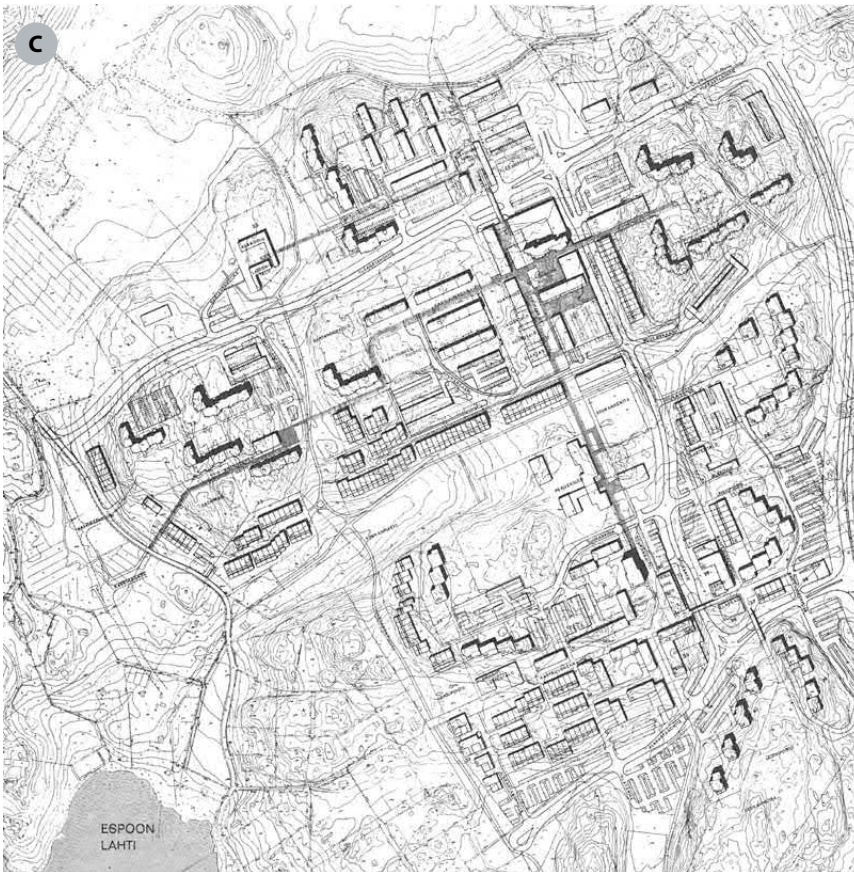
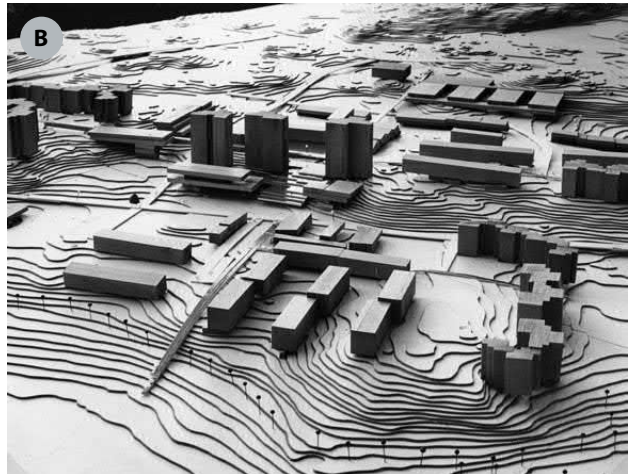
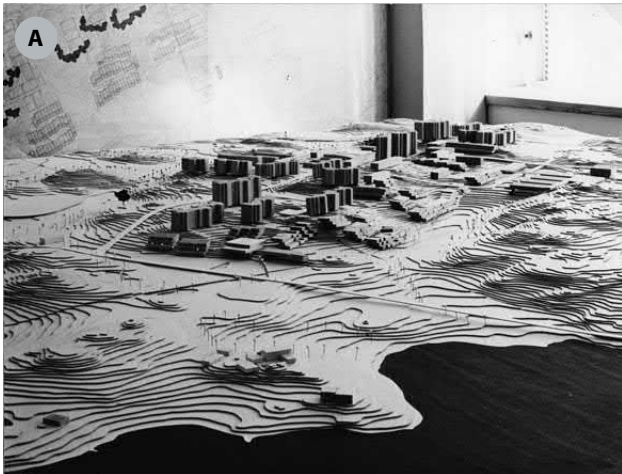
Alvar Aallon kunniahimoisin suunnitelma ei kuitenkaan toteutunut kokonaisuudessaan. Tulevissa suunnitelmissa on nähtävissä yhteneväisyyksiä Aallon suunnitteluperiaatteisiin, kuten kevyen liikenteen ja ajoneuvoliikenteen eriyttäminen, maisemaan soveltaminen, rakennusten massoitteleviaa-otteet ja palveluiden saavutettavuus.

Alvar Aallon näkemys alueen rakentamisesta. (Alvar Aalto, A life's work – Architecture, design and art)

Alvar Aallon suunnittelema Kivenlahti-Soukka yleiskaava-alue 25.2.1966.

A: Asuntosäätiön pienoismalli Espoon lounaisrannikon I vaiheen rakentamisalueesta. Kuvassa näkymä Ylä-Soukan alueelle lounaasta. Maisemaa hallitsevat etelärinteille sijoittuvat rivitalot ja taustalla tornitalojen silhuetit. (Espoon kaupunginmuseum, kuvaaja Atte Matilainen, 1967)

B: Asuntosäätiön pienoismalli Espoon lounaisrannikon I vaiheen rakentamisalueesta. Kuvassa näkymä alueelle pohjoisesta. Etualalla on Soukan aluerakentamisvaiheen aloituskortteli. Liikekustassa on vielä tässä massoittelumallissa kolme korkeaa rakennusta asemakaavan toteutuneen kahden sijaan. (Espoon kaupunginmuseum, kuvaaja Atte Matilainen, 1967)

C: Soukan alue Asuntosäätiön mainosesitteessä. Ei vuosilukua. (Asuntosäätiö)

2.3 ASEMAKAAVOITUKSEN JA RAKENTAMISEN VAIHEET

2.3.1 Lounaisrannikkosopimuksesta asemakaavoiksi

Soukan asemakaavoituksen lähtökohtana oli vuonna 1965 solmittu Lounaisrannikko-sopimus, joka käynnisti aikanaan Suomen suurimman yhtenäisen rakennushankkeen. Espoon kauppala solmi Lounaisrannikko-sopimuksen Asuntosäätiön, Keskus-Sato Oy:n ja Polar-Rakennus Oy:n kanssa. Sopimuksen ensimmäinen kohde oli Soukka. (Espoon maankäytön kehitys, 2014)

”Lounaisrannikko on eräs parhaita alueita, joita Helsingin seutu voi tarjota kaupunkimaiselle asutukselle. Luontonsa puolesta maasto merenrantoineen, kukkulajonoineen, laaksonuomineen ja aukioidineen on poikkeuksellisen kaunista ja vaihtelevaa. Kauneutta korostavat erikoisella tavalla myös maaston karut ja järeät muodot” (Asuntosäätiön mainosite)

Polarin toimitusjohtaja Kauko Rastan mukaan pyrkimyksenä oli luoda merenhenkiseen luontoon sopeutuva ”parannettu Tapiola”, jossa kehityksen ja kokemuksen perusteella sovelletaan kaikkia nykyaikaisen yhdyskuntasuunnittelun parhaimpia periaatteita.

Lounaisrannikkosopimuksen lähtökohtana oli suunnitelma, jolla luodaan eheä, nykyaikainen kaupunkikokonaisuus, jossa toisaalta yhdistyvät kaikki kaupunkimaisten yhdyskuntapalvelujen muodot liike-, kulttuuri- ja koulutuskeskuksineen sekä niiden välittömässä tuntumassa olevine työpaikkoina – ja toisaalta lomahenkisen asumisen edut. Näitä tarjosivat runsaat puistoalueet, pitkä rantaviiva sekä kalaiset ja puhtaat vedet. (Espoon maankäytön kehitys, 2014; Espoo –Oma lukunsa, 2008)

Lounaisrannikon ensimmäisen osa-alueen Soukan kaavoittajaksi asemakaavalautakunta valitsi arkkitehti Olli Parviaisen. Parviainen pohjasi työnsä Alvar Aallon laatimaan Stenvik-Sököyleiskaavaluonnokseen, muuttaen uudessa kaavarungossa lähinnä katuverkostoa. Asemakaavatyössä lähtökohtana on ollut ”pyrkimys luoda miellyttävä ja viihtyisä asuntoalue, jossa myös jalankulkijan turvallisuus otetaan huomioon” ja vastaavasti ”pyrkimyksenä on luoda jalankulkijalle miellyttävä ja turvallinen asuntoalue”. Suorakulmaista koordinaatistoa noudattava asemakaava piirrettiin Över- ja Nedergårdin myymille maille, joista johtuu osa-alueiden nimet Ylä- ja Ala-Soukka. (Espoon maankäytön kehitys, 2014)

Aluksi pyrittiin löytämään ratkaisu siihen, miten tavoiteltu rakennusoikeus saataisiin sijoitettua alueelle matalin kerrostaloin. Tämä olisi vaatinut kohtuuttomia maapohjan tasauksia kallioisessa maastossa. Niinpä päädyttiin von Hertzenin näkemyksiä myötäillen korkeisiin kerrostaloihin, jotka sovitettiin maastoon maastonmuotoja korostaen. Ihmisläheisempään mittakaavaan pyrittiin sovittamalla mukaan myös 2-3-kerroksisia rakennuksia. (Espoo – Oma lukunsa, 2008)

Ensimmäiset yhteistyösopimukset Espoon kauppalaan ja rakentajien kesken solmittiin 28.5.1966. Niiden tarkoituksena oli rakentaa alue rakentajien omistamasta maasta valmiiksi teineen, vesijohtoineen ja viemäreineen. (Espoon maankäytön kehitys, 2014)

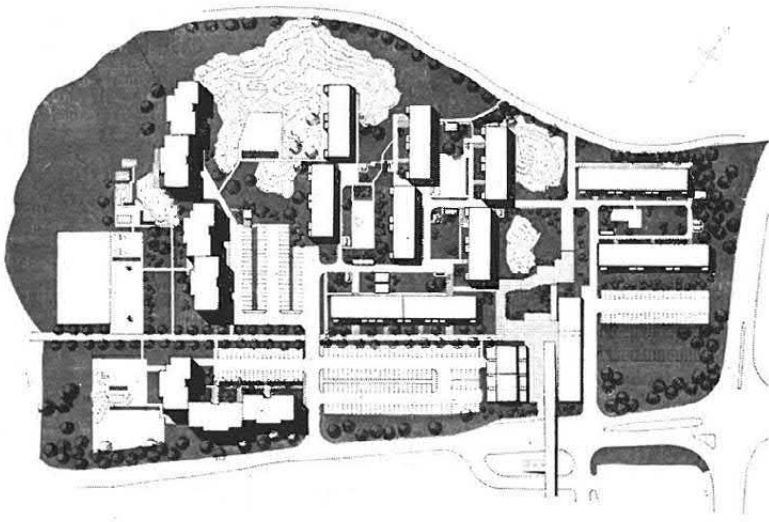
2.3.2 Soukan rakentamisen vaiheet 1967-1969

Ensimmäisen rakentamisvaiheen rakennukset sijoittuvat Yläkartanonpolun, Yläkartanonkujan ja Yläkaupinkujan varrelle. Rakentaminen käynnistyi poikkeusluvoin syksyllä 1967 ja viimeiset talot valmistuivat keväällä 1969. Hankkeen toteuttivat Asuntosäätiö Keskus-SATO Oy ja Polar-rakennusosakeyhtiö ja rakennuttamisen ohjelmoi ja koordinoi Aluerakennus Oy. Ensimmäiset asukkaat olivat muuttaneet alueelle syksyllä 1968. Ensimmäiseen rakennusvaiheeseen kuului 12 asuinkerrostaloa, joista kolme oli 7-kerroksista ”kytkettyä pistetaloa” ja yhdeksän 3-4-kerroksista lamellitaloa. Kaikki rakennukset perustettiin kalliolle.

Toinen, Kaskivuorelle sijoittuva, rakennusvaihe aloitettiin lokakuussa 1968 ja se valmistui vuodenvaihteessa 1969–1970. Toisen rakennusvaiheen Asuntosäätiön asuntosäästäjille rakennetut talot olivat 6-7 ja 8-9 kerroksisia kytkettyä pistetaloja, joita oli Kaskivuoren alueella yhteensä viisi kappaletta.

Kolmannessa rakennusvaiheessa, aloitettiin vuonna 1969 Soukanahteen kahden pistetalon ja polveilevien korkeiden kerrostalojen rakentaminen.

Ennen asemakaavojen voimaatuloa aloitettiin vielä Kaskilaaksontien korkeiden kerrostalojen ja Soukankaaren lamellitalojen rakentaminen.

Ensimmäisen rakennusvaiheen asemapiirros. (Arkkitehti-lehti 3/69)

Lamellitalojen parvekejulkisivut. (Arkkitehti-lehti 3/69)

Ulkomaalaisia vieraita tutustumassa Soukkaan vuonna 1970. (Lähde: Espoon kaupunki, kuvaaja Mauritz Hellström)

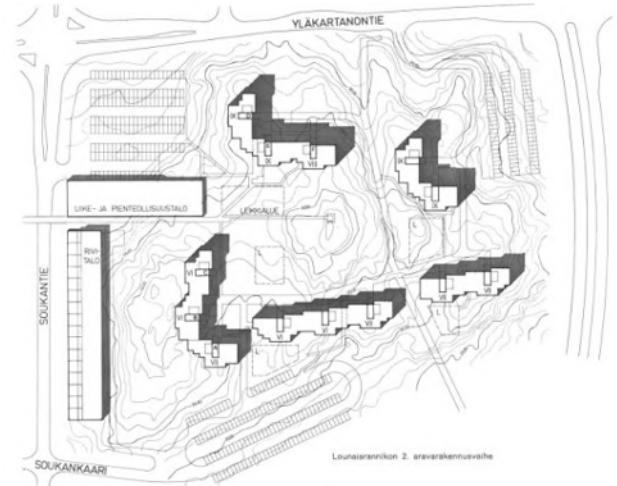
Ensimmäisiä muuttokuormia purettiin Soukassa lokakuun 1968 puolivälissä. (Länsiväylä 17.5.1987, kuvaaja Atte Matilainen) Kuva on otettu todennäköisesti Yläkartanonkujalta.

Soukan ensimmäisessä vaiheessa rakentunut Yläkartanonpolun, Yläkartanonkujan ja Yläkaupinkujan alue. Rakennusten keskellä näkyy Soukalle tyypillinen avokallio, joka on ohjannut rakennusten sijoittelua. Kuva on otettu ennen Soukantorin liikerakennusten valmistumista, jonka alue näkyy kuvassa yläoikealla. Kuva on vuodelta 1972. (Espoon kaupunginmuseo)

Toisessa rakennusvaiheessa rakentunut Kaskivuoren alue. Taustalla on käynnissä alueen kolmannen vaiheen rakennustyöt. (Espoon kaupunginmuseo)

Soukan 2. Rakennusvaiheessa toteutettiin Kaskivuoren kerrostalot. (Asuntosäätiön mainosite)

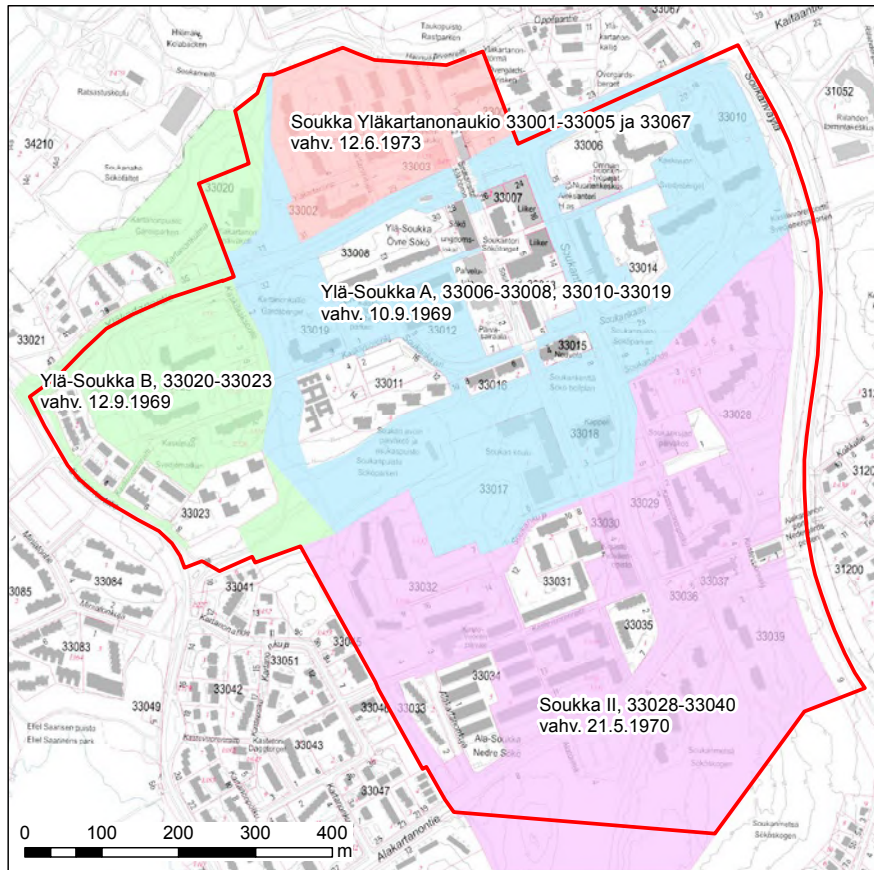

Lounaisrannikon 3. rakennusvaihe. (Asuntosäätiön mainosite). Kuvassa on esitetty Asunto Oy Itä-Soukan havainnekuva (Soukanahde 7 ja 8 sekä Kaskivuorenkuja 3).

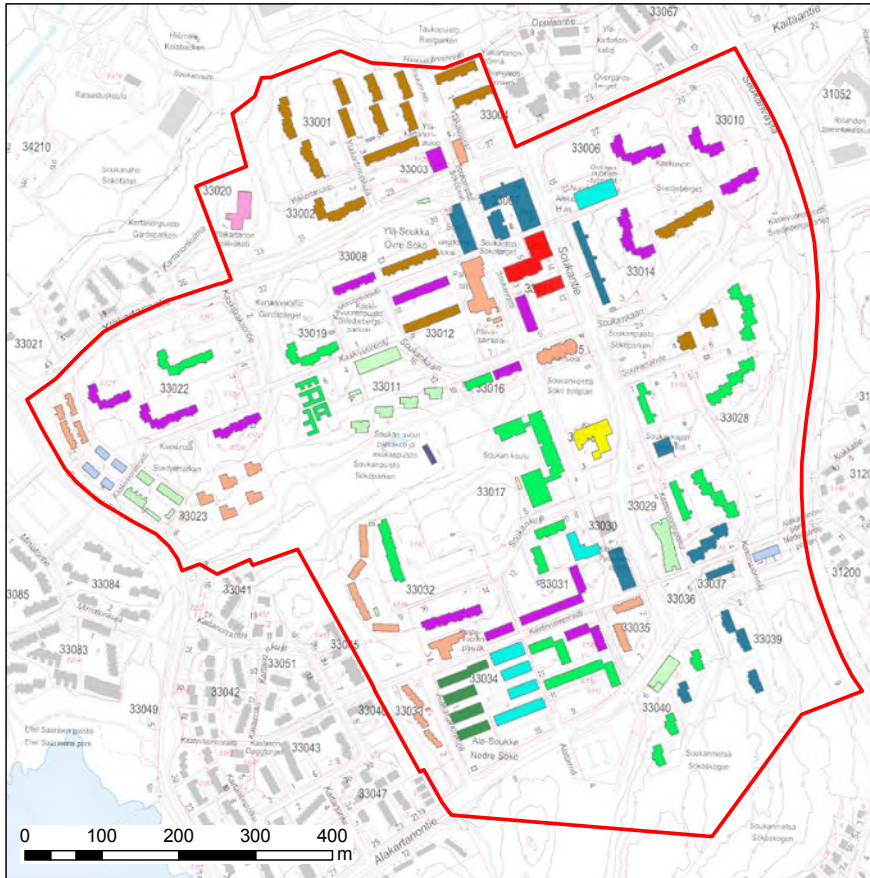
2.3.3 Asemakaavat

Soukan ensimmäiset rakennusvaiheet toteutettiin poikkeamisluvun ja useat asuinrakennukset olivat valmistuneet tai valmistumassa, kun Soukan ensimmäiset asemakaavat saivat lainvoiman syksyllä 1969. Suurimmalla osalla Soukkaa on edelleen voimassa alkuperäiset asemakaavat 1960-1970-luvun vaihteesta.

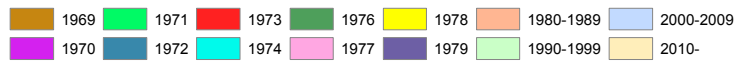
Vuosisikymmenien kuluessa on tehty asemakaavamuutoksia, jotka koskevat lähinnä rakennusoikeuksien tarkistamista, korttelien tonttijakoa, kerrosluvun vähäistä korotusta tai käyttötarkoituksen muutosta. Muutokset on kuvattu sanallisesti kohdekuvausten yhteydessä sekä raportin lopussa taulukkona ja karttaotteina.

Soukan alkuperäiset asemakaavat. Valkoisilla alueilla on tehty kaavamuutoksia. Asemakaavamuutokset on esitetty kortteleittain liitteessä 1.

Valmistumisvuosi / -vuosikymmen

Soukan alueen rakentuminen

2.3.4 Soukan rakentamisen vaiheet 1970-1972

Soukan pohjoisen osan asemakaavat olivat pääosin voimassa syksyllä 1969 ja Soukan eteläosan (Soukka II) keväällä 1970, ja tästä eteenpäin rakentaminen perustui voimassa oleviin asemakaavoihin.

Soukka vuonna 1971. Ostoskeskus valmistui ensimmäisten asuinrakennusten jälkeen vasta vuonna 1972-1973. (Espoon kaupunki, kuvaaja Mauritz Hellström)

Soukka rakentuu. Kuva on todennäköisesti otettu Alakartanonkuja 4:n parvekkeelta kohti pohjoista. Etualalla näkyy Alakartanontien ylittävä silta. Korkean kerrostalotuotannon ohella myös matalammat luhtitalot ovat rakenteilla. (kuva Arkkitehti-lehti 8/1971)

Luhtitalot valmistuivat vuosina 1971 ja -72. (kuva Arkkitehti-lehti 1/1977)

Kuva todennäköisesti vuodelta 1972, sillä meneillään on Alakartanontie 2:n sekä Soukantorin ympäristön liikerakennusten rakennustyöt. (Espoon kaupunginmuseo)

2.3.5 1972-2010-luku

1970-luvun puolivälissä rakentuivat Ala-Soukan Alakartanontie 15 (1974) sekä Alakartanonkuja 1 (1976). Nämä 1-2 –kerroksiset rivitalot olivat Soukan alueen ensimmäiset rivitalot.

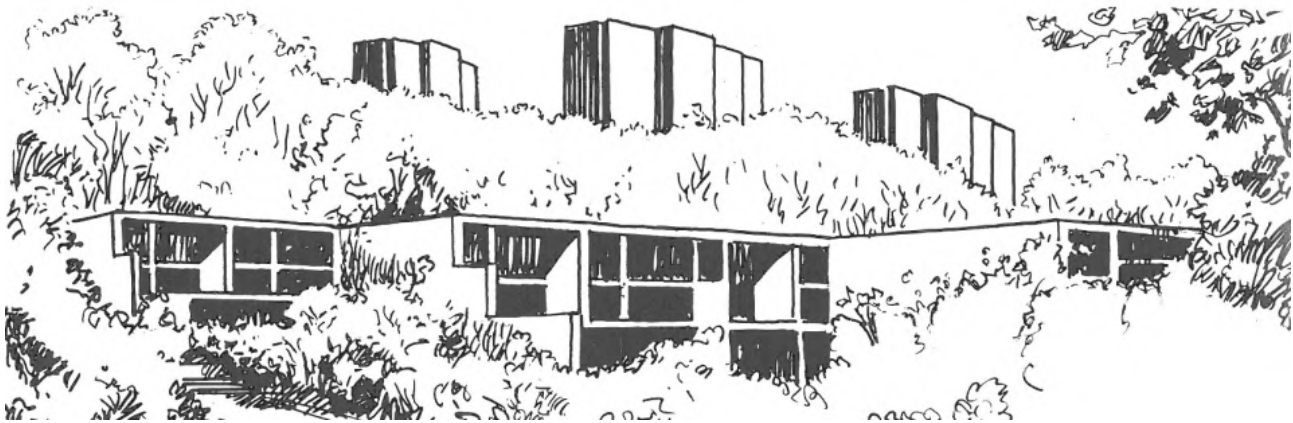
Rivitalojen rakentaminen jatkui vuonna 1983, jolloin valmistuivat Soukankuja 9:n neljä rivitaloa ja Alakartanonkuja 2:n kolme rivitaloa. Vuonna 1987 valmistuivat Yläkartanontien ja Soukan rantatien kulmaukseen sijoittuvat neljä rivitaloa. Soukan rantatien varrelle valmistui vuonna 1990 kolme rivitaloa ja kolme omakotitaloa.

1990-luvun alun jälkeen Soukan alue eli rakentamisen osalta hiljaiseloa aina vuoteen 2004 asti. Tuolloin valmistuivat Alakartanontie 19:n 1-kerroksiset kytketyt neljä omakotitaloa.

Neljä vuotta myöhemmin valmistui Soukan rantatie 4:n 2-kerroksiset pari- ja rivitalot sekä Kastevuorenkuja 1:n 3-kerroksinen asuinkerrostalo. Viimeisimpinä ovat valmistuneet Soukan koulun laajennusosa sekä Soukantie 4:n rakennus 2010-luvun alkupuolella.

Soukan alueen ilmakeku. (Espoon kaupunginmuseo) Kuva on todennäköisesti vuodelta 1976, sillä Alakartanonkuja 1 on rakenteilla.

Maisemanmuotojen korostaminen massoittelulla. Asuntosäätiön mainosesitteen luonnos Soukasta. (Asuntosäätiö)

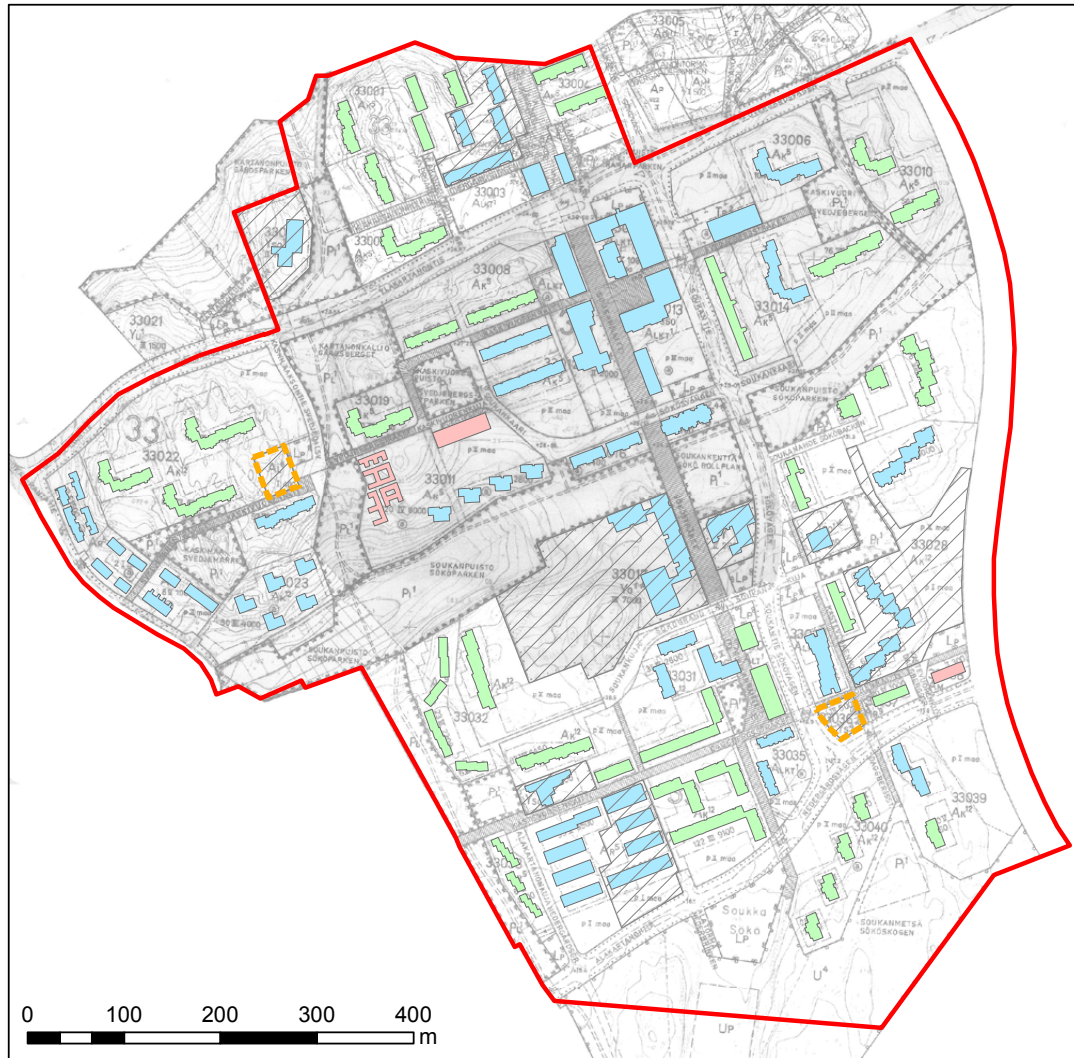
2.3.6 Alueen alkuperäisen asemakaavan keskeiset periaatteet

Itä-länsi-suuntaiset Yläkartanontie, Soukanpuisto ja Alakartanontie sekä kohtisuoraan näihin kulkeva Soukantie, Kartanonpuiston ja Soukanmetsän välinen puistoakseli sekä Soukanraitti muodostavat selvitysalueesta kokoavan ruudukkomaisen verkoston. Liikerakennusten (AL), yhdistettyjen asuin- ja liikerakennusten (ALK) sekä yleisten rakennusten (Y) korttelialueet on sijoitettu pääakselin Soukanraitin varrelle. Yläkonnuntorin yhteydessä on liikerakennusten korttelialue (AL) sekä yhdistettyjen liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen korttelialue (ALKT). Soukantorin ympärillä on yhdistettyjen liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen korttelialueet (ALKT), joiden suurimmat mahdolliset kerrosluvut olivat 5, 9 ja 10. Soukantien ja Alakartanontien risteyskuten tuntuksa osoitettiin liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen korttelialue (ALKT), yhdistettyjen liike- ja pienteollisuusrakennusten korttelialue (ALT) sekä yhdistettyjen liike- ja sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (ALKS). Soukanväylän ja Alakartanontien risteyskuten tuntuksa on moottoriajoneuvo-

jen huoltoasemainen korttelialue (AM). Jalankulkukatujen varsilla on opetus- ja sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueet (YSO), opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueet (YO) ja sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueet (YS).

Asumiseen kaavoitetut alueet ovat pääosin asuntokerrostalojen korttelialuetta (AK). Korkeimmat 9-10 kerroksiset kerrostalot sijaitsevat alueen korkeimmilla kohdilla Kaskivuoren huipulla, Kaskilaaksontien varrella sekä Alakartanontien eteläpuolella. Matalaa 2-kerroksista rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialuetta (AR) on selvitysalueen länsiosan länteen laskevilla rinteillä.

Laajat pysäköintialueet on keskitetty pääosin katujen varsille ja pihat-alueet ovat suojaisia ja liikenteeltä vapaita. Liikerakennusten sekä yleisten rakennusten korttelialueiden läheisyydessä on pysäköintialueita (LP). Yläkartanontien, Soukantien ja Alakartanontien varsilla on kadun ylittäviä (ky) sekä alittavia (ka) kevyen liikenteen yhteyksiä.

	Toteutumattomat korttelit		Toteutunut osittain asemakaavan mukaisesti
	Käyttämätöntä rakennusoikeutta		Toteutunut asemakaavasta poiketen
	Toteutunut asemakaavan mukaisesti		

Soukan nykyinen rakennuskanta suhteessa alueen alkuperäisen asemakaavan mahdollistamaan rakentamiseen. Kaaviokuva ei määrittele rakennusajankohtaa tai rakennusten alkuperäisten piirteiden säilyneisyyttä. Alueella tehdyt kaavamuutokset ja rakennusten toteutumivuodet on esitetty kappaleen 2.3 lopussa olevilla kartoilla.

2.4 ALKUPERÄISTEN SUUNNITTELUTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Soukan maisemakaupungin alkuperäiset tavoitteet ovat tiestön sijaintia lukuun ottamatta jatkuneet soveltaen läpi kaikkien alueelle tehtyjen suunnitelmien toteutukseen saakka.

Soukka on esimerkki aikakauden liikennejärjestelmäsuunnittelun ihanteesta ulkosityöittäisine ajoneuvoreitteineen ja alueen sisäisine, palvelut yhdistävine, kevyen liikenteen verkostoineen. 1970-luvulla arkkitehtuuri sopeutui teolliseen elementtituotantoon ja tehokkuuden paineissa se jäi osin toissijaiseksi. Soukassakin rakennusten arkkitehtuuri perustuu lähiörakentamiskauden teolliseen tehokkuuteen, mutta alueella on esimerkkejä myös tavanomaista monimuotoisemmasta elementtirakentamisen soveltamisesta. Useat rakennukset ovat pistetalojen ja lamellitalojen yhdistelmiä, ja niiden julkisivuissa on harkittua polveiluutta. Myös maastoon sovittaminen on pääosin onnistunutta.

1970-luvulla viher- ja lähiympäristöön usein panostettiin, ja se arvostus näkyy Soukassa edelleen.

2.4.1 Yleiskaavalliset tavoitteet

- ”Aalto sijoitti kerrostaloja korkeimmille kohdille ja matalia rivitaloja mäkien rinteille. Rakennukset oli sijoitettu yksilöllisesti jäsennelyihin lamelli-tyyppisiin ryhmiin. Tämä helpotti palveluiden saavutettavuutta. Yksi suunnitelman hienoimmista ideoista oli liikenneverkosto, joka koostui kahdesta limittäisestä kampa- maisesta verkostosta. Rannan puoli oli varattu jalankulkijoille ja ajoneuvo-liikenne oli osoitettu sisämaan puolelle, siten etteivät kevyt liikenne ja ajoneuvoliikenne leikanneet toisiaan.”
- Aallon yleiskaavallinen idea on osittain lähtökohtana ja näkyvissä
- Alueen topografian seuraaminen massoitellulla – merelliset näkymät

2.4.2 Aluerakentamisen tavoitteet

- Aluerakentamisen varhaisia toteutuneita esimerkkejä
- Aikanaan Suomen suurin aluerakentamiskohde joka toteutui pääosin alkuperäisen suunnitelman mukaan 1970-luvulla

2.4.3 Alkuperäisten asemakaavojen ihanteiden näkyminen Soukassa

- Alue on rakennettu ja säilynyt pääosin alkuperäisten asemakaavojen mukaisena (kartta)
- Tapiolan ihanteiden mukainen luonnon ja rakennetun ympäristön kokonaisuus: ”Älä tuo puistoa kaupunkiin vaan tuo kaupunki puistoon”
- Alkuperäiset maastonmuodot ja kasvillisuus näkyvissä useissa kortteleissa
- Liikenteelliset ratkaisut keskiössä
- Alue jäsentyy liikkumisen ja toiminnallisuuden perusteella
- Soukanraitti ja Soukanpuisto risteävät alueen keskellä - hyvä saavutettavuus kaikille pyörällä ja kävellen
- Julkinen rakentaminen keskeisellä paikalla, aluetta sitovan kokonaisuutena Soukanraitin varrella – koululta välitön yhteys viherakselille
- Selkeät viherakselit ja niiden liittyminen laajempiin viheralueisiin
- Ajoneuvoliikenteen syöttäminen kortteleiden ulkopuolelta, puistomaiset ja turvalliset kortteleiden pihat ja niiden välialueet
- Alueella erottuu kaksi erityyppistä korttelirakennetta:
- omaastoa myötäilevät orgaaniset avoimet korttelit korkeine rakennuksineen
- oteollisen rakentamisen tekniikkaa kuvastavat, rakennusten keskinäiseen koordinaatistoon perustuvat, matalammat lamellitalo- ja rivitalokorttelit (Alakartanontie, Yläkartanontie)

2.4.4 Maisemalliset tavoitteet

- Vapaamuotoiset puuryhmät ja yksilajiset pensasryhmät
- Luonnonpuistomainen ympäristö ja aitaamattomat piha-alueet
- Avokalliot ja lakialueet rakentamattomia
- Monipuolinen rakeisuus ja rakennusten vaihtelevat korkeudet
- Yhtenäiset rakenteet ja pintamateriaalit
- Raitit ja viheralueet kokonaisuuden osana

3. Soukan maisemakaupungin ominaispiirteet

3.5 METSÄKAUPUNKI - KAUPUNKILÄHIÖ

Soukan suunnittelu ja pääasiallinen rakentaminen ajoittuu 1960- ja 70-luvun taitteeseen, jolloin kaupunkisuunnittelu oli murros- vaiheessa. Niinpä Soukassa näkyikin aikakaudelle tyypillinen kehitys väljästä ja avoimesta kaupunkirakenteesta kohti tiiviimpää kompaktikaupunkia. Edellisillä vuosikymmenillä, 1950- ja 1960-luvulla, voimissaan ollut väljä metsäkaupunki-ideologiaa kohtaan esitetty kritiikki voimistui. Sen hajanaisuutta ja väljyyttä arvosteltiin, kun metsäkaupungin ei katsottu tarjoavan hyviä puolia kummastakaan, maaseudusta eikä kaupungista. Vastareaktiona asemakaavoja ryhdyttiin kehittämään strukturaalisempaan suuntaan, tiiviimmiksi kaupunkilähiöiksi, mikä tulee parhaiten esille

Soukan eteläosassa, Alakartanontien pohjoispuolen kortteleissa. Metsäkaupunki-ideologiaa voi taas nähdä Soukassa mäkien päälle suunnitelluissa ja maastonmuodot huomioivissa kortteleissa.

Murrosvaiheesta huolimatta Soukasta muodostui yhtenäinen kokonaisuus. Alue edustaa suorakulmaiseen koordinaatistoon perustuvaa ruutukaavaa, mutta ei ole kuitenkaan aivan puhtaan ruutukaava-ajattelun toteutuma, vaan näkyvissä on vielä jälkiä metsäkaupunki-ideologiasta.

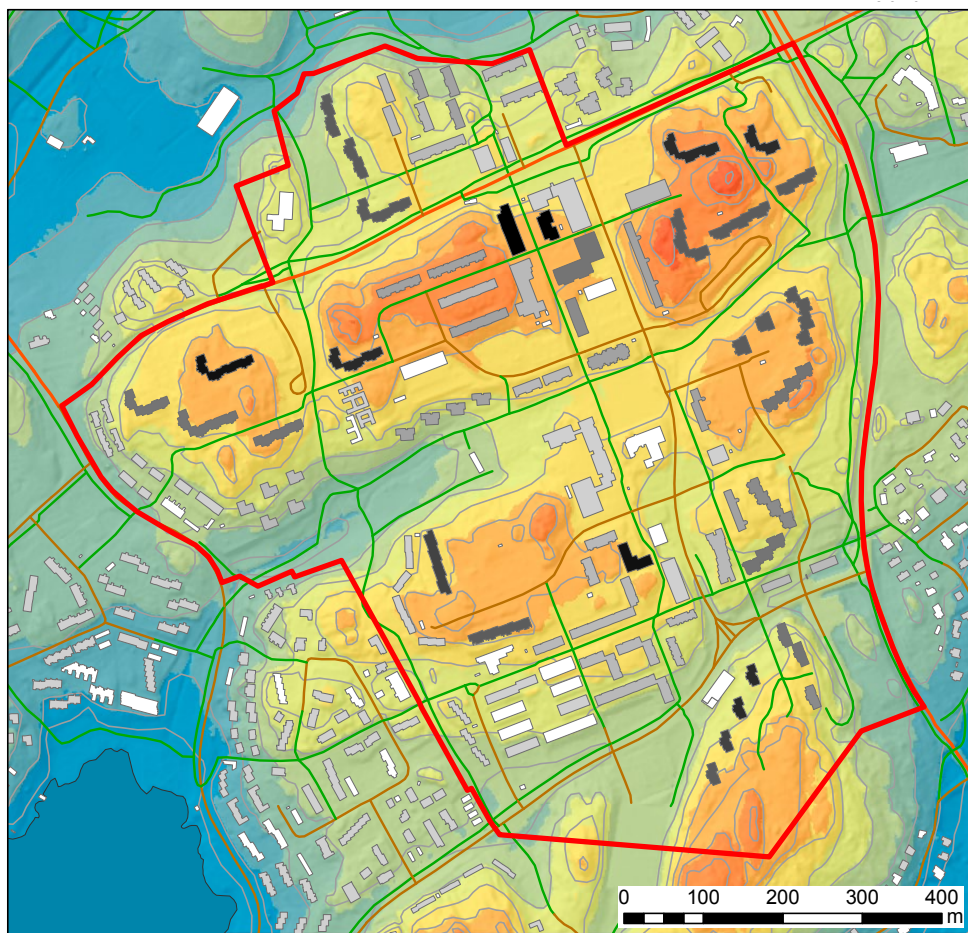
Kaskivuoren kerrostaloissa tiivistyy Soukan tärkeä suunnitteluperiaate alueen luontaisten korkeuserojen korostamisesta. Saavuttaessa Soukkaan Soukanväylän suunnasta, ilmentävät kallion laelle rakennetut korkeat kerrostalot hyvin Soukan identiteettiä.

Maisemarakenne. Rakentaminen sijoittuu pääosin kalliovaltaiselle selänteelle.

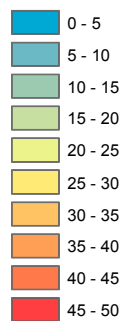
Alvar Aallon laatimassa yleiskaavassa liikenneverkko poikkeaa toteutuneesta, mutta alavimmat rakentamattomat laaksopainanteet ja rakennetut kallioselänteet ovat yleiskaavan tavoitteen mukaisia piirteitä myös nykyisessä Soukassa.

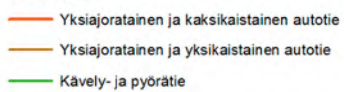
Kerrosluvu

Korkeusmalli (m mpy)

Tieluokat

Selvitysalueen rakennusten korkeudet sekä tiestö topografiakartalla.

3.6 MAISEMAAN SOVITETTU SOUKKA

Soukka sijaitsee meren rantavyöhykkeellä, manneralueella, jossa maisemassa on vahvoja sisäsaariston piirteitä, kuten vaihtelevaa kalliomaastoa ja karua kasvillisuutta. Maisemarakennetta hallitsevat itä-länsisuuntaiset kallioiset selänteet ja niiden väliset laaksot, jotka jatkuvat merenlahtina lännen suunnassa. Alueen korkeimmat mäet nousevat korkeustasolle + 45-50 metriä merenpinnan yläpuolelle ja matalimmat laaksonpohjat ovat tasolla 5-10 metriä merenpinnan yläpuolella.

Soukan maisemassa selänteet ja laaksot erottuvat toisistaan melko selväpiirteisesti ja paikoin kalliomäet nousevat jyrkkinä rinteinä laaksojen reunamilla. Varsinaisia jyrkänkaita ei alueella ole. Selänteet ovat kallioisia ja etenkin selänteiden lakialueilla kalliot paljastuvat maanpinnalle. Muuten selänteillä ja selänteiden rinteillä ja niiden vaihtumisvyöhykkeillä kalliota peittää moreenikerros. Selvitysalueen laaksopainanteiden matalimmat osat

ovat savea. Savikerroksen paksuus painanteissa on yli 3 metriä. Savikoiden reunoilla laaksopainanteissa on savi- tai silttialueita, joiden alla on yleensä hiekkaa tai hiekkamoreenia. Selänteiden lakialueiden luontainen puusto on harvaa. Selänteiden ja laaksojen välissä on tiheäpuustoisia rinteitä.

Maisemarakenne näkyy edelleen vahvasti Soukan kaupunkikuvassa. Rakennukset sijaitsevat selänteiden lakialueilla ja rinteillä. Alueen korkeimmat kerrostalot sijoittuvat korkeimpien selänteiden lakialueille ja toimivat alueen paikoin kauaskin näkyvinä maamerkkeinä sekä sisäisinä kiintopisteinä. Matalampia rakennuksia sijoittuu erityisesti selänteiden etelän suuntaan viettäville rinteille. Rakentamattomat kalliomäet kortteleiden välissä tai sisällä ovat alueen maisemalle luonteenomaisia. Selvitysalueen kadut ja tiet sijoittuvat maisemarakenteen matalimpiin osiin selänteiden väliin.

Mittakaavan ja kasvillisuuden vaihtelua raitin varrella alueen markkinointikuvassa (Asuntosäätiö)

Liikenneverkoston kaksi ero tasoa.

Selvitysalueen keskiosan laaksopainanne on pääosin luonnonmukaista puistoa ja laakson pohjalla virtaa Makkarilahteen laskeva puro. Eteläisemmän laakson pohjaa myötäilee nykyisin Alakartanontie.

Soukalle leimallista ovat maastonmuotoja korostava rakennusten massoittelu ja korkeimpien lakialueiden säästäminen rakentamiselta. Alueen korkeimmilta kalliomäkien lakialueilta avautuu näkymiä kaukomaisemaan sekä lähiympäristöön.

Soukan keskus erottuu paikoin kaukomaisemassa metsäisenä selänteenä, jonka siluettiin luovat muotoa ja kiinnekohtia metsänrajan yläpuolelle kohoavat rakennusryhmät.

3.7 LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

Soukan alueen kulkuväylät asettuvat topografian ja rakentamisen mukaiseen ruudukkoon. Kävely- ja autotiet on eroteltu 70-luvulle tyypillisesti eri tasoille ja toisistaan erillisiksi verkostoiksi. Kävelytiet sijaitsevat enimmäkseen ajoteitä ylempänä ja kulkevat useassa kohtaa niiden yli siltaa myöten. Tärkeimmät katujen ja raiteiden risteyskohdat on voitu vaihtelevassa maastossa rakentaa helposti eri tasoon. Autoliikenteen alueellisia kokoojakatuja ovat Yläkartanontie, Soukantie ja Alakartanontie, jotka ovat myös joukkoliikenteen käyttämiä reittejä. Pääkatu Soukanväylä johtaa alueen liikenteen länsiväylälle, Kivenlahdentielle sekä Nöykkiönkadulle.

Yhteistä monille 1970-luvulla rakennetuille taajamille on alueen keskeiset toiminnot yhdistävä jalankuluraitti. Soukantorin toimii jalankulun solmukohtana, johon johtavat kevyen liikenteen sillat idästä ja pohjoisesta.

3.8 VIHERALUEET JA KASVILLISUUS

Soukan rakentamisen yhteydessä on istutettu paljon puita yleisille alueille, kuten jalankulkuväylien varteen, puistoalueille sekä tori- ja leikkialueiden yhteyteen. Pensaat on usein istutettu yksilajisiin ryhmiin. Perennoja on käytetty vähän. Luonnonpuustolla on vahva rooli Soukan yleisillä alueilla ja pihhoilla. Kallioselänteiden hallitsevana puulajina on mänty, mutta myös kuusta ja koivua kasvaa alueella paljon.

Useat yleisten alueiden istutussuunnitelmat on laatinut 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröijer. Rakennustaiteen museon arkistossa olevat Rosenbröijerin laatimat Soukan yleisten alueiden ja pihojen istutussuunnitelmat on lueteltu kappaleessa 3.8. Maj-Lis Rosenbröijerin alkuperäisiin puistosuunnitelmiin (Yläkonnuntori ja Soukanraitti, Yläkonnunpolku, Yläkartanontie ja Kartanonpuisto) on merkitty istutettaviksi kasveiksi mm. ruusu, pensaskanukka, ruusuangervo, pensasvaahtera, kelaköynnös, tuhkapensas, happomarja, jalopähkinä, mänty, koivu, lehtikuusi ja kallionauhous.

Nykyisin tyypillinen puistonpenkki Soukan yleisillä alueilla edustaa alkuperäistä nuorempaa muotokieltä

Soukalle tyypillinen valaisin, josta ilmenee ainakin kahta eri vuosikymmenien variaatiota. Vanhimmat saattavat olla alueen alkuperäisiä puistovalaisimia.

3.9 KALUSTEET, VALAISIMET JA PINTARAKENTEET

Soukan penkkivalikoima yleisillä alueilla käsittää useita tyyppejä. Yleinen kaluste on metallirunkoinen, puisella istuimella ja selkänojalla varustettu puistonpenkki. Soukantorilla on paikalle suunnitellut omaleimaiset kalusteet.

Soukan rakennusajankohdasta johtuen vallitsevat katupäällysteet ovat asfaltti ja harmaa betonilaatta. Betonilaattaa on käytetty toreilla ja aukioilla sekä niihin läheisesti liittyvillä raittien osuuksilla. Soukan raiteilla ja aukioilla on myös uudempaa ja pienimittakaa-vaaisempaa betonikiveystä.

Soukassa istutusten alkuperäiset reunamuurit ovat tehty lähes yksinomaan betonista paikalla valaen tai kestopuisesta lankusta. Betonikivestä ladottujen reunamuurien käyttö on sittemmin yleistynyt sekä yleisillä alueilla, että pihoiden.

3.10 PIHAT

Varsin vehreässä Soukassa luonnonläheisyys korostuu väljissä korttelirakenteissa, joissa kallioiset mäet on jätetty sellaisenaan osiksi pihvoja ja virkistysalueita. Usein rakennukset on sijoitettu maastoa mukaillen eikä kallioleikkauksia tai täyttöjä ole juurikaan tehty. Kallioiden ja rakennusten liitoskohdat on usein ratkaistu taidokkaasti ja kalliota louhimatta. Leikkipaikat ja oleskelualueet on sijoitettu pihville luovasti maastonmuotoja hyödyntäen. Pihapuusto on pääosin luonnonmukaista ja puut kasvavat myös lähellä rakennuksia, jolloin pihan kulkureitit eivät ole rakennusten vierellä. Pihoiden on niukasti rakenteita ja istutusalueita. Istutukset sijoittuvat usein rakennusten sisäpihojen julkisivujen viereen sisäänkäyntejä korostaen.

Soukan kerrostalopihoiden näkyä paikoin voimakkaasti myös 70-luvun korttelirakenteen tiivistäminen ja tyyli: pihatiloista on muodostettu eri toiminnoille varattuja alueita (kuten leikki, pyykin kuivaus, oleskelu) ja pihatiloja on jaettu yksiläisillä pensasistutuksilla. 1970-luvulla laadittiin Suomessa ruotsalaisten esikuvien mukaiset asuin ympäristöjen suunnitteluohjeet. Kortteleiden suunnittelussa kiinnitettiin huomiota pienilmastoon, oleskeluun ja eri-ikäisten lasten leikkeihin. Autot sijoitettiin keskitetysti sisäpihojen ulkopuolelle, mikä ilmenee selvästi Soukan alueraken-

teessa. Yleisesti 1970-luvulla nopeasti edenneissä aluerakentamisprojekteissa puutarha-arkkitehtien harvalukuinen ammattikunta osallistui vaihtelevasti. Soukan vanhimman alueen, Ylä-Soukan puutarhasuunnitelmat on laatinut puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer.

3.11 KORTTELI- JA RAKENNUSTYYPIT

Soukka on esimerkki aikakaudesta, jolloin paikalla rakentaminen muuttui elementtiratkaisuiksi. Uusi tekniikka mahdollisti entistä suuremmat massat ja laajat pinnat. 1970-luvulle tyypillistä rakentamisessa on tarkoituksenmukaisuus, monistaminen ja materiaaleissa huoltovapaus. Aikaa hyvin kestäväksi luultua pesubetonia käytettiin laajoina pintoina. Rakennustyössä käytettyjen nosturiratojen vaatima mitoitus saneli rakennusten sijoittelua ja elementtien mitoitus määrätti julkisivujäsentelyn ja aukotukset.

Kontrastina määrämittäiselle elementtirakentamiselle on Soukan maaston muotojen moninaisuus. Maastoa ei ole tasattu, vaan sen vaihtelu on otettu alueen vahvuudeksi. Korkeat rakennukset mäkien päällä maastoon väljästi ryhmiteltyinä, rinteessä sijaitsevat rivitalot ja kokonaisuutta täydentävät matalammat kerrostalot muodostavat kerroksellisia näkymiä Alvar Aallon yleiskaa- van periaatteen mukaisesti.

Alueella voidaan yleistäen tunnistaa kahdenlaisia asuinkortteleita. Mäkien päälle maaston muotojen mukaan väljästi sijoitettujen kortteleiden rakennukset ovat kapearunkoisia, korkeita, usein L-mallisia ja ne muodostuvat polveilevasti kytketyistä pistemäisistä massoista. Tämä antaa mielikuvan orgaanisesta sijoittelusta, vaikka rakennukset myötäilevät Soukan suorakulmaista koordinaatistoa. Korttelien veistoksellinen sommittelu yhdistyy tiukkaan järjestelmäajatteluun. Kookkailla taloilla oli mahdollista jättää luontoa koskemattomaksi ja toisaalta säästää rakennuskustannuksissa, kun rakennuksen ulkovaipan ala suhteessa neliöihin pieneni. Talojen väleihin jää viihtyisiä pihvoja ja raitteja, joilla on hieno tilan tuntu, runsaasti valoa ja näkymiä luontoon.

Toinen korttelityyppi on suoraviivaisempi ja tiiviimpi ja se muodostuu lamellitaloissa ja rivitaloissa. Lamellitalokortteleiden julkisivut ovat usein äärimmäisen pelkistetyt. Rakennusten pitkillä julkisivuilla ruutuelementeissä on tavallisesti yksi ikkuna yhtä huonetta

Hallittua maastoon sovitettua mittakaavan vaihtelua. Raittinäkymä Soukankaarelta kohti keskustaa ja Kaskivuorta. Puusto ja ympäristöön luontevasti liittyvät istutukset ovat oleellinen osa Soukan kaupunkikuvaa.

kohti. Parvekkeet on joko toteutettu ulkonevilla pieliseinillä tai ne ovat runkoon osin tai kokonaan sisäänvedettyjä. Parvekekaiteet ovat useimmiten betonia. Päädyt ovat lähes kaikissa rakennuksissa ikkunattomia ja useissa taloissa maanpäällinen kellarikerros toimii sisäänkäyntikerroksena. Rakennuksissa on tasakatto ja niistä nousee laatikkoina hissien konehuoneet.

Yhdistävänä tekijänä molemmissa asuntorakentamisen tyypeissä on betoni ja elementtirakentaminen. 1970-luvun jälkeen rakennetuissa asuinrakennuksissa on käytetty runsaasti tiiltä ja paikoin myös puuta. Rakentamisesta suurin osa on kuitenkin toteutunut lyhyellä aikavälillä 1960- ja 70-luvulla ja betoni on siksi alueella vahvimmin edustettuna materiaalina. Virkistävän poikkeuksen 1970-luvulla toteutettuun betonirakentamiseen tuovat vuosina 1971 ja 1972 valmistuneet Matti Vuorion luhtitalot Soukantien varressa, joissa on käytetty runsaasti puuta julkisivuissa.

Julkisten rakennusten arkkitehtuuri oli 1970-luvun Soukassa aikakauteen nähden monimuotoista, ja niistä useimpia yhdistää punatiilinen julkisivu. Pelkistetympää betoniarkkitehtuuria edustavat kirjasto ja Soukankujan päiväkotikoulu. Koulun, kappelin ja Yläkartanon päiväkodin julkisivuissa on käytetty punatiiltä.

Arkkitehtuuriltaan pelkistetyt, pitkät lamellitalot rajaavat luonnonmukaisia ja viihtyisiä korttelipihoja. Soukankaari 13 istutuksineen on edustava esimerkki lamellikerrostalosta.

Pistemäisiä massoja toisiinsa polveilevasti kytkettynä Kaskivuoren kalliomaastossa.

*Julkisia rakennuksia yhdistävä punatiili
(Soukan koulu, Yläkartanon päiväkot ja Soukan kappeli)*

3.12 ARKKITEHTUURI JA MAISEMA-ARKKITEHTUURI

Tämä selvitystyön yhteydessä on tullut esille suunnittelijoita, joista osalla on ollut hyvinkin keskeinen rooli Soukan suunnittelussa. Alueen jatkosuunnittelun ja täydentävien selvitysten yhteydessä tarkempi tutustuminen heidän tuotantonsa ja suunnitelmiinsa tuonee lisätietoa alueen ja kohteiden arvojen ja säilyneisyyden tarkempaan määrittelyyn.

Puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer

Maj-Lis Rosenbröjer opiskeli Tanskan taideakatemiaan laaja-alaisella puutarha- ja maisema-arkkitehtuurin suunnittelukurssilla 1940-luvulla. Uransa alkuvaiheessa Rosenbröjer työskenteli Tanskassa tunnettujen maisema-arkkitehtien toimistoissa ja Suomeen palattuaan hän työskenteli Onni Savonlahden toimistossa vuosina 1953-1957. Rosenbröjer toi kansainvälisiä vaikutteita Suomeen ja pyrki persoonalliseen, luovaan ja taiteelliseen ilmaisuun kulloisenkin kohteen paikan hengen huomioiden. Erityisen merkittävä rooli hänellä oli Soukassa pihojen, puistojen ja julkisten alueiden suunnittelijana. Alla on lueteltuna Soukan kohteita, joihin Rosenbröjer on laatinut suunnitelmat.

- Asunto-osakeyhtiöt
 - 1968 As Oy Soukka 1-7, Soukka, Espoo
 - 1969-71 As. Oy Lounaismeri, Soukka, Espoo
 - 1991 As Oy Alakartanontie 15, Soukka
- Puistot
 - 1968-69 Kartanonpuisto, Yläsoukka, Espoo
 - 1969 Keskuspuisto, Yläsoukka, Espoo
 - 1970 Kartanonpuisto, Soukka, Espoo
 - 1970-71 Pohjoinen alue, yleiset alueet, puisto, Soukka, Espoo
 - 1970-71 Eteläinen alue, yleiset alueet, puisto, Soukka, Espoo
 - 1970-71 Soukanpuisto, Soukka, Espoo
- Kaupunginosat
 - 1967-74 Soukka, Yläsoukka, Espoo
- Leikkipuistot
 - 1971 Itäinen leikkipuisto, Soukka, Espoo
 - 1971-72 Läntinen leikkipuisto, Soukka, Espoo

Arkkitehti Alvar Aalto

Alvar Aalto (1898 Kuortane – 1976 Helsinki) kuuluu niihin kansainvälisesti tunnettuihin arkkitehteihin, joiden nimi mainitaan arkkitehtuurin modernismin tärkeimpien edustajien joukossa. Aalto loi oman arkkitehtuurisuuntauksensa, jonka esteettinen teho perustuu rakennusten ympäristösuhteen tarkkaan suunnitteluun, ihmisläheiseen mittakaavaan, materiaalin tuntuun, hiottuihin yksityiskohtiin ja taitavaan valaistuksen sijoitteluun. (Kansallisbiografia). Aallon ansioksi katsotaan, että hän tarjosi vaihtoehdon kansainvälisen tyylin persoonattomalle teknillisyydelle, yksinkertaisen struktuurin toistolle ja yksitoikkoisuudelle.

Aalto sai tehtäväkseen 1 200 hehtaaria ja 11 kilometriä ranta- viivaa Kurttilasta Soukanniemelle käsittäneen Lounaisrannikon vuonna 1963. Hänen maisema-analysistään liikkeelle lähtenyt ja Budapestin kaupunkirakenteesta inspiroitunut suunnitelman- sa valmistui 1966. Vaikka suunnitelma ei toteutunut sellaisenaan, voidaan Soukassa Aallon ansioksi lukea maastonmuotojen korostaminen ja rakennusmassojen porrastaminen terrassimaisesti.

Arkkitehti Nils-Erik Fager

Aallon suunnitelmaa arvioinut Espoon yleiskaava-arkkitehti Nils Erik Fager esitti Aallon suunnitelmaa mukaillen Espoon asemakaava- valautakunnalle tavoitteeksi, että Espoonlahteen luotaisiin merelinen kaupunki, jonka rantakaista varataan vapaa-aika- ja ulkoilu- alueeksi. Nauhamaisena rantoja seuraava puistovyöhyke rauhoitettaisiin jalankulkijoille, se leviäisi laaksomuodostelmiin jotka jätettäisiin virkistysalueiksi.

Arkkitehti Olli Parviainen

Olli Parviainen valmistui arkkitehdiksi Helsingin Teknillisestä Korkeakoulusta vuonna 1959. Espoon asemakaava-arkkitehtina Parviainen toimi vuosina 1962–1964, kunnes perusti oman arkkitehtuuritoimistonsa Parviainen Arkkitehdit Oy.

Parviainen laati Soukkaan kolme asemakaavaa, jotka hyväksyttiin kaikki vuonna 1968. Espoon neljä hallintokeskusta, Leppävaara, Tapiola, Kivenlahti, Espoon keskus, ovat toteutuneet Parviaisen idean mukaisesti.

Arkkitehti Bror Söderman

Bror Söderman toimi Asuntosäätiön arkkitehtina, mutta siirtyi vuonna 1968 Espoon kauppalan palvelukseen. Tuona aikana hän suunnitteli Soukkaan mm. Kaskivuoren rakennukset ja jatkoi Kivenlahden asemakaavan laatimista.

Bror Söderman oli mm. mukana Asuntosäätiön järjestämän Tapiolan pohjoisosan suunnittelukilpailun voittajaryhmässä 1958. Ehdotus oli täysin Tapiolan alkuvaiheesta poikkeava suorakulmainen ruutukaava.

Matti Vuorio Arkkitehdit Oy

Matti Vuorio on suunnitellut Soukkaan muusta alueen asuntoarkkitehtuurista poikkeavat tiilimuuratut ja julkisivuiltaan rapatut ja puupaneloidut luhtitalot Soukankien varteen. Myös aikansa arkkitehtuuria edustava kirjistorakennus on Vuorion suunnittelema. Luhtitalot valmistuivat 1971 ja 1972 ja kirjistorakennus 1972.

Matti Vuorio Arkkitehdit Oy:n toimisto on perustettu vuonna 1967 ja toimeksiantoina ovat olleet laaja-alaisesti eri arkkitehtisuunnittelutehtävät ja rakennustyytit. Suurin asuinrakennuskohteiden toimeksiantaja on ollut Helsingin kaupungin Asuntotuotantotoimisto.

Arkkitehtuuritoimisto Marianna ja Mikko Heliövaara

Heliövaarojen arkkitehtipariskunta perusti yhteisen arkkitehtitoimiston vuonna 1963. Heliövaarat ovat suunnitelleet mm. Merikappelin Kirkkonummen Upinniemeen, Suomen Teollisuuspankin toimitalon Helsinkiin, Lapuan Patruunatehtaan tehdasrakennuksen Lapualla ja Vaisala Oy:n rakennukset Vantaalle. Soukkaan Heliövaarat suunnittelivat 1971 valmistuneet arkkitehtuuriltaan edustavat atrium-talot.

Arkkitehti ja professori Veijo Martikainen

Martikainen on opiskellut arkkitehdiksi Teknillisessä Korkeakoulussa. Martikainen saavutti useita kilpailuvoittoja ja iso osa suunnittelutehtävistä tuli suunnittelukilpailujen tuloksena. Martikaisella oli Arkkitehtitoimisto Erkki Helamaan kanssa vuosina 1955-1967. Vuodesta 1955 alkaen hänellä on ollut myös toimisto nimellä Arkkitehtitoimisto Veijo Martikainen (myöhemmin Arkkitehdit Martikainen Oy). Soukkaan Martikainen suunnitteli 1978 valmistuneen kappelin.

Arkkitehtitoimisto Kari Virta

Kari Virta (1932-2014 Helsinki) valmistui Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1957 ja perusti vuonna 1962 oman arkkitehtitoimiston, jossa toimi vuoteen 1999 asti. Tänä aikana hänen merkittävintä työnsä oli Oulun yliopiston rakennusten suunnittelu. Työ alkoi pohjoismaisesta arkkitehtikilpailusta 1968 ja kesti noin 30 vuotta. Kari Virran toimisto suunnitteli Soukan koulun vuonna 1971.

Kari Virta painotti arkkitehtisuunnittelijana pragmaattista suunnittelumetodia ja sitoutumattomuutta mihinkään arkkitehtuuri-tyylisuuntaan. Alkuaan plastinen funktionalismi muuttui helposti 1960-luvun suomalaiseksi modernismiksi, sitten betonistrukturalismiksi ja myöhemmin 1980-luvulla myös postmodernismiksi. Tyylisuuntiin sitoutumattomuuden vuoksi Kari Virta oli haluttu arkkitehtikilpailujen tuomari. Hän toimi ammattituomarina noin 20 suomalaisessa ja kansainvälisessä kilpailussa. Virralle myönnettiin professorin arvonimi 1992 ja Oulun yliopiston kunniatohtorin arvo 2009.

Arkkitehti, professori Aulis Blomstedt

Aulis Blomstedt on suomalaisen arkkitehtuurin keskeisiä vaikuttajia. Asuntosuunnittelu oli hänelle keskeinen asia opetustyön ohella. Teorian ja käytännön onnistunut yhdistelmä perustui lukemattomiin tutkielmien, joissa lähtökohtana olivat ihmiskへoon perustuvat mitat. Jokainen rakennustehtävä aloitettiin moduulitutkimalla. Ajatuksena oli, että tehtävän ideaalisen ratkaisun pohjaksi on löydettävä ja valittava tietty moduuli, rakennuksen ”perusluku”, jota harmonikaalisessa suhteessa käyttäen saatiin aikaan arkkitehtonisesti kaikkein kestävin tulos. Aulis Blomstedtin tunnetuimpina töinä pidetään 1950- ja 60-luvuilla Tapiolaan suunnittelemissa kerrostaloja ja Suomen taiteilijaseuran ateljeetaloja vuodelta 1955 sekä Helsingin Työväenopiston laajennusta 1959. Puntapään asuinrakennus vuodelta 1974 Soukassa on edustava esimerkki Aulis Blomstedtin arkkitehtuurista.

Arkkitehtitoimisto Reijo Ailus Ky

Alakartanontien varteen sijoittuvat kuusi kerrostaloa ovat valmistuneet vuosina 1971-71 ja ne ovat arkkitehti Reijo Ailuksen suunnittelemissa. Muita Ailuksen töitä ovat mm. Espoon Kirkkojärven ostoskeskus.

A: Arkkitehtuuritoimisto Marianna ja Mikko Heliövaaran suunnittelemat Atrium-talot Kaskivuorenkujalla edustavat Soukassa harvinaista, mutta alueen suunnittelutavoitteita hyvin toteuttavaa ja arkkitehtuuriltaan laadukasta maastoon sovitettua rakentamista.

B: Matti Vuorio on suunnitellut Soukkaan neljä luhtitaloa, jotka edustavat aikakautensa laadukasta arkkitehtuuria.

C: Aulis Blomstedtin suunnittelema Puntarpää on keskeinen maamerkki Soukanraitin varrella.

D: Matti Vuorion suunnittelema kirjasto edustaa rakenteellista betoniarkkitehtuuria.

4. Soukan nykytila

4.1 ARVIOINNIN KUVAUS

Soukan alueen nykytilaa on tarkasteltu aluekokonaisuuksina, jotka muodostavat suunnitteluperiaatteidensa, rakentamisajankohtansa tai käyttötarkoituksensa perusteella hahmottuvia korttelikokonaisuuksia. Raitit ja puistot on kuvattu omina kokonaisuuksinaan.

Arvioinnissa kuvataan alueiden ja rakennusten nykytila, ominaispiirteet ja arvot. Ne kohteet ja alueet, joilla on erityisiä kulttuurihistoriallisia, historiallisia tai maisemallisia arvoja, luovat vahvimmin Soukan historiaan perustuvaa identiteettiä.

4.2 YLEISET ALUEET

4.2.1 Puistot ja viheralueet

Alueen kuvaus

Asemakaavojen mukaiset puistoalueet nimeen on merkitty kohdassa 4.2 esitettyyn karttaan.

Viheralueet muodostavat luontevia ja yhtenäisiä viherkäytäviä, jotka päättyvät keskusta-alueen ulkopuolella luonnonvaraisiin virkistysalueisiin. Lisäksi keskusta-alueen sisälle jää muutama yksittäinen korttelipuisto, jotka ovat paikoin luonteeltaan ns. puolijulkisia tiloja vaihettuessaan rajattomasti korttelipihoiksi. Puistoalueiden halki kulkevat jalankulku- ja pyöräilyväylät ovat kivituhkapintaisia. Pääreitien varrella on valaistusta ja penkkejä.

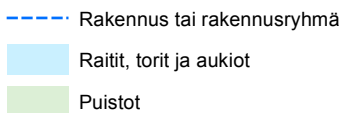
Selvitysalueen poikki kulkee itä-länsi- ja pohjois-etelä-suuntaiset puistoakselit. Itä-länsi – suuntaisen laaksopainanteen pohjalle sijoittuva Puropuistoksikin kutsuttu Soukanpuisto on alueen viherä ja toiminnallinen ydin. Soukanpuisto sijoittuu selänteiden rajaaman laakson pohjalle sekä idän suunnassa selänteiden alarinteille. Puiston pohjoislaidalla rakennukset rajaavat paikoin puistotilaa, mutta pääosin puisto vaihettuu rakennetuksi ympäristöksi polveilevasti.

Soukanpuiston laidoilla on sekä avoin päiväkotit että koulu. Päiväkodin yhteydessä on myös asukaspuisto laajoine leikkialueineen. Soukanpuiston länsiosa on luonnonmukaista metsikköä ja keskiosa puistosta on hoidetumpaa, avointa nurmikenttää. Soukanraitin itäpuolella on puistoon kuuluva Soukankenttä. Soukantien itäpuolella puistoaluetta luonnehtii luonnonmukainen rinne maasto ja luonnonkasvillisuus. Soukankaaren ja Soukanahteen välisellä puistoalueella on leikkialue. Maj-Lis Rosenbröjjer on laatinut Soukanpuiston puistosuunnitelman vuosina 1970–71.

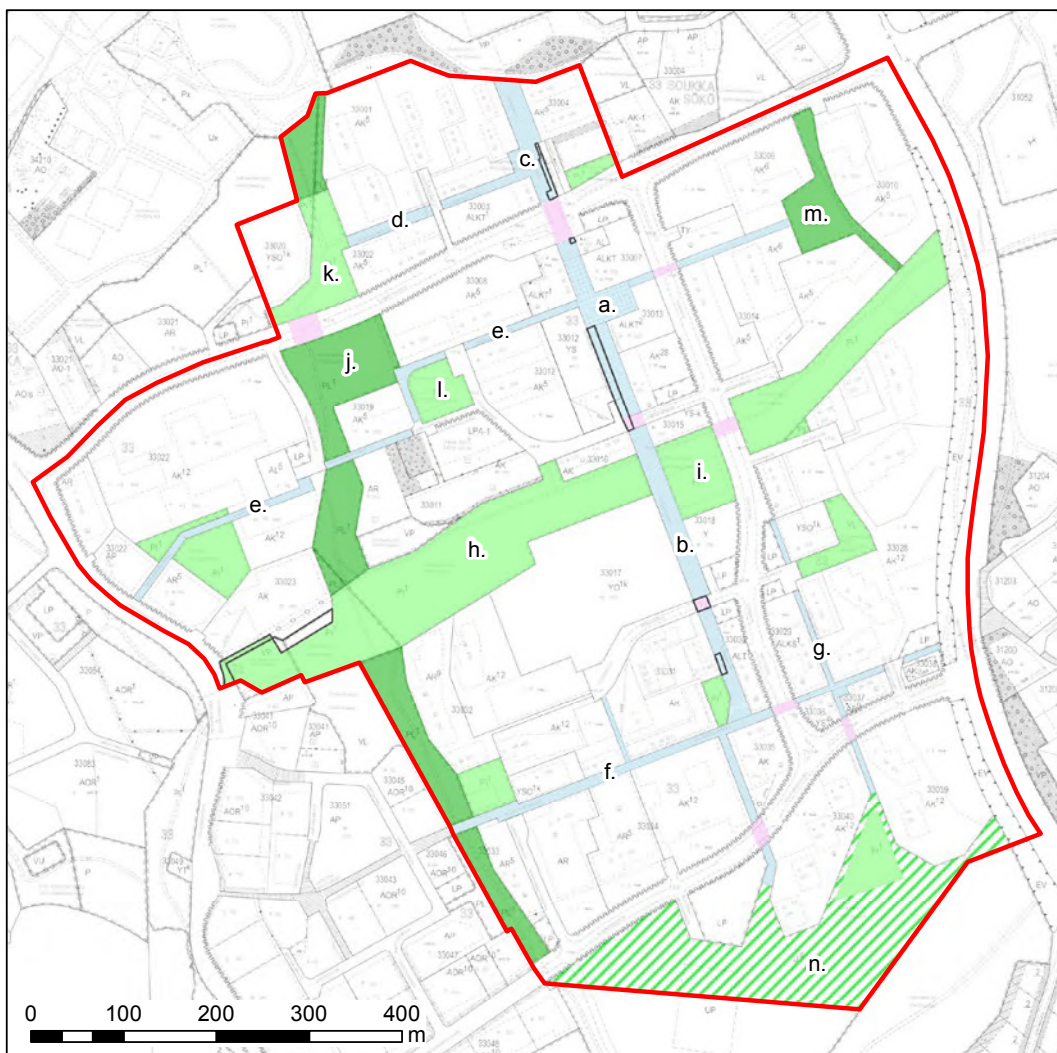
Soukanpuiston kanssa risteää etelä-pohjois-suuntainen puistoakseli selvitysalueen länsilaidalla. Eteläosassa puistoalue on kapeahko, tiukasti rakennettuun ympäristöön rajautuva viherkäytävä. Pohjoisosassa puistoalue on laajempi ja liittyy polveilevasti rakennettujen korttelien metsäisiin piha-alueisiin. Yläkartanontien eteläpuolella puistoalueen nimenä on Kartanonkallio. Yläkartanontien pohjoispuolella on Kartanonpuisto, jonne Maj-Lis Rosenbröjjer on laatinut puistosuunnitelmia vuosina 1968–69 sekä 1970. Selvitysalueella Kartanonpuisto vaihettuu eteläosan nurmikenttien, leikkialueiden ja istutetun kasvillisuuden luonnehtimasta alueesta pohjoisosan metsäiseen ympäristöön.

Selvitysalueen eteläosassa on Soukanmetsän laaja, pääosin luonnonmukainen viheralue, joka on alkuperäisessä kaavassa urheilualueen merkinnällä.

Laajempien viheralueiden lisäksi selvitysalueella on muutama korttelirakenteen sisällä oleva puistoalue, kuten Kaskivuorenpuisto, Kaskivuori ja Kaskimaa. Nämä viheralueet ovat sijoittuvat kalliomäkien lakialueille ja ovat tärkeitä Soukan metsäkaupunkidentiteetin kannalta.

42

Ensimmäisen asemakaavan mukaiset alueet

PI Istutettava puistoalue

PL Pääasiassa luonnontilassa säilytettävä puistoalue

U Urheilualue

Kadun alitus tai ylitys

Kevyen liikenteen väylä

Ensimmäisestä asemakaavasta toisin toteutuneet

a. Soukantorri

b. Soukaraitti

c. Yläkartanon aukio

d. Yläkartanonpolku

e. Kaskivuorenraitti

f. Kastevuorenraitti

g. Kastevuorenpolku

h. Soukanpuisto

i. Soukankenttä

j. Kartanonkallio

k. Kartanonpuisto

l. Kaskivuorenpuisto

m. Kaskivuori

n. Soukanmetsä

Ensimmäisen asemakaavan mukaiset puistot, raitit, torit ja aukiot selvitysalueella. Pohjakarttana on ajantasa-asemakaava.

Ensimmäisten asemakaavojen mukaiset alueet ovat lähes kokonaan ajantasa-asemakaavan mukaisia.

Oikealla Soukanpuiston länsiosan luonnonmukaista ympäristöä, vasemmalla keskiosan leikkipuiston aluetta.

Arvot ja säilyneisyys

Soukan ensimmäiseen asemakaavaan rajatut viheralueet ovat toteutuneet lähes alkuperäisen asemakaavan mukaan. Vain pieni osa Soukanpuiston länsipäädyssä on muuttunut hieman: viheralue on laajentunut hieman alkuperäisen asuinkorttelin alueelle ja sama kortteli sekä katualue ovat vieneet kapean kaistaleen alkuperäisestä viheralueesta. Korttelipihat liittyvät alueen alkuperäisen luonteen mukaisesti luontevasti korttelipuistoihin.

Muutoskestävyys

Viheraluerakenne puistoakseleineen ja korttelipuistoineen ja niihin luontevasti liittyvine korttelipihoineen sekä harkittu luonnonmukaisten ja istutettavien puistoalueiden vuoropuhelu ovat herkkiä maankäytön muutoksille.

Puistojen ja piha-alueiden viheraluesuunnittelun tulee perustua alueen kokonaisvaltaiseen ohjeistukseen alueelle tyypillisine kasveineen alkuperäisten maisema-arkkitehtuurin periaatteiden mukaan. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa puistoihin ja pihoihin, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi inventointi.

4.2.2 Raitit, torit ja aukiot

Alueen kuvaus

Soukan aluerakenteen oleellinen piirre on jalankulun ja autoliikenteen erottelu omille väylilleen ja pääosin eri tasoille. Alkuperäisten asemakaavojen mukaiset ”porraskadut tai yleiselle jalankululle varatut katualueet” sijoittuvat suorakulmaiseen koordinaatistoon. Soukanraitti halkoo selvitysalueen pohjois-etelä-suunnassa ja siihen liittyy kapeammat raitit alueen kaikista osista. Raitin mittakaava on hitaasti etenevälle ihanteellinen ja reittien varrelle sijoittuu vaihtelevasti kallioisia metsiä ja Soukan identiteetin kannalta merkittäviä rakennuksia ja aukioita.

Raittien nimet on merkitty oheiseen karttaan. Raitin eri osat on esitelty alla. Soukantori on kohteena 26.

Soukanraitti ja Yläkartanon aukio

Soukanraitti on 700 metriä pitkä viivasuora jalankulku- ja pyörätie, joka toimii selvitysalueen kevyen liikenteen pääväylänä. Soukanraitin varrelle sijoittuvat keskeiset julkiset palvelut.

Soukanraitin pohjoispäässä on Yläkartanon aukio, jonka kyljessä on Soukan ostoskeskuksen rakennuksia. Yläkartanon aukion puistosuunnitelman on laatinut puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer vuonna 1968 (aukio oli ko. suunnitelmassa nimellä Yläkonnuntori). Alkuperäisestä suunnitelmasta on toteutunut ai-

Vasen kuva on Yläkartanon aukiolta vuonna 2017, taustalla kohoavat Soukan ostarin tornitalot. Oikealla kuva vastaavasta paikasta vuonna 1972. (Espoon kaupunginmuseo, kuvaaja Jussi Kautto)

nakin Ylä-Soukan ostarin betonilaatoitus sekä torin laidalla oleva leikki- ja oleskelualue, mutta ei täysin alkuperäisen Suunnitelman mukaisena. Suunnitelmassa esitetty Soukanraitin pohjoisena päätteenä oleva alue on osittain toiminnoiltaan ja jäsentelyn periaatteiltaan toteutunut. Nykyään raitin pohjoisosa on osittain betonikivipintainen suunnitelmassa esitetyn betonilaatan sijaan.

Yläkartanonaukiolta raitti jatkuu Yläkartanontien ylitse etelän suuntaan Soukantorille. Soukantorin jälkeen Soukanraitti alittaa Soukankaaren. Alikulun pohjoispuolella molemmiin puoliin raittia reunustavat jyrkähköt luiskat, joissa on puu- ja pensasistutuksia.

Alikulun jälkeen etelän suunnassa Soukanraitti risteää Soukanpuiston ja puistoon kuuluvan Soukankentän kanssa. Soukanraitin ja Soukanpuiston risteyksessä kohtaavat selkeälinjainen jalankulkukäytävä ja luonnonläheinen puistovyöhyke. Soukan kentän avoin tila lisää paikan merkitystä jalankulkuympäristön solmukohtana. Puiston jälkeen raitti rajautuu Soukan kouluun ja appeliin.

Ala-Soukan liike- ja palvelukeskus sijoittuu Soukanraitin eteläiseksi päätepisteeksi, jossa jalankuliikenne jakautuu neljään eri suuntaan. Tältä kohdalta aukeaa mielenkiintoisia kaupunkinäkömiä joka suuntaan. Soukanraitin ja Kastevuorenraitin risteyskoh-

taan muodostuu rakennusten ja pienen kalliioleikkauksen rajaama kolmiomainen aukio, johon kirjastorakennuksen maantasokerroksen liiketilat sekä palvelutalon sisäänkäyntialue avautuvat.

Soukanraitti on pääosin asfalttipintainen, mutta Soukantorin sekä Ala-Soukan ostarin reunustama raitin alue ovat betonikivettyjä. Kiveyksissä on käytetty betonilaattoja, betonikiviä sekä kenttäkiveä. Soukan ostoskeskuksessa on myös liuskekiveä. Soukantorilla ja ostareiden läheisyydessä on penkkejä. Soukanraitti on valaistu. Raitin varrella olevat luiskat on istutettu tai kivetty. Soukanraitin kasvillisuus on pääosin lehtipuita ja –pensaita. Istutuksissa on huomioitu syysvärit ja puina on käytetty muun muassa vaahte-roita.

Soukanraitin pohjoisosaa puistoiheen.

Soukanraitia Soukankaaren alituksen jälkeen. Luiskat on maisemoitu puu- ja pensasistutuksin.

Kividetalljeja Soukanraitin pohjoisosan puistoalueella.

Aukio kirjastorakennuksen edustalla.

Soukanraitin vaihtelevaa rajautumista rakennettuun ympäristöön ja viheralueisiin.

Yläkartanonpolku

Yläkartanonpolku haarautuu Soukanraitista kohti länttä Yläkartanonaukion kohdalla. Raittia reunustavat puut luovat raitille miellyttävän tunnelman. Etenkin raitin länsipäädyn männyt sitovat kaupunkimaisen kulkuväylän Soukan metsäluontoon.

Kaskivuorenraitti

Kaskivuorenraitti kulkee itä-länsisuuntaisena yhteytenä Soukan keskuksen selänteellä. Raitti kulkee Kaskivuoren kortteleiden läpi Soukantorin ja edelleen Kaskilaaksontien kortteille. Raitin länsipäädyssä yhteys jatkuu kohti merta Klobbenin uimarannalle. Raitilla kulkija saa hyvän läpileikkauksen Soukan metsäselänteelle sovitetusta kaupunkirakenteesta, rakennustyypeistä ja viheralueista. Paikoin raitilla kuljetaan lähellä rakennuksia ja toisinaan puiston läpi tai vieritse. Soukantori on Kaskivuorenraitin miljöön urbaanein osa.

Kastevuorenraitti

Kastevuorenraitti sijoittuu selvitysalueen eteläosaan, selänteen etelärinteelle. Itä-länsi-suuntainen raitti kulkee Soukanväylältä kohti länttä. Raitti ylittää Soukantien ja sivuaa Ala-Soukan aukiota ja ostaria. Raitti päättyy selvitysalueen ulkopuolelle Soukan rantatielle. Ala-Soukan ostarin länsipuolella raittimiljöö rajautuu selkeästi sitä reunustaviin rakennuksiin ja raitin viihtyisyyttä lisäävät raitin keskelle istutettu yhtenäinen pihlajarivi. Myös Kastevuorenraitin eteläpuolisella Soukanraitin osuudella on käytetty kujannepuuna pihlajaa. Ala-Soukan ostarin läheisyydessä on selvitysalueen toinen urbaani keskittymä, mistä kertoo muun muassa Kastevuorenraitilla pinnoitteena käytetty betonilaatta ja betonikiveys Kastevuorenpolulta Ala-Soukan aukiolle asti.

Kastevuorenpolku

Kastevuorenpolku on pohjois-etelä-suuntainen raitti selvitysalueen kaakkoisosassa. Raitti kulkee Soukantien itäpuolella alkaen käytännössä Soukanpuistosta kevyenliikenteen väylänä kaavan katualueella. Raitti ohittaa Soukankujan päiväkodin sekä palvelutalon ja jatkaa kohti etelää ylittäen Alakartanontien päättyen Soukanmetsään.

Männyt sitovat Yläkartanonraitin luontevasti ympäröivään metsäluontoon.

Raitilla kulkija kokee kokonaisvaltaisesti Soukan metsäselänteelle sovitetun kaupunkirakenteen rakennustyyppineen ja viheralueineen. Kuva Kaskivuorenraitilta.

Kastevuorenraitti on paikoitellen jäsennelty yhtenäisin pihlajarivein.

Näkymä Kastevuorenpolulta.

Arvot ja säilyneisyys

Soukan raittien, aukoiden ja torin muodostama kokonaisuus on säilyttänyt hyvin alkuperäisen kaavan mukaisen käyttötarkoituksen sekä aseman kaupunkirakenteessa. Raitiston tärkein arvo on sen hyvä saavutettavuus asuinkortteleista. Raitisto kerää kulkijat palveluiden ja virkistysalueiden äärelle. Soukantorin on Soukan keskuksen merkittävä julkinen ulkotila, joka toimii keskeisenä kokoontumis- ja läpikulkupaikkana. Soukanraitin varrelle on tehty joitakin pieniä kaavamuuoksia, joista merkittävin on Ylä-Soukan ostoskeskuksen tuntumassa sijaitsevan palvelutalon edustan muuttaminen jalankulku- ja pyörätieksi, jossa tontille ajo on sallittu (pp/t).

Muutoskestävyys

Raittien muutosherkkyys perustuu niiden jatkuvuuteen, mittakaavaan, materiaaleihin ja lähiympäristön vaihtelevuuteen. Raitin jaksottuminen avoimiin puisto-osuuksiin ja pihoihin tai rakennusten rajaamiin raittinäkymiin on keskeinen, muutoksille herkkä ominaispiirre.

Raitin tai raitin osien suunnittelun tulee perustua alueen kokonaisvaltaiseen ohjeistukseen alueelle tyypillisine materiaaleineen ja kasveineen alueen alkuperäisten maisema-arkkitehtuurin periaatteiden mukaan. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa raiteille, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi inventointi.

4.3 RAKENNUSRYHMÄT JA RAKENNUKSET

4.3.1 Yläkartanonkuja 2, 4 & 6

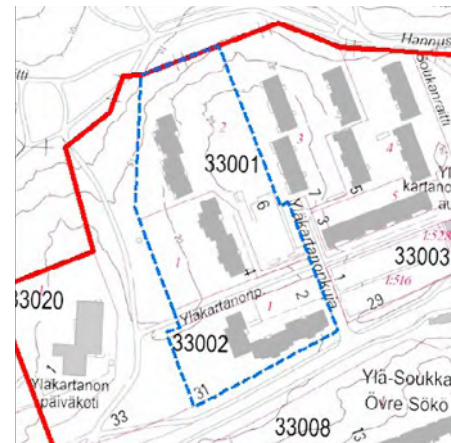
Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu kolme Soukan ensimmäiseen rakennusvaiheeseen kuulunutta vuonna 1969 valmistunutta kerrostaloa. Talojen rakenteista todetaan Arkkitehti-lehdessä 3/69: "Kytkeytyt pistetalot ovat tyypillisiä suurmuottirakennuksia, joissa kantavat väliseinät porrashuonerakennelmia lukuun ottamatta on valettu suurmuoteilla ja holvit pöytämuoteilla. Ulkoseinät ovat sandwich-elementtejä, jotka päädyissä ovat kantavia. Kevyet väliseinät on koottu kevytbetonilankuista. Parvekkeiden taustaseinät ovat puuelementtejä. Lamellitalot ovat täysin elementtirakenteisia. Ulkoseinät sandwich-elementtejä kuten pistetaloissakin. Kevyissä väliseinissä on käytetty osaksi puurunkoisia lastulevyseinäniä. Kylpyhuoneet ja WC-tilat ovat tehdasvalmisteisia elementtejä. Parveke-elementit muodostavat sekä laatan että kaiteen molemmissa rakennuselementeissä."

Rakennukset on sijoitettu länteen laskevalle rinteelle, siten että parvekkeet avautuvat etelään ja länteen kohti puistoaluetta. Alue seuraa Soukan koordinaatistoon sidottua sommittelua, mutta rakennusten massoittelu on vapaata samoin kuin Kaskilaaksontien ja Kaskivuorenraitin korkeissa kerrostaloissa.

Rakennukset ovat kytkeytyjä pistetaloja, joissa on porrastetut asuntotornit. Porrashuoneet muodostavat julkisivuissa erottuvan elementin, kun sisäänvedettyjen porrashuoneiden kohdalla hissin konehuoneet nousevat muuta julkisivua korkeammalle. Rakennusten julkisivumateriaalina on luonnonkivijulkisivulevy. Porrashuoneet korostavat rakennusten vertikaalisuutta muuta julkisivua tummemmalla värityksellä. Ikkunoiden välit ovat tumman ruskeaa/punaista vaakasuuntaista metallisäleikköä tai puurimoitusta ja ikkunapuitteet ovat sen kanssa samaa väriä. Rakennuksissa on tasakatot ja korkea harmaaksi maalattu betonisokkeli.

Ulkoseinät on levytetty julkisivulevyillä jälkeinpäin ja osa ikkunoiden välisistä rimoituksista on muutettu metallisäleiköksi. Rakennuksissa on alkuperäiset puiset ulko-ovet ja -ikkunat.

A: Yläkartanonkuja 2

B: Yläkartanonkuja 4

C ja D: Rakennusryhmä pihoineen nähtynä lounaan suunnasta.
 Kuva D on 70-luvulta ja C kuvattu 2017. Pihan toiminnot ovat ainakin
 pääosin säilyttäneet paikkansa.

Talojen reunustoilla on betonikivettyjä kulkureittejä. Nykyisin käytetty betonikivi poikkeaa mittakaavaltaan 70-luvun betonilaatasta.

Alue sijoittuu Soukan selännealueen pohjoisosiin. Alue on selvästi Yläkartanontien eteläpuolista osaa alemmalla korkeustasolla, mutta kallioisen selänteen lakialueen piirteet ovat edelleen vahvoja. Alueen pohjoisosassa on laaja, luonnontilassa säilynyt kalliomäki, joka laskee jyrkähkönä rinteinä kohti pohjoista ja Taukopuistoa. Pysäköintialueet sijoittuvat rakennusten itä- ja pohjoispuolelle Yläkartanonpolun ja Yläkartanonkujan tuntumaan. Leikki, peli- ja oleskelualueet sijoittuvat tonttien länsiosaan Kartanonpuiston viereen.

Pihan luonnontilaisilla alueilla kasvaa kookkaita mäntyjä. Mäntyjä kasvaa tiiviisti myös Yläkartanonpolun varrella. Piha-alueen länsiosia luonnehti nurmikenttä, jolle on sijoitettu pensasryhmiä, oleskelu- ja leikkialueita sekä monilajisia puita yksittäin ja ryhmissä. Rakennusten seinustoilla on perenna- ja pensasistutuksia. Pensaina on käytetty muun muassa angervoja, alppiruusuja ja havupensaita. Istutusalueet on paikoin reunustettu betonimuurikivillä. Pihan käytävät ovat sisäänkäyntien edustoilla betonilaatoitettuja tai betonikivettyjä, muutoin asfalttia. Alkuperäiset pihasuunnitelmat on laatinut puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer.

Rakennukset kuuluvat Soukan ensimmäisenä rakennettuun kortteliin. Alueen ensimmäinen asemakaava, joka on edelleen

voimassa, vahvistettiin 12.6.1973 eli vasta rakennusten valmistamisen jälkeen.

Arvot ja säilyneisyys

Alueella on historiallista, rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa Soukan ensimmäiseksi rakennettuna korttelina. Korttelirakenne on säilynyt hyvin ja julkisivumateriaalimuutoksista huolimatta rakennukset ovat tunnistettavissa aikakautensa edustajiksi.

Muutoskestävyys

Alueen korttelirakenne ja rakennusten tyylipiirteet ovat herkkiä muutokselle.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu.

4.3.2 Yläkartanonkuja 3, 5 ja 7 sekä Yläkaupinkuja 1

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu yhdeksän ensimmäiseen Arava-rakennusvaiheeseen kuulunutta ja vuonna 1969 valmistunutta kerrostaloa. Korkeimmille kohdille rakennetut talot ovat 4-kerroksisia ja muut ovat 3-kerroksisia.

Korttelijärjestelmä edustaa hyvin aikakauden koordinaatistoon perustuvaa rakennusten sijoittelua ja rakennukset ovat toteutustaltaan 1960-luvun lopulle tyypillisiä elementtitaloja.

Yläkartanonkuja 3 ja 7 julkisivuissa on ulkopuolinen lisälämönieristys ja vaaleanruskeat pesubetonilevyt. Yläkartanonkuja 5 julkisivut ovat rapatut. Rakennuksissa on alkuperäiset betonielementtiparvekkeet ja tasakatot. Korkeat betonisokkelit on harmaaksi maalatut. Pääsisäänkäyntien ulko-ovet ovat puurunkoisia lasiovia ja sisäänkäyntien yhteydessä on pienet tasakattoiset katokset.

Yläkaupinkuja 1 julkisivut ovat muuttuneet merkittävästi alkuperäisestä peruskorjauksen yhteydessä. Rakennusten julkisivuissa on vaalean ruskeat pesubetonilevyt. Parvekkeet ovat kokonaisuudessaan uusitut. Porrashuoneiden ikkunoiden edessä on harmaaksi maalatut puuritilät.

Alue sijoittuu Soukan selännealueen pohjoisosiin. Alue on selvästi Yläkartanontien eteläpuolista osaa alemmalla korkeustasolla, mutta kallioisen selänteen lakialueen piirteet ovat edelleen vahvoja. Yläkartanonkujan päätteeksi sijoittuvat rakennukset ovat korkeimmalla kohdalla, mistä rinne laskee jyrkästi kohti itää. Rakennusten pohjoispuolinen rinne laskee kohti Taukopiustoa ja on säilynyt luonnonmukaisena. Pysäköintialueet sijoittuvat rakennusten eteläpuolelle Yläkartanonpolun ja Yläkaupinkujan tuntumaan.

Leikki, peli- ja oleskelualueet sijoittuvat korttelirakenteen sisälle, rakennusten välisille alueille. Yläkartanonkujan läntisimpien rakennusten ja "keskimmäisten" rakennusten välinen rinne on jyrkkä. Ylimmälle tasolle on sijoitettu leikki- ja oleskelualueita. Kulku rinteessä on järjestetty betonirakenteista porrasta pitkin.

Pihojen kasvillisuutta leimaa luonnonmukainen, runsas puusto. Pensaita on istutettu ryhmiksi sekä yksittäin. Pihakäytävät ovat asfalttipintaisia, sisäänkäyntien edustoilla on käytetty betonilaattoja. Käytäviä ja istutusalueita on paikoin reunustettu betonimuuriki-

villä. Istutusalueita on rajattu myös puureunuksilla. Leikkialueiden aitoina on käytetty matalia puuaitoja. Pihoilla on korkealla aidalla rajattuja pyykinkuivausalueita. Alkuperäiset piha-suunnitelmat on laatinut puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer.

Alueen ensimmäinen asemakaava, joka on edelleen voimassa, vahvistettiin 12.6.1973 eli vasta rakennusten valmistumisen jälkeen. Yläkartanonkuja 3:n ja 5:n tonteilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 171 k-m².

Yläkartanonkuja 3 julkisivut on lisälämmöneristetty ja levytetty. Parvekeaukkojen alkuperäinen pinnakaide on korvattu levyillä.

Yläkaupinkuja 1 peruskorjaus ilmentää 2000-luvun tyyliä. Pihan leikkialue sijoittuu aurinkoiseen paikkaan.

Pysäköintialue hallitsee Yläkartanontien ja Yläkartanonpolun välistä aluetta. Pysäköintialueen takana näkyy Yläkartanonkuja 3:n julkisivu.

Ylä-Kartanon aukion ja Yläkartanonkujan 5 välillä on säilytetty luonnonmukainen salliokumpare.

Yläkartanonkujan piha-alueita.

Arvot ja säilyneisyys

Alueella on historiallista ja kaupunkikuvallista arvoa Soukan ensimmäiseksi rakennettuna korttelina. Alueen arvo perustuu sen alkuperäiseen korttelirakenteeseen ja rakennusten aikakaudelle tyypilliseen massoitteeluun.

Rakennukset ovat arkkitehtuuriltaan tavanomaisia. Niiden massoitteelu ja hahmot ovat säilyneet kohtalaisen hyvin, mutta julkisivujen yksityiskohdat ja alkuperäiset pintamateriaalit ovat pääosin muuttuneet.

Muutoskestävyys

Alueen muutosherkkyys liittyy korttelirakenteeseen ja rakennusten koordinaatistoon. Alue ja rakennukset kestävät hallittua muutosta.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu.

Yläkartanonkujan rinnepiha on paikoin pengerretty voimakkaasti paikalla valetulla betonimuurilla. Rinteeseen on rakennettu kulkuväylä portaita pitkin. Muurin ja portaiden kaiteet lienee uusittu.

4.3.3 Soukankaari 9, 11 & 13

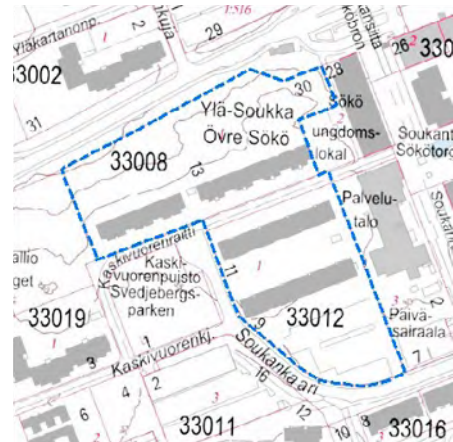
Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu neljä lamellikerrostaloa, jotka ovat valmistuneet vuosina 1969 ja 1970. Soukankaari 11 ja 13 ovat SATO:n vuokrataloja.

Pitkät nelikeröksiset rakennukset sijaitsevat Kaskivuorenrailin suuntaisesti. Raittimiljööseen rakennukset tuovat miellyttävän mittakaavan ja rajaavat raittia. Talojen väliin jää viihtyisiä luonnonmukaisia piha-alueita ja pysäköinti on keskitetty tontin eteläosaan. Pihoilla on kallioalueita ja korkeaa puustoa, mutta myös nurmikoita sekä pensasistutuksia sisäänkäyntien yhteydessä.

Julkisivumateriaalina on vaaleaksi maalattu betonielementti. Eteläisiä julkisivuja elävöittävät sisäänvedetyt parvekkeet, joissa on keltaiseksi maalatut betonikaiteet puisella käsijohteella. Osa parvekkeista on lasitettu. Pohjoiset julkisivut ovat hyvin pelkistetyt, joissa on samaa ikkunatyyppiä pitkissä riveissä. Ikkunapuitteet ovat tummanruskeat ja ikkunapellit keltaiseksi maalatut. Betonisokkeli on vaaleanharmaaksi maalattu ja rakennuksissa on tasakatot. Soukankaari 13:n erikoispiirteinä ovat keltatileistä muuratut ulokkeet sisäänkäyntien yhteydessä, joita kattaa puinen pergola. Soukankaari 13:n osa ikkunoista on alkuperäisiä, joissa tuuletusikkunoiden edessä on puusäleiköt. Rakennuksissa on alkuperäiset puiset pääovet.

Soukankaari 9:n ja 11:n osalta on voimassa alueen ensimmäisen asemakaava, joka on vahvistettu 10.9.1969. Asemakaavassa Soukankaari 9:n suurin sallittu kerroskorkeus on 3, kun rakennettuja kerroksia on 4. Toisaalta käytetty rakennusoikeus on ylitetty. Vastaavasti Soukankaari 11 rakennusoikeudesta osa on käyttämättä. Tontin eteläosaan on osoitettu pysäköintialue, jolle saa rakentaa 2-kerroksisen autotallirakennuksen ja sen alle maanalaista pysäköintitilaa. Soukankaari 13 on rakentunut alkuperäisen asemakaavan mukaisesti.

Soukankaari 11 Kaskivuorenraitille.

Soukankaari 13 Kaskivuorenraitille.

Kaskivuorenraitti ja sen varrella Soukankaari 13.

Arvot ja säilyneisyys

Kohde toteuttaa Soukan alkuperäistä suunnitelmaa ja rakennukset yksityiskohtineen ja ympäristö ovat säilyttäneet alkuperäiset ominaispiirteensä hyvin

Kohteella on alueen suunnitteluun ja rakennusten alkuperäisyyteen liittyvää historiallista arvoa. Rakennusten yhtenäisellä mittakaavalla ja rakennustavalla on kaupunkikuvallista ja rakennushistoriallista arvoa osana keskeistä Kaskivuorenraitin näkymää ja kaupunkitilaa

Muutoskestävyys

Muutokselle herkintä on rakennusten yhtenäinen mittakaava ja suhde Kaskivuoren raittiin ja niiden yhdessä muodostama julkisen ja puolijulkisen tilan muodostama kaupunkiympäristö.

Rakennusten alkuperäinen arkkitehtuuri ja rajaamattomat pihalueet osana Soukan alkuperäistä rakennusvaihetta ovat myös muutokselle herkkiä. Pysäköintialue ei ole erityisen herkkää muutoksille.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu.

Näkymä Soukankaari 13 edustalta ennen vuotta 1972, jolloin valmistui taustalla näkyvä Yläkartanontie 28, (Museovirasto, kuvaaja Teuvo Kanerva) ja näkymä keväällä 2017. Julkisivut, sisäankäyntikatokset ja istutukset ovat säilyneet alkuperäisen mukaisina.

4.3.4 Kaskivuoren kerrostalot

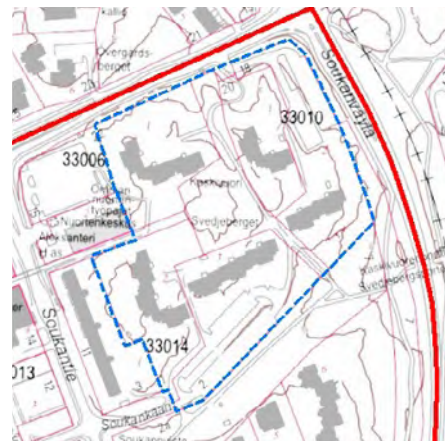
Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu viisi Asuntosäätiön asuntosäästäjille rakentamaa lamellitaloa, joista L-kirjaimen mallisia ovat Soukankaari 1, Soukantie 15 ja Yläkartanontie 20 ja I-kirjaimen mallisia Soukankaari 2 ja Yläkartanontie 18. Ensimmäisenä valmistui Soukankaari 2 vuonna 1969. Muut ovat valmistuneet vuonna 1970. Rakennusryhmä on Soukan toinen rakennuskohde. Pääasiallisena rakennusaineena on betoni ja ulkoseinät on tehty ns. sandwich-elementeistä. Rakennukset suunnitteli arkkitehti Bror Söderman.

Rakennukset sijoittuvat mäen päälle Soukanvylän, Soukantiien, Yläkartanontien sekä Soukanpuiston rajaamalle alueelle, ja rakennusten keskellä on Kaskivuoren puistoalue. Rakennukset on ryhmitelty tämän kallioisen lakialueen ympärille siten, että rakennusten väliin muodostuu suojaisa piha-alue. Korttelisommittelu vaikuttaa vapaalta, vaikkakin rakennukset seuraavat Soukan alueen koordinaatistoa. Rakennusten perustus seurailee pääosin maaston muotoa. Paikoin maastoa on muotoiltu hieman, ja tällöin on korkeuseroja ratkaistu esimerkiksi matalalla, paikalla valetulla tukimuurilla tai betonikivimuurilla. Kaksi isoa asfalttipintaista pysäköintikenttää sijoittuvat Soukanvylän varrelle ja Soukankaaren päätteeksi alemmalle tasolle kuin rakennukset. Soukankaaren päätteessä, kerrostalojen eteläpuolella oleva terassoitu pysäköintialue rajautuu Soukanpuistoon.

Kapearunkoisten ja porrastuksilla elävöitettyjen talojen ikkunat on sijoitettu pystysuoriin nauhamaisiin riveihin, joiden vertikaalisuutta korostaa edelleen ikkunavälien muusta julkisivusta poikkeava väri. Rakennusmassassa on runsaasti porrastuksia, joka korostaa sen vertikaalisuutta. Parvekkeet on suunnattu etelä- ja länsijulkisivuille ja ne on integroitu osaksi rakennuksen päämassaa joko sisään vetämällä tai sijoittamalla ne julkisivuporrastusten kulmauksiin.

Ulkoasultaan toisiaan muistuttavat Soukantie 15 sekä Soukankaari 1. Julkisivumateriaalina niissä on aikakaudelle tyypillisen betonipinnan sijaan valkoinen keraaminen laatta. Etelän puoleisilla julkisivuilla ikkunoiden väliset osat ovat keltaiseksi maalatut. Tuuletusikkunoiden paikka vaihtelee ikkunan puolelta toiselle. Porrashuoneissa on neliruutuiset ikkunat.

Yläkartanontie 18:n ja 20:n sekä Soukankaari 2:n julkisivumateriaalina on vaalea betonisandwich-elementti. Ikkunoiden väliset osat sekä parvekkeiden väliset osat on maalattu keltaisella / ruskealla. Soukankaari 2:n ja Yläkartanontie 18:n ikkunapuitteet ovat vihreät ja niissä on poikkeuksellinen ikkunapuitejako. Yläkartanontie 18 ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat.

Julkisivumateriaalit ja ikkunoiden puitejaot ovat alkuperäisiä. Julkisivujen osia on huoltomaalattu ja rakennukset ovat hyväkuntoisia.

A

A: Näkymä Soukanpuistosta kohti pohjoista. Kuvassa vasemmalta oikealle Soukankaari 1, Soukankaari 2 ja Yläkartanontie 18.

B: Piharakenteita ja istutuksia Yläkartanontie 20 rakennuksen sisäänkäynnin edustalla.

C: Soukankaari 1

D: Luonnonmukainen piha-alue alkaa paikoin aivan rakennuksen julkisivusta.

B

C

D

Näkymä vuonna 1973 (Arkkitehti-lehti 7/1973) ja 2017.

Kaikissa rakennuksissa on tasakatot, joista kohoaa laatikkomaisina massoina hissien konehuoneet. Hissit sijoittuvat porrashuoneiden keskelle ja parvekkeet etelä- ja länsijulkisivuille.

Tonteilla on voimassa alueen alkuperäinen asemakaava, joka on vahvistettu 10.9.1969. Alue on toteutettu asemakaavan mukaisesti. Kaupunki omistaa alueen halki kulkevan Kaskivuoren puistoalueen. Kaskivuoren puisto on merkitty kaavaan pääasiassa luonnontilassa säilytettävänä puistoalueena, joka on hoidettava niin, ettei maiseman luonne oleellisesti muutu.

Korttelin piha- ja puistoalueet ovat pääosin luonnonmukaista, mäntyvaltaista kallioista lakialuetta, joka muodostaa massiivisten kerrostalojen kanssa sopusuhtaisen, suurpiirteisen ympäristön. Piha-alueella on kaksi leikkipaikkaa sekä muutama istuskelupenki. Oleskelualueiden ja leikkipaikkojen läheisyydessä on jonkin verran istutettua kasvillisuutta kuten angervoja. Yksiläisiä pensasistutusalueita on rajattu paikoin betonikivimuureilla. Rakennusten reunustoille on istutettu puutarhakasvillisuutta, kuten alppiruusuja, tuijia ja muita havupensaita. Rakennusten sisäänkäynteihin liittyvät piha-alueet ovat detaljoituja rakenteineen ja istutuksineen. Pihan käytävät ovat pääosin asfalttipintaisia, kapeammilla reiteillä ja rakennusten edustoilla ja alikäytävillä on käytetty betonikiveä. Jyrkimmissä nousuissa on puuportaatt.

Arvot ja säilyneisyys

Alue edustaa Soukan ensimmäistä rakennusvaihetta ja rakennukset ja ympäristö ovat säilyttäneet erittäin hyvin alkuperäiset ominais-

piirteensä. Rakennukset edustavat hyvää paikkaan sovitettua suunnittelua ja ne näkyvät hallitsevina myös kaukomaisemassa. Alueella toteutuu hyvin Soukan alkuperäinen ajatus maisemakaupungista. Alueella on historiallista, maisemallista, kaupunkikuvallista ja rakennustaiteellista arvoa.

Muutoskestävyys

Kaskivuoden huipun ympärille sommiteltu kerrostalojen ryhmä on herkkä muutoksille alkuperäisyytensä, maisemallisen hallitsemisuutensa ja kaupunkikuvallisten arvojensa sekä luonnonmukaisina säilytettyjen piha- ja puistoalueiden perusteella.

Alueen reunoille sijoittuvien pysäköintialueet ja niiden ympäristökestävät muutosta paremmin, mikäli muutos sovitetaan hyvin maastoon ja säilytetään olemassa olevien rakennusten maisemallisesti hallitseva asema.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutosten kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

4.3.5 Soukanahde 4 & 6

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu kaksi vuonna 1969 valmistunutta pistemäistä kerrostaloa, jotka sijaitsevat Soukanahteen loppupäässä. Molemmissa rakennuksessa on 7 kerrosta ja 35 asuntoa. Soukanahde 4 on Lumo:n vuokratalo ja Soukanahde 6 on Espoon Asunnot Oy:n vuokratalo.

Rakennusten arkkitehtuuri on tiukan pelkistettyä. Massat ovat laatikkomaiset, joista ulkonee ainoastaan betonielementtiparvekkeet. Betonin käyttö julkisivuissa on maksimoitu. Vain ikkunoiden välissä on tummaa vaakasuuntaista puupanelointia ja parvekkeiden kaiteissa kolmiosisaiset lasitukset. Ikkuna-aukutus perustuu elementteihin ja toistuu samanlaisena kaikissa kerroksissa.

Soukanahde 4:n julkisivut on kunnostettu 2011–2012. Betonipintaiset, alun perin maalaamattomat elementtijulkisivut on maalattu kunnostuksen yhteydessä ja sokkeli on vaihtanut väriä punaruskeasta harmaaksi. Parvekelasit ovat nykyisin kirkkaat aiempien tummien lasien sijaan. Myös ikkunat on vaihdettu, mutta ne ovat alkuperäistä vastaavia. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat. Tasakatoilta nousevat laatikkomaisina massoina hissien konehuoneet. Pääsisäänkäyntien ulko-ovet ovat puurunkoisia lasiovia, joissa on potkupellit. Soukanahde 6:n julkisivuremontti on selvityshetkellä parhaillaan tekeillä.

Tonteilla on voimassa ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970 eli rakennusten valmistumisen jälkeen.

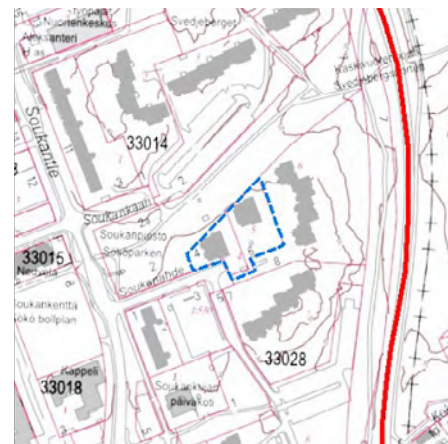
Rakennusten välisellä piha-alueella on pieni leikkialue ja tontit rajautuvat Soukanpuistoon, jossa on laajempi leikki-alue. Soukanahde 4:n pihalla on pieni oleskelualue kallion päällä. Pensasistutusalueita on pienellä piha-alueella jonkun verran. Istutusalueilla on muun muassa angervoja ja tuijia. Kalliomaastossa on istutettuina alueina vuorenkilpeä. Soukanahde 6:ssa oli inventointiaikaan käynnissä julkisivuremontti, joten piha-alueet olivat osin myös työmaana.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennusten massoittelu ja aukotus ovat alkuperäiset ja ne edustavat Soukan alkuperäistä rakennuskantaa. Alueella on historiallista ja kaupunkikuvallista merkitystä osana Soukan rakennettua ympäristöä.

Soukanahde 6 sisäänkäynnin puolesta piha-alueita.

Muutoskestävyys

Alue ei ole erityisen herkkä muutoksille.

4.3.6 Kaskilaaksontie 1, 3, 4 ja 5 sekä Kaskivuorenkuja 3

Alueen kuvaus

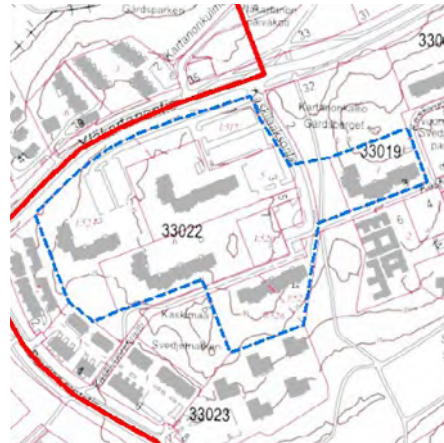
Rakennusryhmään kuuluu neljä L-mallista kerrostaloa ja yksi lamellitalo, jotka ovat valmistuneet vuosina 1970–1971. Kerrostalot kohoavat korkeina mäen päältä, mutta niiden maisemallinen merkitys ei ole niin merkittävä kuin Kaskivuoren taloilla Yläkartanon itäpäässä.

Korttelisommittelu mäellä vaikuttaa vapaalta, vaikka rakennukset seuraavat Soukan alueen koordinaatistoa.

Rakennukset ovat kapearunkoisia ja porrastukset tekevät julkisivuista eläviä. Ikkunat on sijoitettu pystysuoriin nauhamaisiin riveihin, joiden vertikaalisuutta korostaa edelleen ikkunavälien muusta julkisivusta poikkeava vihreä tai keltainen väri. Asuntojen parvekkeet avautuvat kaakkoon ja lounaaseen ja ne on integroitu osaksi rakennuksen päämassaa joko sisään vetämällä tai sijoittamalla ne julkisivuporrastusten kulmauksiin. Pyykinkuivausta varten on rakennusten kulmauksiin tehty korkealla aidalla rajatut alueet.

Julkisivut ovat vaaleat. Ikkunoiden ja sisään vedettyjen parvekkeiden väliset osat on maalattu voimakkaan vihreällä tai keltaisella, mikä korostaa rakennusten vertikaalisuutta. Tasakatoilta nousevat laatikkomaisina massoina hissien konehuoneet. Kaskilaaksontie 3:n julkisivut on saneerattu. Kaskilaaksontie 4 asuntojen ikkunat on uusittu. Porrasikkunat ja tammiset ulko-ovet ovat alkuperäiset. Kaskilaaksontie 5:n julkisivut on päällystetty pesubetonilevyillä ja ikkunoiden alaosiin on asennettu alkuperäistä jäljittelevät vaaka-suuntaiset levyt. Ikkunat on uusittu.

Rakennusten väliin on jätetty laajoja luonnonmukaisia kallio-alueita, jotka korostavat Soukan maisemakaupungin identiteettiä. Alueella korostuu rakennusten ja luonnonmaiseman harkittu vuoropuhelu. Piha-alueilla on runsaasti paikallisen luonnon puustoa, kuten mäntyjä. Kallion lisäksi pihoidella on nurmialueita. Rakennusten sisäänkäyntijulkisivuilla on usein runsaita istutuksia. Istutuksissa on käytetty muun muassa alppiruusuja ja tuijia. Istutusalueita on paikoin rajattu matalilla puuaidoilla. Oleskelu- ja leikkialueet sijoittuvat keskeisille piha-alueille rakennusten länsi- ja eteläpuolille. Pihan kulkureiteillä on asfaltin lisäksi käytetty betonilaattaa kapeilla poluilla ja sisäänkäyntien edustoilla. Tonteille sijoittuu pohjois- ja itäosiin laajoja pysäköintialueita.

Kaskilaaksontie 1

Suorakulmaiset rakennukset muodostavat mielenkiintoisen vastakohdan alueen luonnonmaiseman kanssa.

Kaskilaaksontie 4

Kaskivuorenkuja 3

Tonteilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 12.9.1968. Asemakaavan mukaan Kaskilaaksontie 4 olisi voitu rakentaa kerrosta korkeampana. Asemakaavan mukainen rakennusoikeus on kuitenkin melkein käytetty.

Arvot ja säilyneisyys

Alueen arvot liittyvät alkuperäisen asemakaavan maisemallisten ja korttelirakenteen tavoitteiden toteutumiseen. Rakennukset ovat säilyttäneet melko hyvin ominaispiirteensä ja tunnistettavuutensa. Osassa rakennuksia yksityiskohtia on jossain määrin muutettu ja uusittu.

Alueella on historiallista, rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Muutoskestävyys

Alue on kokonaisuutena herkkä muutoksille. Maisemallinen herkkyys perustuu luonnonpuistomaiseen ympäristöön puineen ja avokallioineen. Rakennusten herkkyys perustuu niiden sommiteluun maisemassa, massoitteeluun, rakentamisajankohdan tyylin tunnistettavuuteen ja korttelikokonaisuuden merkitykseen yhtenä alueen alkuperäisistä korkeiden rakennusten kortteleista.

Aurinkoiset kallioalueet tarjoavat luontevia leikkipaikkoja.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutosten kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

Kaskilaaksontie 5

Istutusalueet on sovitettu maaston mukaan porrastuville seinustoille huolellisesti paikalla valettujen tukimuurien rajaamille alueille. Pintamateriaalina on aikakaudelle tyypillinen betoni-laatta.

4.3.7 Soukankaari 6 ja 8

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu kaksi vuosina 1970 ja 1971 valmistunutta 3-kerroksista lamellikerrostaloa. Kerrostalot on rakennettu Soukankaaren suuntaisesti siten, että parvekkeet avautuvat etelään suuntaan kohti Soukanpuistoa. Myös sisäänkäynnit sijoittuvat eteläiselle julkisivulle. Muusta rakennusmassasta ulkonevat vaaleat betonielementtiset parveketornit on sijoitettu julkisivujen kulmiin ja keskelle pareittain. Pohjoiselle ja kadun puoleiselle julkisivulle sijoittuvat asuntojen ikkunat. Päädyissä ei ole ikkunoita. Molemmissa rakennuksissa on kaksi porrashuonetta.

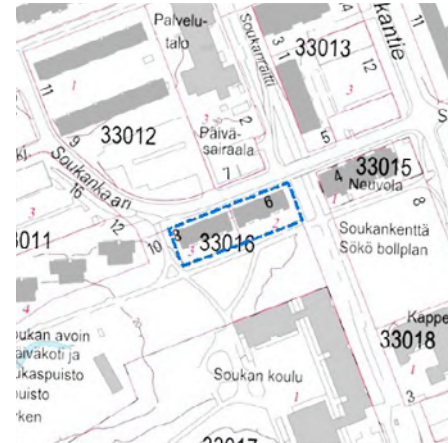
Rakennusten julkisivumateriaalina on keltatili ja betonielementti. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat. Tumman ruskeaa puuta on käytetty myös pystysuuntaisena tehosteena osassa ikkunoiden välejä. Rakennuksissa on tasakatot. Betonisokkeli on maalattu ruskeaksi. Pääsisäänkäyntien ovet ovat puurunkoisia lasiovia.

Rakennukset reunustavat Soukankaarta ja rajaavat Soukanpuistoa. Soukanpuiston puolella on kapea piha-alue. Pihalla on kapea nurmetettu kaistale sisäänkäyntien edessä sekä Soukanpuiston käytävälle laskeva luiska, jossa kasvaa lehtipuita. Piha-alueella on pensas- ja perennaistutuksia ryhminä. Pihan ja luiskan välillä on paikoin lauta-aita. Pihalla on oleskelulualusteita sekä leikkialue. Tontin kulmauksissa on korkealla aidalla rajatut pyykinkuivausalueet. Pihakäytävä on asfalttipintainen. Kulku sisäänkäynneiltä Soukanpuistoon on ohjattu betoniportaisiin.

Rakennukset on rakennettu alueen ensimmäisen asemakaavan mukaisesti. Tonttien asemakaavaa on muutettu vuonna 1981. Tuolloin ensimmäisen asemakaavan mukaista asuinkerrostalojen korttelialueen määräystä muutettiin siten, että kellarikerrokseen sallitun lastentarha-, kerhohuone-, liike- ja toimistohuoneiden kerrosalan prosenttimäärää nostettiin 2 %:sta 6 %:iin. Lisäksi rakennusoikeuden ja asuntojen lukumäärä tarkistettiin vastaamaan toteutunutta tilannetta.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennukset edustavat alueen alkuperäisen suunnitelman mukaista rakentamista ja niiden alkuperäiset ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin. Kohteella on alkuperäisyyteen liittyvää arvoa osana Soukan rakentumista.

Piha on kapea, mutta viihtyisä. Korkeat puut tontilla liittävät sen Soukanpuiston maisemaan.

Kaupunkikuvallinen arvo perustuu rakennusten merkitykseen Soukanpuistoa reunustavana muurimaisena elementtinä.

Muutoskestävyys

Muutokselle herkinä on rakennusten sijoittelu Soukankaaren varrella, puistoa rajaava rakennusmassa ja puiston puoleinen puoli-julkinen avoin pihatila.

4.3.8 Soukankuja 7 & 16

Alueen kuvaus

Soukankuja 16 on valmistunut vuonna 1970 ja Soukankuja 7 vuonna 1971. Kookkaiden, L-muotoon Soukankujan varteen sijoituvien kerrostalojen keskellä on laaja pysäköintialue ja pelikenttä. Soukankuja 7 pääty näkyy alempana sijaitsevan puiston suuntaan kapeana, korkeana ja yhtenäisenä massana sillä pohjoisen suuntaan julkisivussa ei ole aukotuksia. Rakennus toimii Soukanpuiston eteläpuolelle kohoavan selänteen maamerkkirakennuksena.

Molemmat rakennukset muodostuvat neljästä osasta, jotka on porrastettu eri tasoon. Porrashuoneet on vedetty muusta julkisivupinnasta sisään ja korkeiden talojen julkisivut ovat varsin elävät, vaikka rakennus muutoin on julkisivuiltaan eleetön. Rakennusten sisään vedetyt parvekkeet sijoittuvat etelä- ja länsijulkisivuille. Ikkunat ja parvekkeet sijoittuvat kaikissa kerroksissa samaan linjaan. Vertikaalisen linjan luovat porrashuoneiden ikkunarivistöt, joka ei ulotu kahteen ylimpään kerrokseen. Rakennuksissa on tasakatot.

Soukankuja 16 julkisivut on saneerattu, ikkunat ja ovet on uusittu ja betonielementtien päälle on asennettu suorakaiteen muotoiset, valkoiset mineraalilevyt. Pääsisäänkäyntien yhteydessä on tasakattoiset sisäänkäyntikatokset. Ulko-ovet ovat metallirunkoisia lasiovia. Ikkunapuitteet ja sisäänkäyntien katokset ovat vaalean harmaat ja betoniset parvekekaiteet vaalean keltaiset. Parvekkeet on lasitettu.

Soukankuja 7 julkisivumateriaalina on vaalea betonielementti. Sisäänkäyntien yhteyteen on rakennettu aumakattoiset katokset. Myös ikkunat on uusittu ja parvekkeet pääosin lasitettu. Osa alimpien kerrosten elementeistä on maalattu vaalean vihreällä värillä. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat. Ulko-ovet ovat harmaaksi maalattuja metallirunkoisia lasiovia.

Soukankuja 7 etelä- ja itäpuolilla on näyttävät avokallio-kohoumat, jotka ovat tyypillistä selännealueen maisemassa. Kallioalueiden kasvillisuus on luonnonmukaista. Rakennusten sisäänkäyntiseinustoilla sekä paikoin muuallakin on monilajisia, betonimuurikivin rajattuja istutusalueita. Kapeilla kasvillisilla pihalueilla kasvaa korkeita mäntyjä, jotka sopivat hyvin rakennusten ja parkkikenttien laajaan mittakaavaan. Kummallakin rakennuksel-

Soukankuja 16

Soukankuja 7 kohoo selänteen maamerkiksi. Näkymä pohjoisen suunnasta Kaskivuorenkujalta kohti etelää.

Soukankuja 7:n edustalla pysäköintialuetta on jaettu istutusalueilla pienempiin osiin.

la on omat oleskelu- ja leikkialueet, jotka on saneerattu. Käytävät ovat asfalttipintaisia sisäänkäyntien todennäköisesti myöhemmin toteutettuja betonikiveyksiä lukuun ottamatta. Pihalla on alkupe-
räiset tomutustelineet. Tonttien jyrkät reunat on aidattu ja kulku rinteillä on ohjattu puuportaisiin. Laaja pysäköintialue on osittain jaettu sektoreihin viherkaistaleiden avulla, mutta alue ei näyntyä kovin hallittuna kokonaisuutena.

Tonteilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970. Asemakaavassa Soukankuja 7:n rakennusala on osoitettu rakennettua lyhyempänä. Pysäköintialueelle saa rakentaa 2-kerroksisen autotallirakennuksen ja jonka alle saa rakentaa maanalaista pysäköintitilaa.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennukset edustavat Soukan varhaisinta rakennuskantaa ja alueen kaupunkikuvallisia tavoitteita maisemassa. Rakennukset ovat säilyttäneet alkuperäisen massoitellun ja kokonaisilmeen hyvin, mutta yksityiskohtia on jonkin verran uusittu.

Kallioalueet ja kookkaat männyt edustavat alueelle tyypillistä luonnonmukaisuutta.

Kohteella on maisemallista ja historiallista arvoa.

Muutoskestävyys

Alue kestää jonkin verran muutosta. Muutokselle herkimpiä ovat korkeiden rakennusten maisemallinen merkitys ja Soukalle luontenomaiset kalliot ja kookas mäntypuusto.

Alueen laaja pysäköintialue kestää muutosta ja lisärakentamista kun Soukankuja 7:n asema selänteen yhtenä maamerkinä turvataan.

Rakennusajankohtaa uudemmat istutusalueet kestävät hyvin etenkin luonnonmukaisemmaksi palauttavia muutoksia.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu.

Soukankuja 16 sisäänkäyntien edustalla kasvillisuus on alueen rakennusajankohtaa monilajisempaa.

Metsäinen leikkialue Soukankuja 7:n edustalla.

4.3.9 Soukankuja 10, 12 ja 14

Alueen kuvaus

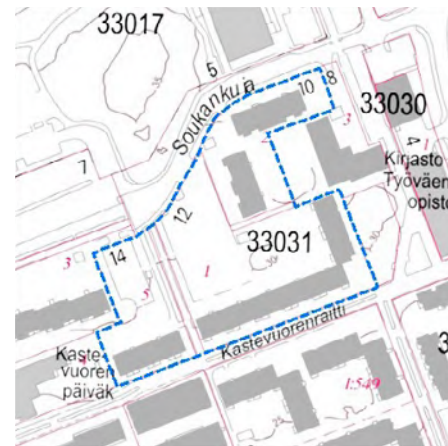
Rakennusryhmään kuuluu 5 kerrostaloa, jotka ovat valmistuneet vuosien 1970 ja 1971.

Talot on sommiteltu rajaamaan Soukanraittia ja Kastevuorenraittia ja niiden väliin rajautuu viihtyisät ja suojaisat autottomat leikkipihat. Laaja pysäköintialue sijaitsee Soukankujan varressa.

Tasakattoiset lamellitalot edustavat ajalle tyypillistä elementtitekniikkaa. Ikkunatyypinä on pääosin yksiaukkoinen tuuletusikkunallinen malli. Kantavat betonielementtiparvekkeet ulkonevat julkisivusta.

Soukankuja 10:n ja 12:n julkisivumateriaalina on keltaiseksi maalattu betoni. Soukankuja 14:n julkisivut ovat pesubetonia. Muusta rakennusmassasta erkanevat betonielementtiset parveketornit sijoittuvat rakennusten etelä- ja itäjulkisivuille. Soukankuja 10 ja 12 kolmen parveketornin yhteyteen on myöhemmin rakennettu vihreäksi maalatut metallikaiteiset parvekkeet. Soukankuja 10:n ja 12:n sisäänkäyntikatokset on uusittu ja korvattu lapekattoisilla katoksilla. Parvekekaiteet ovat joko valkoista tai vihreää metallilevyä, jonka yläosassa on puinen pienempi kaide. Sisäänkäyntien puoleiset julkisivut ovat parvekejulkisivuja pelkistetyimmät toistaen vain yhtä ikkunatyyppeä. Pääsisäänkäyntien ulko-ovet ovat metallirunkoisia lasiovia. Rakennuksissa on tasakatot. Laaja pysäköintialue sijoittuu Soukankujan päähän. Oleskelualue sijoittuu rakennusten muodostamalle sisäpihalle. Soukankuja 10 ja 12 ovat Espoon Asunnot Oy:n vuokrataloja. Soukankuja 14:ssa toimii Kartanon ryhmäperhepäiväkotä.

Korttelimuoto edustaa Soukassa täsmällisempää ja suoraviivaisempaa muotoa kuin vapaamuotoiset metsäkaupunkikorttelit. Rajatuilla sisäpihoilla on luonnonmukaista kalliota ja piholla kasvaa melko runsaasti kookkaita mäntyjä. Pensasistutuksia, kuten angervoja ja vuorimäntyjä on piholla ryhminä rakennusten seinustoilla ja oleskelu- ja leikkialueiden laitamilla. Suoja-aitoja on käytetty leikkialueiden ympärillä ja tasoerojen kohdalla. Pihojen käyttävät ovat asfalttipintaisia.

Soukankuja 14:n tontilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970. Muiden tonttien osalta asemakaavaa muutettiin vuonna 1984, jolloin kaava tarkistettiin Soukankuja 10:n osalta toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Alkuperäisessä asemakaavassa Soukankuja 10:n rakennusoikeus oli osoitettu yhdelle rakennusallalle, joka oli sijoitettu Soukankujan suuntaisesti.

Arvot ja säilyneisyys

Keskisellä paikalla sijaitseva kortteli edustaa Soukan alkuvaiheen rakennusaikaa ja rakennustapaa ja rakennukset ovat säilyttäneet melko hyvin alkuperäiset ominaispiirteensä. Korttelirakenteella ja rakennustavalla on historiallista arvoa osana Soukan kokonaisuutta.

Suojaisilla sisäpihoilla tärkeitä maisemallisia arvoja ovat luonnonmukaisina säilyneet maastonmuodot ja kookkaat männyt.

Muutoskestävyys

Sisäpihat, joita rakennukset rajaavat, ovat muutoksille herkkiä alueita. Rakennusten korkeus kestää hallittua muutosta. Pysäköintikenttä Soukankujan varressa kestää muutosta.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu.

Soukankuja 12 Kastevuorenrainin varrella.

Soukankuja 14

Kallio ja männyt luovat luonnonmukaista tunnelmaa suojaisalle sisäpihalle.

4.3.10 Alakartanontie 11 ja 13

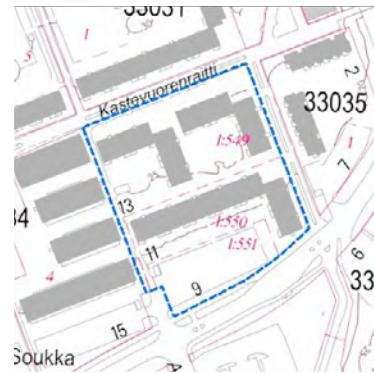
Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu kolme L-kirjaimen muotoista ja 3-kerroksista rakennusta, jotka on rakennettu maastoon porrastetusti. Kaikki talot ovat valmistuneet vuosina 1970–1971.

Julkisivumateriaalina on vaalean ruskea pesubetonilevy. Betonisokkeli on maalattu ruskeaksi. Parvekeseinät ja kaiteet ovat betonia ja kaiteissa on vaakasuuntainen uritus. Parveketornit ulkonevat muusta rakennusmassasta ja ne ovat valkoiseksi maalattut. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat. Rakennuksissa on tasakatot. Laaja pysäköintialue sijoittuu Alakartanontien varrelle. Alakartanontie 13 on SATO:n vuokratalo.

Rakennusten rajaamalle alueelle muodostuu kaksi toisiinsa kytkeytyvää, suojaista ja viihtyisää sisäpihaa. Piholla on leikki- ja oleskelualueet. Kasvillisuus piholla on melko niukkaa ja kallio on näkyvissä monin paikoin. Pihalla kasvaa suuria mäntyjä. Osa pihosta on nurmipintaista.

Alakartanontie 11 eteläpuolella piha on porrastettu kahteen tasoon ja autopaikat on sijoitettu yhtä tasoa alemmas. Keskimmaisella tasolla on leikkialue, pyykkitelineet ja oleskelualue. Vaikka piha-alue sijaitsee Alakartanontien varressa, on porrastettu piha viihtyisä ja ennen kaikkea aurinkoinen.

Alakartanontie 13 sisäänkäynnin järjestely on niukkaeleinen. Maastonmuoto ja puusto luovat luonnonläheisen vaikutelman.

Alakartanontie 11 piha-aluetta yläkuvassa mahdollisesti 70-luvulla (Espoon kaupunginmuseo) ja alakuvassa keväällä 2017. Taustalla näkyvät Alakartanontien 2-4 kerrostaloja.

Alueella on voimassa ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970. Pysäköintialueelle saa rakentaa 2-kerroksisen autotallirakennuksen ja jonka alle saa rakentaa maanalaista pysäköintitilaa.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennukset ovat ajalle tyypillisiä sijoittelun, pihojen käytön ja rakennustekniikan osalta. Rakennuksilla on ympäristöarvoa tärkeän raitin varrella.

Rakennukset ovat säilyttäneet melko hyvin alkuperäiset ominaispiirteet. Rakennusten julkisivuihin on asennettu vaalean ruskeat pesubetonilevyt. Alun perin julkisivut ovat olleet väriltään keltaiset. Puiet ulko-ovet ovat alkuperäiset. Ikkunat on uusittu.

Muutoskestävyys

Soukanraittia tiukasti rajaavat talot ja niiden korttelirakenne ovat muutoksille herkkiä. Rakennusten korkeus kestää hallittua, korttelissa yhtenäistä muutosta. Pysäköintikenttä Alakartanontien varressa kestää muutosta, kun otetaan huomioon Alakartanontie 11 piha-alueen riittävä valon saanti ja Alakartanontien katunäkymä.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu.

Alakartanontie 13 piha-alue. Pihojen ominaispiirteitä ovat avoimet nurmipinnat ja korkeat puuryhmät sekä loivasti kumpuileva maanpinta.

4.3.11 Kaskivuorencuja 6 (As Oy Soukanpuisto)

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu neljä 2-kerroksista rivitaloa, jotka ovat valmistuneet vuonna 1971. Asuntoja on yhteensä 12. Rakennukset on suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Marianna ja Mikko Heliövaara.

Atrium-tyyliset talot on sommiteltu tiiviiksi ryhmäksi siten, että oleskelupihat ja terassit avautuvat etelään ja länteen. Osalla pihosta on avokalliota. Rakennukset on rakennettu maastoon porrastetusti ja ne rajaavat kauniisti Kaskivuorencujaa avokallion jatkeena. Rakennusten väleihin muodostuu kapeita, detaloituja betonilaatoitettuja käytävätiloja, joihin osa sisäänkäynneistä sijoittuu. Asuntojen pääsisäänkäyntien ulko-ovet ovat punaiseksi, vihreäksi tai siniseksi maalattuja metallirunkoisia huurrelasioivia.

Arkkitehtuuri on selkeälinjaista. Ikkunat avautuvat sisäpihalle ja ulkopuoli on muuten melko suljettu. Rakennusten massoittelu ja rinteeseen sijoittaminen on hyvin suunniteltu ja rakennusryhmä muodostaa ikään kuin tiiviin oman pienen kylän suojaisaan rinteeseen.

Julkisivukorjauksen yhteydessä asuntojen ulko-ovet on uusittu ja alkuperäisessä julkisivurappauksessa ollut pystysuuntainen jako on muutettu tasaiseksi rappauspinnaksi. Osaan pihosta on lisätty aita

jälkeenpäin tontin länsireunaan. Rakennusten julkisivumateriaalina on nykyisin valkoinen rappaus. Sisäpihojen julkisivut ovat ruskeaksi maalattua pysty- ja vaakasuuntaista paneelia. Myös pihoja reunustavat aidat ovat samanväristä puupaneelia, joissa on kapea valkoinen teräsrunko. Rakennuksen betonisokkeli on tumman harmaa.

Rakennuksissa on tasakatot. Pihaa ja käytäviä valaisevat ruskeat käpyvalaisimet. Sisäpihoille on istutettu muun muassa pieniä puita, jotka integroivat rakennusryhmää osaksi ympäristöä.

Alueen ensimmäisessä asemakaavassa, joka vahvistettiin 10.9.1969, tontille osoitettiin enintään 4-kerroksista kerrostalorakentamista. Kaava-alue kattoi nykyistä tonttia laajemman korttelialueen. Rakennus on toteutettu alkuperäisen kaavan ja havainnekuvan (Asuntosäätiö) perusteella maastoon porrastettuna ja kytkettynä asuinrakennuksena. Vuonna 1997 laajempi tontti on jaettu osiin ja asemakaava tämän tontin kohdalla on muutettu nykytilanteen mukaiseksi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennukset toteuttavat alueen alkuperäisen suunnitelman tavoitteita ja edustavat Soukan ensimmäistä rakennusvaihetta. Arkkitehtuuriltaan ne ovat edustava esimerkki 1970-luvun alun rakentamistavasta ja tyylistä ja niillä on tärkeä rooli Kaskivuorenraitia rajaavana elementtinä.

Rakennusryhmällä on historiallisia, rakennushistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja.

Rakennukset ovat säilyttäneet alkuperäiset ominaispiirteensä melko hyvin.

Muutoskestävyys

Rakennusryhmä lähiympäristöineen on muutoksille hyvin herkkä kokonaisuus.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

Rakennusten välinen detaloitu käytävä, jota myöten avautuu rajattu näkymä ympäröivään metsään.

Ylärinteen puoleinen julkisivu.

4.3.12 Soukankuja 5 (Soukan koulu)

Kohteen kuvaus

Koulurakennus on valmistunut vuonna 1971 ja sen suunnittelijana toimi Arkkitehtitoimisto Kari Virta. Koulu on sijoitettu tontin itälaitaan niin, että koulun piha jää tontin länsiosaan, josta se edelleen yhdistyy Soukanpuistoon. Koulun pääasiallinen lähestymissuunta on etelästä Soukankujalta, jossa on myös koulun parkkipaikka ja pääsisäänkäynti. Koulu koostuu kolmesta rakennusmassasta: kahdesta vuonna 1971 valmistuneesta rakennuksesta sekä vuonna 2012 valmistuneesta laajennusosasta. Rakennukset on sijoitettu C-kirjaimen muotoon ja niitä yhdistävät lasi-teräsrakenteiset vuoden 2012 laajennus- ja korjaustöiden yhteydessä rakennetut yhdyskäytävät, joista eteläinen toimii myös sisääntuloaulana. Koulurakennuksen julkisivut ovat yhdyskäytäviä lukuun ottamatta puhtaaksimuurattua, harjattua punatiiltä ja sokkelit ovat vanerimuottipintaista betonia. Ikkunoiden yllä kulkee vaalea betoninen lauhalista, joka korostaa ikkunoiden nauhamaisuutta. Ilmanvaihtokonehuoneet ovat tummanruskealla alumiinisäleiköllä päällystettyjä kookkaita, anonyymejä massoja opetussiipien katoilla. Rakennusrunko on vanhoissa rakennusosissa paikalla valettu lautamuottipintaista betonia.

Koulu sijoittuu selännealueelle, alarinteeseen, lähelle Soukanpuiston laaksopainaukseen. Koulun betonikivipintainen piha rajautuu rakennusmassoihin pohjoisen, idän ja etelän suunnalla. Pihan leikkialueet sijoittuvat betonikivetylle "sisäpihalle" ja Soukanpuistoon laskevalle rinnealueelle. Piha-alueella on käytetty samanlaista valaisinta kuin Soukanpuistossa ja monilla muilla Soukan yleisillä alueilla. Koulun tontille kuuluu myös lounasosassa kohoava korkea, luonnonmukainen kalliomäki, josta aukeaa näkymiä joka suuntaan. Tontille kuuluu myös mäen länsipuolella oleva asfalttipintainen pelikenttäalue.

Koulun tontilla on voimassa ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 10.9.1969. Tontilla on käyttämätöntä rakennusosakeutta 609 k-m².

Arvot ja säilyneisyys

Rakennuksen ulkoasu on säilynyt pääosin alkuperäisen kaltaisena, vaikka vanhemman rakennusosien ulkovaippa uusittiin 2010-2012 peruskorjauksen yhteydessä. Myös uusi rakennussiipi asetuu luontevasti osaksi rakennuskokonaisuutta ja sen ulkoarkkitehtuurin ratkaisut noudattavat vanhojen rakennusosien ratkaisuja. Rakennuksen alkuperäiset puuikkunat vaihdettiin alumiini-ikkunoihin vuosina 2001-2002, mikä on muuttanut rakennuksen ulkoasun luonnetta.

Koulurakennus on osa Soukan 1970-luvulla rakennettua lähiökeskuskokonaisuutta, joka oli aikanaan Suomen suurin yhtenäinen rakennushanke. Rakennuksen alkuperäisäsu on ajalleen tyypillinen, selkeä koulurakennus. Sen suunnittelun päämäärinä olivat muunneltavuus sekä helpommin hallittavien, pienempien toiminnallisten yksiköiden muodostaminen. Koulun alkuperäinen hahmo ja luonne on onnistuneesti säilytetty peruskorjaus- ja laajennustöissä.

Rakennuksella on historiallista, rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Muutoskestävyys

Koulun alue kestää vähäistä muutosta. Muutokselle herkimpiä piirteitä ovat koulun selkeä pohjaratkaisu ja selkeäpiirteiset rakennushahmot, joita korostaa pihan välituntikatos sekä koulun materiaaalimaailma ja alkuperäiset sisä- ja yläikkunat.

4.3.13 Soukankujan, Soukantien ja Kastevuorenkujan varren luhtitalot

Alueen kuvaus

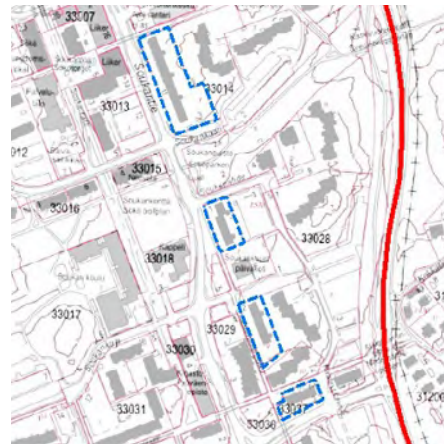
Rakennusryhmään kuuluvat Kastevuorenkuja 2, Soukankuja 2, Soukanahde 1 sekä Soukantie 11. Kastevuorenpolku 2 ja Soukanahde 1 ovat valmistuneet vuonna 1971. Kastevuorenkuja 2 ja Soukantie 11 ovat valmistuneet vuonna 1972. Rakennuksista kolme eteläisintä ovat Asuntosäätiön rakennuttamia ja suunnittelijana on toiminut arkkitehti Matti Vuorio.

Neljäkerroksisissa rakennuksissa on kaksikerroksisia asuntoja, joista ylempiin on kulku luhtikäytävältä. Luhtikäytävälle on käynyt umpinaisella ja pyöreällä betonirakenteella verhotun portaikon kautta. Parvekkeet avautuvat etelään ja länteen puolelle sisäänkäyntien sijoituessa sisäpihan puolelle. Nelikerroksisten talojen 1.-2. kerroksen asunnoissa on piha ja parveke ja 3.-4. kerroksen asunnoissa suuri kattoterassi.

Betonirunko on näkyvissä julkisivuissa ja se määrittelee julkisivusommittelua ajalle tyypilliseen tapaan. Voimakkain värein maalattu vaaka- ja pystysuuntainen puupanelointi ilmentää rakentamisaikakauden värimaailmaa. Puuta on käytetty myös luhtikäytävien ja parvekkeiden kaiteissa ja päädyn ritilöissä sekä terassin pergoloissa. Asuntojen ulko-ovet, ikkunat ja paneeliverhoukset on uusittu. Soukanahde 1:n Soukantie 11:n ja Kastivuorenkuja 2:n betonielementtijulkisivut on tasoitettu, eikä alkuperäistä elementtijakoa ole enää näkyvissä.

Tonteilla on voimassa Soukan ensimmäiset asemakaavat, jotka on vahvistettu 10.9.1969 ja 21.5.1970. Rakennukset on rakennettu asemakaavaa toteuttaen.

Rakennuksiin liittyvät piha-alueet ovat verrattain pienet ja niiden sijainti rinteessä pienentää käyttöpiha-aluetta entisestään. Soukantien suuntaisesti olevien rakennusten itäpuolella, rakennuksen sisäänkäyntien edustoilla on asfalttikäytävä ja istutuslaatikoita tai betonikivimuurein rajattuja istutusalueita. Soukantien puoleisella alueella on asuntojen omia, istutettuja pihhoja. Soukantie 11 rakennuksen itäpuolella oleva piha-alue on luonnonmukaista kallioista rinnettä. Soukankuja 2:n muodostaa

Soukankuja 2 vuonna 1970–1979 (Espoon kaupunginmuseo) ja keväällä 2017.

Kastevuorenpolku 2 piha-alue

Soukanahde 1 asuntojen pihat sijoittuvat Soukantien varteen.

Kastevuoreнкуja 2.

naapuritalojen kanssa suojaosan korttelipihaan, jolla on leikkialue. Kastevuorenpolku 2:n länsipäädyssä on pieni, rinteeseen pengerretty leikkialue ja istutusalueita.

Arvot ja säilyneisyys

Luhtitalot ovat edustavia esimerkkejä 1970-luvun hyvästä suunnittelusta ja niillä on rakennushistoriallista ja -taiteellista sekä kaupunkikuvallista arvoa Soukantien vartta rajaavina rakennuksina.

Rakennukset ovat melko hyvin säilyttäneet alkuperäiset ominaispiirteensä.

Muutoskestävyys

Luhtitalot ja niiden ympäristö on muutoksille erittäin herkkää aluetta.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutosten kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöselvitys.

4.3.14 Soukanahde 7 & 8 ja Kastevuorenkuja 3 & 4

Alueen kuvaus

Soukanahde 7 ja 8 sekä Kastevuorenkuja 3 kuuluivat Lounaisrannikon kolmanteen aravavaiheeseen, jonka rakentaminen käynnistyi vuonna 1969. Nämä rakennukset valmistuivat vuonna 1971. Kastevuorenkuja 4 valmistui vuotta myöhemmin. Soukanahde 7 ja 8 näkyvät maisemassa pitkälle Soukanväylää etelästä tultaessa.

Tonteilla on voimassa ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970. Soukanahde 7:n suurin sallittu kerrosluku on 1 enemmän kuin mitä on rakennettu. Rakennusoikeus on kuitenkin hieman ylitetty. Kastevuorenkuja 3:n suurin sallittu kerrosluku on 1 vähemmän kuin on rakennettu ja Kastevuodenkuja 4:n 1 enemmän kuin on rakennettu. Kastevuorenkuja 3:n ja 4:n tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta yhteensä 375 k-m².

Talojen kantavat rakenteet ovat betonia ja julkisivut puhtaaksimuurattua punatiiltä. Ikkunoiden välisissä osissa on tumman ruskeat puiset tai metalliset vaakasuuntaiset paneloinnit. Rakennusmassasta ulkonevat betoniset elementtiparvekkeet ja kapeat pystysuuntaiset ikkunarivit korostavat talojen vertikaalisuutta. Rakennukset on sijoitettu maastoon taitavasti ja isoja rakennusmassoja on kevennetty porrastuksilla ja sisäänvedoilla. Kastevuorenkuja 4:n ikkunat ja puupaneloinnit ovat alkuperäiset. Muiden rakennusten ikkunat on uusittu.

Soukanahteen rakennusten itäpuolella, takapihalla, on luonnonmukaista rinnealuetta sekä pysäköintialueita. Takapihojen puolella kulkee kivituhkapintainen käytävä. Etupihojen käytävät ovat asfalttipintaisia ja rajautuvat istutus- tai nurmialueisiin matalilla betonikivitukimuureilla. Sisäänkäyntien yhteydessä on käytetty betonilaattoja. Etupihalla on kaksi leikkialuetta sekä asfalttipintainen pelikenttä. Kasvillisuus on pääosin luonnonpuustoa sekä nurmea kallioalueiden välissä. Joitakin yksilajisia pensasistutuksia on leikki- ja oleskelualueiden lähellä sekä rakennusten vierustoilla. Kastevuorenkujan oleskelu- ja leikkialueet sijoittuvat rakennusten länsipuolelle, pienelle mäelle. Kalliot, kivet, luonnonpuusto, nurmialueet ja muutamat pensas- / perennaistutukset rytmittävät piha-aluetta maastonmuotojen ohella. Pihan käytävät ovat kivituhkapintaisia

Soukanahde 7 leikkialue.

Kastevuorenkujan leikkialue.

Kastevuorenkujan piha-alue.

Pihoilla oleskelu- ja leikkialueet on sijoitettu pienilmastollisesti suotuisiin ja rauhallisiin paikkoihin. Luonnonkasvillisuus tukee pihojen liittymistä ympäristöön. Uudempaa kasvilajistoa edustavat muun muassa pilarituijat. Pihojen ominaispiirteet ovat säilyneet melko hyvin alkuperäisen suunnitelman mukaisina: ”pihojen kalliit jäävät luonnontilaan, muualle istutetaan nurmikat paitsi kivituhkapintainen leikkialue hiekkalaatikkoineen, keinuineen ja penkkeineen sekä asfalttipintainen pallottelukenttä” (Asuntosäätiön esite Lounaisrannikko – maisemakaupunki).

Arvot ja säilyneisyys

Alue ja rakennukset ovat säilyttäneet melko hyvin alkuperäiset ominaispiirteensä. Kohteella on historiallista, rakennushistoriallista, maisemallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Muutoskestävyys

Alue on muutoksille herkkää lukuun ottamatta Kastevuorenkujan varrella olevia pysäköintialueita.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutosten kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöselvitys.

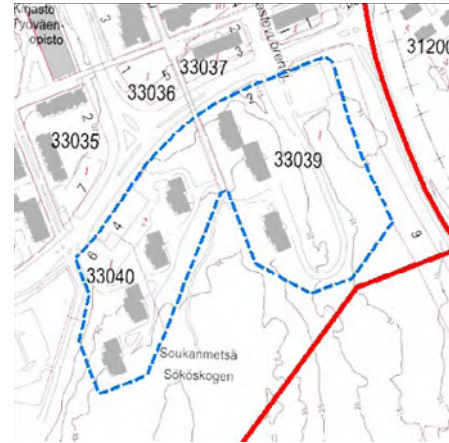
4.3.15 Alakartanontie 2, 4 ja 6

Alueen kuvaus

Alakartanontien varteen sijoittuvat kuusi kerrostaloa ovat valmistuneet vuosina 1971-71 ja ne ovat arkkitehti Reijo Ailuksen suunnittelema.

Eteläisempi Alakartanontie 2:n taloista on 5-kerroksinen ja pohjoispuolella sijaitseva 6-kerroksinen. Se muodostuu kahdesta kulmasta toisistaan kiinni olevasta rakennusmassasta.

Talot on suunniteltu alueen suunnitteluperiaatteiden mukaan taitavasti kaltevaan maastoon. Metsäinen viheralue alkaa välittömästi rakennusryhmän takana. Alakartanontie 2:n läheisyydessä on pienipiirteisiä piharakenteita sekä istutuksia, mutta myös avokalliota ja luonnonkasvillisuutta. Yksityiskohdat sopivat kauniisti kokonaisuuteen vaikka kasvilajit, kuten tuijat eivät ole alkuperäislajistoa. Alakartanontie 2:n pihassa on leikkipaikka ja pihakalusteita sekä betonikivimuurilla reunustettuja istutusalueita. Käytävät ovat asfalttipintaisia, paitsi rakennusten sisäänkäyntien edustoilla on käytävillä käytetty betonilaattoja. Pyykinkuivaustelineet on rajattu korkein, puisin aidoin.

Näkymä Alakartanontie 2:n pihalta kohti Alakartanontie 4:sta.

Alakartanontie 2 piha-alueita.

Alakartanontien istutusalueita ja pyykinkuivauspaikka rakennuksen seinustalla.

Alakartanontie 4 sisäänkäynnin edustan hillityt istutusalueet.

Alakartanontie 4-6 leikkialue on sovitettu rinnetontille. Jyrkän rinteen puolelle on jouduttu laittamaan suoja-aita.

Alakartanontien puoleista rinnepihaa. Luiskia on nurmetettu, mutta männyt liittävät alueen läheisen metsän tunnelmaan.

Alakartanontie 4-6 rinteeseen on tehty portaita kulun helpottamiseksi ja paikoin pihoilla on nurmetettuja luiskia, mutta muutoin pieni piha-alue on melko vähäeleisesti käsiteltyä. Rinnetontille on sovitettu eri paikkoihin muutama leikkialue sekä oleskelualueita. Pyykinkuivausteline on rajattu alueelle ja ajalle tyypillisellä puuaidalla. Pihapuusto on pääosin mäntyjä ja koivuja ja piha liittyy luontevasti viereiseen metsäiseen viheralueeseen. Sisäänkäyntien vieressä on istutusalueet ja kulkuväylillä betonilaattoja. Pihan käytävät ovat asfalttia ja paikoin käytäviä reunustaa pensasistutuksia. Leikkialueen vieressä pensasistutuksia on aidattu rakennusajalle tyypillisin puisin suoja-aidoin. Tontin ja puiston välillä on paikoin puinen tai metallinen aita, joka ei ole kovin tyypillinen muualla Soukan pihoilla. Aidat on sijoitettu jyrkkien kallioseinämien päälle.

Alakartanontie 2 tontin Soukantien puoleiseen reunaan sijoittuu pysäköintialue sekä tenniskenttä. Rakennusten ja pysäköintialueen sekä tenniskentän välissä on jyrkkä rinne, jossa on sekä luonnonmukaista että istutettua kasvillisuutta ja johon on sovitettu jalankulkureitti ja pöytäryhmä. Tontin eteläiseltä / läntiseltä osalta on suora kulkuyhteys Alakartanon ylikulkusillalle ja Kastevuorenpolulle.

Alakartanontie 4 tontin Alakartanontien puoleiseen reunaan sijoittuu rakennusryhmän pysäköintialue sekä vuonna 1990 valmistunut pysäköintitalo.

Julkisivuissa on voimakas reliefivaikutelma sisäänvedettyjen parvekkeiden, porrastusten ja hieman muuta elementtipintaa syvemmälle painetun ikkunarivistön ansiosta. Vaaleita betonielementtijulkisivuja elävöittävät myös hennon vihreät ikkunoiden ja parvekkeiden väliset vaakasuuntaiset jaot betonirakenteessa. Osa alimmista betonielementeistä on myös maalattu vihreällä. Ikkunapuitteet ovat tumman harmaat. Lasitetut parvekkeet avautuvat etelän ja lännen suuntaan. Pääsisäänkäyntien ulko-ovet ovat säilyneet alkuperäisinä metallirunkoisina lasiovina. Tasakatoilta nousevat laatikkomaisina hissien konehuoneet.

Alakartanontie 2:n tontilla on voimassa alueen alkuperäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970. Asemakaavan mukaan pohjoisempi kerrostaloista olisi voitu rakentaa kerrosta korkeammaksi. Pysäköintialueen alle saa rakentaa maanalaista pysäköintitilaa. Tonteilla 4 ja 6 on myös voimassa alueen ensimmäinen asemakaava vuodelta 1970 ja se on toteutunut asemakaavan mukaisesti.

Alakartanontie 4-6

Arvot ja säilyneisyys

Rakennukset ovat kaupunkikuvallisesti merkittäviä maamerkkejä Soukantien ja Alakartanontien risteyksessä.

Ikkunoita on vaihdettu uusiin, mutta muutoin rakennukset ovat hyvin säilyneet. Pihojen eheä luonnon- ja puutarhakasvien sekä säästettyjen pinnanmuotojen muodostama kokonaisuus on Soukan metsäkaupungin luonteen mukainen.

Muutoskestävyys

Monumenttaalisesti katunäkymää rytmittävät Alakartanontie 4 ja 6 kerrostalot muodostavat yhtenäiseen kokonaisuuden, joka on rakennusten keskinäisen suhteen ja arkkitehtuurin perusteella erityisen herkkä kaupunkikuvallisille muutoksille. Kadun varsi kestää vähäisiä muutoksia. Alakartano 2:n alue kestää paremmin muutoksia, mikäli ne sovitetaan alueen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti maastoon.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutosten kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöselvitys.

4.3.16 Soukantorin ympäristön rakennukset

Alueen kuvaus

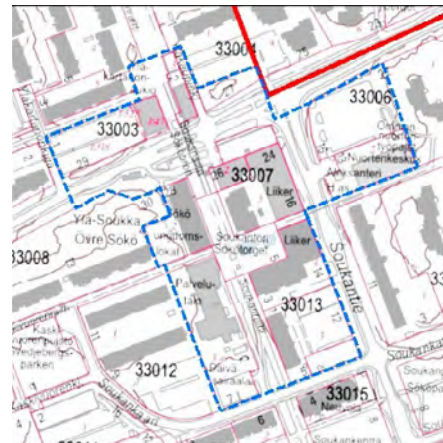
Rakennusryhmään kuuluvat Soukankaari 5, Soukantie 14, Yläkartanontie 28, Yläkartanontie 24, Yläkartanontie 26, Yläkartanonkuja 1, Yläkaupinkuja 2 sekä Soukantie 13.

Kohde edustaa aluerakentamiskaudelle tyypillistä liikekeskusta ja se on Soukan kaupallinen keskusta. Soukka oli jo pitkälle rakennut siinä vaiheessa, kun liikekeskusta rakennettiin. Toria ympäröivät betonirakennukset ovat laatikkomaisia, ulospäin sulkeutuneita ja aikakaudelle tyypillisen rationaalisia. Rakennukset liiketiloineen avautuvat Soukantorille ja – raitille joilla kaupunkitila on viihtyisä ja jalankulkijalle miellyttävässä mittakaavassa. Maamerkkeinä ovat kaksi 10-kerroksista tornitaloa. Aikakaudelle tyypillisesti ajoneuvo- ja kävelyliikenne on erotettu eri tasoihin.

Soukanraitin pohjoispäässä sijaitsevista rakennuksista Yläkartanonkuja 1 on poikkeuksellinen kadulle avautuvien julkisivujen ja julkisivuissa käytetyn puun vuoksi. Rakennuksen betonirunko on näkyvissä julkisivujaattelussa ja 1. kerroksen levyinen runkokehä rajaa sisäänvedetyn toisen kerroksen terasseja molemmin puolin rakennusta. Rakennuksessa toimii mm. Fidan lähetystori.

K-Kaupan remontin yhteydessä 2000-luvun alussa Yläkartanontien suuntaan olevaan umpinaiseen betonijulkisivuun avattiin laaja ikkunapinta ja rakennettiin julkisivusta ulkoneva hissitorni. Myös kaupan sisäpihan puoleinen sisäänkäynti siirrettiin itseinältä pohjoiselle ulkoseinälle.

Alueen käyttötarkoitus liikekeskuksena on alkuperäinen, joskin erikoisliikkeet ja palvelut ovat vähentyneet ja ravitsemusliikkeet lisääntyneet. 1970-luvulla Soukan torilla oli mm. kaksi pankkia, neljä ruokakauppaa, lelu-, lastenvaate-, kukka-, kenkä-, urheilu- ja kirja-kauppa, kemikalio, kampaamoita, autokoulu, divari, apteekki, nuorisotila Claudius klubi sekä kaksi R-kioskia. La Femmen parturikampaamo ja apteekki ovat säilyneet torilla pisimpään samalla paikalla 1970-luvulta asti. Soukantie 13 on alkuperäisen kaavan käyttötarkoituksen mukainen alkuperäinen toimitilarakennus.

Yläkartanonkuja 1 varsinaisen liikekeskuskorttelin pohjoispuolella on arkkitehtuuriltaan ja rakennustekniikaltaan Soukassa harvinainen kohde. Rakennus edustaa Soukan 1. vaiheen ominaispiirteensä hyvin säilyttäneitä rakennuskantaa.

Soukankaari 5 edustaa Soukan alkuperäistä ja ominaispiirteet hyvin säilyttäneitä rakennuskantaa.

Soukanraitti 5 edustaa Soukan alkuperäistä ja ominaispiirteet hyvin säilyttäneitä rakennuskantaa.

Soukantie 13 on alkuperäisessä käytössään työpaikka- ja toimitilarakennuksena.

Istutusalueet liittyvät kulkuväyliin paikoin ilman materiaaleja rajaavia reunakiviä, toisaalla matalan reunakiven lisäksi on käytetty myös betonipilareita. Kulkuväylien betonilaatoitusta rytmittävät betonikivivanat.

Istutusalueet, vesialtaat, kiintokalusteet ja betonilaatoitus ovat Soukantorin jäsentäviä elementtejä. Materiaalit, istutukset ja pelkistetty tyyli soveltuvat hyvin Soukan alkuperäiseen miljööseen.

Soukantorin

Soukantorin on Soukan keskuksen keskeisen jalankulkuväylän Soukanraitin pääaukio, jonka ympärillä on monipuolinen palvelutarjonta. Soukantorin sijoittuu katuihin nähden ylemmälle tasolle. Soukantorin ja sitä sivuavan Soukanraitin kaupunkitila on viihtyisä ja jalankulkijalle miellyttävässä mittakaavassa. Torialueen on suunnitellut insinööritoimisto Viatek vuonna 1972.

Torialueen muotokieli toistaa sitä ympäröivien rakennusten rationaalisuutta ja Soukan suorakulmaista koordinaatistoa. Suorakulmaiset istutusalueet sekä vesialtaiden ja suihkulähteen muodostama kokonaisuus jakavat alueen selkeästi reiteiksi ja oleskelualueiksi.

Alueen rakentamisajankohdalle tyypillinen isokokoinen betonilaatta korostaa raitin ja torin kaupunkimaista luonnetta ja erottaa kokonaisuuden muista kulkuväylistä. Kiveyksissä on käytetty myös pienempää betonikiveä rytmittämään laatoitettua aluetta. Ostoskeskuksen sisäpiha ja reuna-alueet on kivetty kauttaaltaan betonikivellä lukuun ottamatta ostoskeskukseen liittyvää alatasannetta, jossa on käytetty liuskekiveä.

Kulkuväyliä ja istutusalueiden tai muiden rakenteiden välillä on muutamissa paikoissa kenttäkiveystä. Istutusalueet liittyvät betonikiveykseen pääosin ilman rajaavaa reunakiveä, mikä on alueen rakentamisen aikakaudelle tyypillistä. Tasoeroja on ratkottu matalilla tukimuureilla istutusten ja kulkuväyliä välillä. Pensasalueet on aidattu matalalla metalliaidalla. Raitin istutusalueiden reunoihin on paikoin myös valettuja neliskulmaisia betonipilareita. Soukantorin kiintokalusteena on betonijalkainen puupäällysteinen selkänojaton penkki, jota on versioitu sijoituspaikasta riippuen. Osa penkeistä liittyy esimerkiksi suoraan altaiden betonireunoihin. Raitilla on kalusteena käytetty myös metallirunkoista puupintaista selkänojallista penkkiä.

Torin ja raitin muodostamalla alueella kasvillisuus on melko monilajista. Pensaat on istutettu yksiläjiin ryhmiin. Puustoa on istutettu omille istutusalueilleen yksittäin.

Arvot ja säilyneisyys

Yläkartanontien ja Soukantien risteykseen sijoittuva liikealue on kaupunkirakenteellisesti ja kaupunkikuvallisesti sekä historiallisesti merkittävä. Alueen rakentuminen perustuu Soukan ensimmäisen vaiheen asemakaavaan. Kaupunkikuvalliset arvot perustuvat vaihtelevaan kerroslukuun ja jalankulkuympäristössä luontevaan mittakaavaan. Tornitalot toimivat alueen keskuksen maamerkkeinä ja identiteettirakennuksina.

Keväällä 2017 Soukan torin ympäristö on alkanut muuttua länsimetron sisäänkäynnin rakentamistöiden yhteydessä. Alueen säilyneisyys on kokonaisuutena toistaiseksi kuitenkin hyvä.

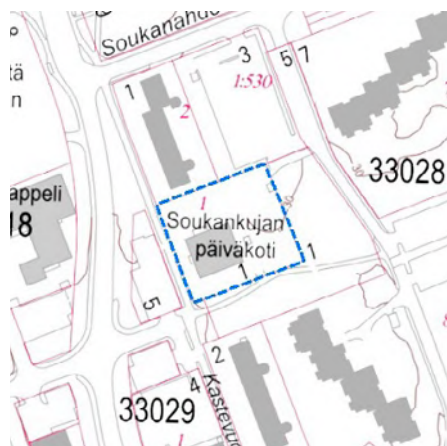
Liikealueella on paikallishistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Muutosherkkyys

Herkimpiä elementtejä ovat Soukanraitin ja Soukantorin intiimi kaupunkitilallinen rajautuminen ja lähimittakaava sekä alueen korkeiden rakennusten kaupunkikuvallinen asema Soukan keskuksen merkkeinä. Alueen ensimmäisen vaiheen rakennuksissa muutokselle herkintä ovat alkuperäiset julkisivumateriaalit ja väriyty sekä aikakaudelle tyypillinen pelkistetty massoiteltu ja julkisivujäsentely.

Kulttuurihistoriallisten tai kaupunkikuvallisten arvojen perusteella 1980-luvulla rakennettu palvelutalo Soukanraitin varrella ei ole erityisen herkkä muutoksille.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi aluekokonaisuuden muutosta ohjaavat kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Ohjauksessa keskeistä on kaupunkikuva, rakennustapa, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit ja niiden kokonaisvaltainen ja samanaikainen suunnittelu. Merkittävien muutosten kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin, raitteihin, aukioihin tai viherympäristöihin, suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisemmat inventoinnit.

Päiväkodin pihaa idän suunnasta.

4.3.17 Soukankujan päiväkoti

Alueen kuvaus

Laatikkomainen, tasakattoinen ja matala Soukankujan päiväkoti on valmistunut vuonna 1972. Rakennuksen julkisivumateriaalina on vaalea betonielementti. Betonisokkeli on maalattu ruskeaksi. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat ja ikkunoiden ylä- ja alapuoliset osat on maalattu keltaiseksi. Pohjoiselle julkisivulle sijoittuu rakennuksen pääsisäänkäynti, jota korostaa tasakattoinen katos. Eteläiselle julkisivulle sijoittuu nauhamainen ikkunarivistö. Eteläisellä ja pohjoisella julkisivuilla on käytetty ikkunoiden yläpuolisissa osissa vaakasuuntaista puupanelointia ja se osaltaan sovitaa rakennusta saman aikakauden luhtitaloihin (Soukantie 11, Soukanahde 1 ja Soukankuja 2).

Rakennussijoittuuselänteenlounaisrinteelle. Kastevuorenpolun suuntaan tontti liittyy melko jyrkällä luiskalla, jossa on pensasistutuksia sekä betoninurmikiviä tukirakenteena. Päiväkodin piha on melko tasainen, itäreunalla on puistoon liittyvä pieni kumpare, jolle on porrastettu leikkialueita. Päiväkodin tontti on aidattu vihreällä, nykyaikaisella metalliaidalla.

Soukankujan päiväkodin tontilla on käyttämätöntä rakennus-oikeutta 317 k-m².

Arvot ja säilyneisyys

Rakennuksella on kaupunkikuvallista ja historiallista merkitystä osana Kastevuorenpolkua rajaavaa 1970-luvun rakennusten nauhaa. Rakennus on säilyttänyt alkuperäiset ominaispiirteensä.

Muutoskestävyys

Alueen muutosherkkyys perustuu Kastevuorenpolun rakennetun ympäristön kokonaisuuteen ja rakennuksen alkuperäiseen arkkitehtuuriin.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet, jotka ottavat huomioon rakennuksen sijainnin alkuperäisten asuinrakennusten ja ympäristön keskellä. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa päiväkotiin, suositellaan siitä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

4.3.18 Soukantie 4

Alueen kuvaus

Kirjaston rakennus on valmistunut vuonna 1972. Rakennuksessa toimii kirjaston lisäksi työväenopisto, ruokakauppa, parturi-kampaamo sekä taidekoulu. Tontin pohjoisosaan sijoittuu 2-kerroksinen autokatos, josta on kulkusilta rakennuksen ensimmäiseen ja toiseen kerrokseen. Rakennus sijoittuu Kastevuorenraitin ja Soukanraitin risteykseen ja on siten hyvin saavutettavissa jalan.

Rakennuksen on suunnitellut Matti Vuorio ja se on edustava esimerkki teollisen ajan rakentamisesta, jossa järkipäisyys, materiaali ja rakenteet korostuvat. Betoninen pilari-palkki rakenne on näkyvissä julkisivuissa ja pilarien välit ovat betonielementtiä lähes identtisin ikkuna-aukokuksin. Rakennuksessa on tasakatto. Ikkunapuitteet ovat tummat ja samaa väriä on terassin- ja portaan kaiteissa. Julkisivusta ulkonevien kaksoispilarien välit ovat lasia. Rakennuksen pohjoispään sisäänkäynti on arkkitehtuurin erityispiirre, mutta on saavutettavuutensa puolesta hankala. Betoninen avoporras johtaa terassille, josta on käynti kirjastoon ja työväenopistoon. Pilari-palkkirakenne jatkuu terassin yli ja rajaa muuten avointa julkista tilaa.

Rakennuksen suhde Soukanraitin puoleiseen ympäristöön on onnistunut. Puntarpään tornitalon ja kirjaston rajaama kalliainen aukio ja risteävät kevyenliikenteen raitit muodostavat mielenkiintoisen kaupunkitilan Soukan raitin eteläpäähän. Soukantien suunnassa katutasoon sijoittuvat rakennuksen alakerroksen huoltotilat sekä pysäköintialueet. Tontilla on jonkun verran puustoa kadun varrella ja pysäköintirakennuksen ympärillä.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennus on edustava esimerkki teollisen aikakauden rakentamisesta osana Soukan alueen rakentamisajankohtaa. Sillä on merkitystä myös yhtenä esimerkkirakennuksena, joka ilmentää Soukanraitin alkuperäistä kaupunkirakenteellista tavoitetta palveluiden sijoittumisesta raitin varrelle. Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja. Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan.

Kirjastorakennus Soukantien varrella.

Kirjastorakennus rajaa Soukanraitin eteläpään aukiota.

Muutoskestävyys

Rakennuksen arkkitehtuuri ja sen päivittäisiä palveluita tarjoava käyttötarkoitus on muutokselle herkkää.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet, jotka ottavat huomioon rakennuksen sijainnin alkuperäisten asuinrakennusten ja ympäristön keskellä. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa kirjastorakennukseen, suositellaan siitä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

4.3.19 Soukankuja 8 (As Oy Puntarpää)

Kohteen kuvaus

10-kerroksinen asuinkerrostalo Puntarpää on valmistunut vuonna 1974 ja sen on suunnitellut arkkitehtuurin professori Aulis Blomstedt.

Puntarpää on Soukanraitin tärkeä maamerkki. L-muotoinen rakennus on rakennettu osittain Soukanraitin päälle pilareille siten, että ali pääsee esteettä kulkemaan. Rakennuksen julkisivuja hallitsevat matalat ikkunalinjat, joiden nauhamaisuutta korostavat ikkunoiden välisten osien punaiset pellitykset. Ikkunapuitteet ovat myös punaiset. Rakennuksessa on tasakatto. Porrashuoneen massa kohoaa muuta julkisivua korkeammalle. Soukanraitin puoleisella julkisivulla on geometrinen betonireliefi. Blomstedt sanoo pyrkineensä aina arkkitehtuurissaan yksinkertaisuuteen ja selkeyteen ja sommittelussaan hän käytti vain harvoja geometrisiä peruskappaleita. Nämä ihanteet tulevat hyvin näkyviksi Puntarpään asuinkerrostalon arkkitehtuurissa.

Rakennuksen oleskelu- ja leikkipiha-alue yhdistyy osaksi Soukankuja 10 ja 12 korttelipihaa. Rakennuksen eteläisivustalla tontti rajautuu näyttävään kallioon, joka on puiston puolella. Eteläseinustan kapea piha-alue on voimakkaasti rakennettu. Pihalla on asfalttipintainen kulkuväylä ja puureunaiset korkeat istutuslaatikot. Kaiteet ja matontamppausteline toistavat rakennuksen detaljien punaista tunnusväriä. Pihakaistaleelle on sovitettu myös asuntokohtaiset aidatut minipihat.

Rakennus on rakennettu tontin ensimmäisen asemakaavan mukaisesti.

Arvot ja säilyneisyys

Puntarpään asuinrakennuksella on historiallista, rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa. Arvot perustuvat sen rakentamisajankohtaan Soukan rakentamisen alkuvuosina, kaupunkikuvalliseen merkittävyyteen sekä tunnetun suunnittelijan korkealaatuiseen arkkitehtuuriin.

Rakennuksen arkkitehtuurin ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin.

Muutoskestävyys

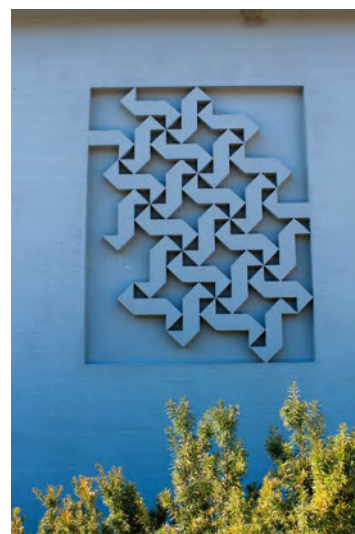
Rakennuksen arkkitehtuuri on muutoksille herkkää.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet, jotka ottavat huomioon rakennuksen sijainnin alkuperäisten asuinrakennusten ja ympäristön keskellä. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa rakennukseen tai ympäristöön, suositellaan siitä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

Punainen tunnusväri liittää piharakenteet selkeäksi osaksi Puntarpään arkkitehtuuria.

Betonireliefi rakennuksen seinässä.

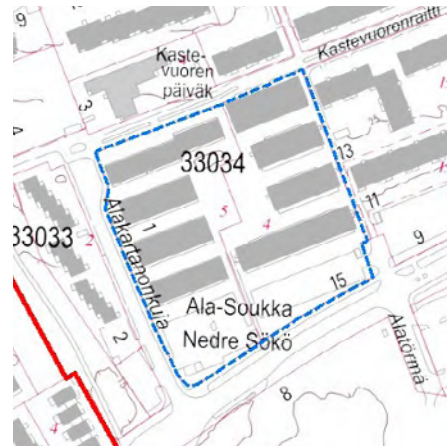
4.3.20 Alakartanontie 15 ja Alakartanonkuja 1

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu yhteensä 8 1-2-kerroksista rinteeseen rakennettua rivitaloa. Alakartanontie 15 on valmistunut vuonna 1974 ja Alakartanonkuja 1 vuonna 1976.

Yhtenäisen kaupunkikuvallisen kokonaisuuden Alakartanontien ja Kastevuorenraitin varteen muodostavat rivitalot sijoittuvat keskenään samansuuntaisesti ja niiden keskelle muodostuu suojaisa leikki- ja oleskelupiha. Laaja pysäköintikenttä sijoittuu Alakartanontien reunaan. Betonirunkoisten rakennusten julkisivumateriaalina on keltatiili. Etelään avautuvat isot ikkunat, parvekkeet ja sisäpihat. Parveke-elementit ovat valkoiseksi maalattua betonia, kaiteet ovat ruskeaksi maalattua terästä mustilla lasilla. Ikkunapuitteet ja parvekkeiden portaat ovat tumman ruskeat. Rakennuksissa on tasakatot. Alakartanontie 15:ssä on alkupe-
räiset ikkunat. Molempien kiinteistöjen ulko-ovet on uusittu.

Tonteilla on voimassa asemakaavat, jotka on vahvistettu 21.5.1970 ja 1.3.1974. Tonttien eteläosaan on osoitettu pysäköinti-
alue, jolle saa rakentaa 1-kerroksisen autotallirakennuksen ja jonka
alle saa rakentaa maanalaista pysäköintitilaa. Alakartanontie 15:n
tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 621 k-m².

Kastevuorenrainin varren rakennuksia omine etupihoineen.

Rakennusten väliin jää kapea käytävä ja ylemmän talon aidatut takapihat.

Rakennusten rajaama sisäpiha ja sen isot männyt ja luonnonmukainen kallio ovat Soukalle ominaisia piirteitä.

Jokaisen asunnon oma aidattu piha rakennuksen eteläseinustalla luo kortteliin suljettua ja intiimiä ulkotilaa. Alakartanonkuja 1 pohjoisimmalla rakennuksella on myös Kastevuorenraille avautuvat omat puutarhamaiset pihat pensasaitoineen. Rakennusten väleissä on luiskilla pensasistutuksia. Korttelin sisään jäävä yhteinen sisäpiha luo toisaalta viihtyisän ulkotilan kaikkien käyttöön. Sisäpihaa hallitsee kallion lakialue, jonka ympärille on ryhmitelty leikki- ja oleskelualueita. Sisäpihalla on suuriakin puita ja joitakin pensasistutuksia. Käytävät ovat asfalttipintaisia ja kapeammilla poluilla on käytetty betonilaattoja. Puutarha-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer on tehnyt pihasuunnitelman Alakartanontie 15:stä vuonna 1991.

Arvot ja säilyneisyys

Korttelin rakenne toteuttaa alkuperäisen asemakaavan tavoitteita. Rakennukset ovat tyypillisiä ja melko edustavia esimerkkejä aikansa rivitalotuotannosta. Kaupunkikuvallisesti ne noudattavat mittakaavaltaan Soukan alkuperäistä suunnitelmaa laakson reunojen matalammasta ja maisemaan sovitetusta rakentamisesta. Rakennukset ovat säilyttäneet hyvin alkuperäisen tyylin.

Kohteella on historiallista, rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Muutoskestävyys

Kastevuorenraittia reunustavana elementtinä kortteli on kaupunkikuvallisille muutoksille herkkä. Samoin korttelin yhteinen sisäpiha ja sisäiset kujat niitä rajaavine elementteineen ovat muutoksille herkkiä. Rakennuksen muutoskestävyyden analysointi edellyttää lisäselvityksiä. Pysäköintikenttä Alakartanontien varressa kestää hallittua muutosta, kun otetaan huomioon myös Alakartanontien katukuva.

Aluetta kehitettäessä suositellaan laadittavaksi kokonaisvaltaiset kehittämisperiaatteet ja rakennustapaohjeet. Merkittävien muutostarpeiden kohdistuessa alueen alkuperäisiin rakennuksiin tai ympäristöön suositellaan niistä laadittavaksi yksityiskohtaisempi rakennus- ja ympäristöinventointi.

4.3.21 Kartanonkulma 1 (Yläkartanon päiväkot)

Alueen kuvaus

Yläkartanon päiväkoti on valmistunut vuonna 1977. Rakennus on ajalleen tyypillinen arkkitehtuuriltaan selkeälinjainen rakennus, jossa on loiva satulakatto ja punatiilestä muuratut julkisivut. Isoissa ikkunoissa on useampi puitejako ja niiden yläosat ovat vaalean harmaata julkisivulevyä. Harjalta kohoaa IV-konehuone, jonka julkisivut ovat samaa julkisivulevyä. Konehuoneessa on lapekatto.

Päiväkoti sijaitsee irrallaan Soukan muusta korttelirakenteesta rauhallisella paikalla puistojen ympäröimänä. Rakennus sijoittuu selänteen alaosaan, matalan mäen päällä. Päiväkodin piha on tassattu tukimuurien avulla aivan rakennuksen lähellä. Tontin länsilaidalla rakennettu piha laskeutuu alemmalle tasolle ja rinteillä on jonkun verran kalliota näkyvissä. Pihalla on muun muassa pallokenttiä ja leikkivälineitä.

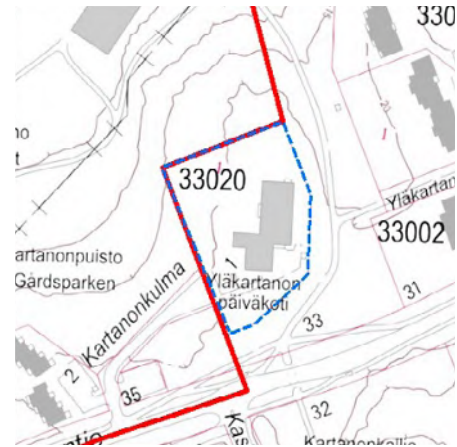
Päiväkodin tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 145 k-m².

Arvot ja säilyneisyys

Rakennuksen historiallinen arvo perustuu sen rakentamisaikaan osana Soukan alueen kehittymistä. Piha-alueella on tehty muutoksia viime vuosien aikana.

Muutoskestävyys

Kohde tai sen lähiympäristö ei ole erityisen herkkä muutoksille.

Päiväkodin piha on pengerretty tukimuurien avulla korkeammalle tasolle kuin katu ja pysäköintialue.

4.3.22 Soukankuja 3 (Soukan kappeli)

Alueen kuvaus

Soukan kappeli on valmistunut vuonna 1978 ja sen on suunnitellut arkkitehti Veijo Martikainen. Kallioisen mäen päälle rakennettu kappeli sijaitsee tärkeällä paikalla Soukassa, ollen ikään kuin kirkko keskellä kylää, Soukanraitin ja vilkkaasti liikennöidyn Soukantien varressa.

Rakennuksen julkisivumateriaalina on punatiili. Suojaisan sisäpihan ympärille kiertyvän rakennuksen suurin seurakuntasali nousee muuta rakennusta korkeammaksi ja sen kaksi kulmaa on viistettyjä. Muoto poikkeaa muun rakennuksen suorakulmaisuudesta. Myös saliin kiinni rakennetun kellotornin kaksi sisäpihan puoleista kulmaa on 45 asteen kulmassa ja matalahko torni on siten nuolen muotoinen. Seurakuntasalia kiertävät yläosassa nauhaikkunat. Rakennuksen muut ikkunat ovat kookkaita ja monijakoisia. Ikkunoiden ylä- ja alapuolilla on valkoiseksi maalattua vaakapaneelia ja ne jäsentävät ja jaksottavat tiilijulkisivua.

Kappelin pieni tontti on varsin luonnonmukainen kallioineen ja mäntyineen. Soukanraittiin avautuvalla piha-alueella on pieni leikkipaikka ja oleskelualue pergoloineen. Tämä osa kappelin pihaa on pengerrytetty tasaiseksi tukimuurin avulla. Leikkipaikan ympärillä on metalliaita. Soukantien suunnalla kappelin takapihaa rajaa valkoinen puuaita.

Soukan kappelin tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 644 k-m².

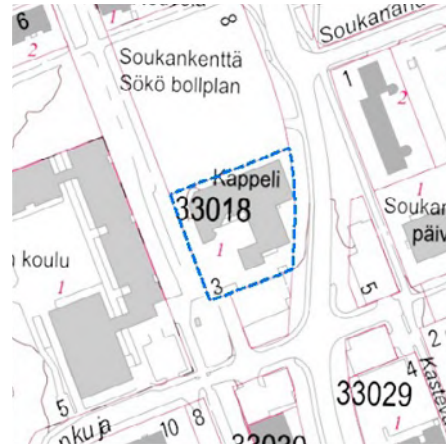
Arvot ja säilyneisyys

Rakennuksen merkitys liittyy sen sijaintiin palvelut kokoavan Soukanraitin varrella, rakentamisajankohtaan Soukan kehityksessä sekä maastoon polveilevasti sijoitettuun massoitteeluun ja aikakaudelle tyypilliseen pelkistettyyn muotokieleen. Rakennuksella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja.

Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä ulkoasussaan.

Muutoskestävyys

Soukan kappeli on kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan herkä muutoksille.

Rakennukseen tai ympäristöön kohdistuvan merkittävän muutostarpeen yhteydessä suositellaan laadittavaksi rakennus- ja ympäristöinventointi.

Soukankappeli sijoittuu Soukanraitin varrelle.

4.3.23 Soukankuja 9

Alueen kuvaus

Neljä 2-kerroksista rivitaloa ovat valmistuneet vuonna 1983 ja niissä on yhteensä 29 asuntoa. Rakennukset ovat Espoon Asunnot Oy:n vuokrataloja.

Talot on sommiteltu maastoa myötäillen puistoon avautuvan rinteen harjalle Soukankuja 7 kookkaan kerrostalon läheisyyteen. Rakennukset eivät nouse puuston latvojen yläpuolelle.

Rakennuksissa on vaalea betonirappaus, joka ikkunoiden välisissä osissa on harmaa. Sisäänkäyntien yhteydessä on lapekattoiset katokset, joiden yhteydessä on asuntojen varastot. Harjakaton katemateriaalina on tumman harmaa pelti.

Piha-aluetta hallitsevat rakenteellisesti kaltevaan maastoon tasatut pysäköintialueet. Piha-alueella ei ole leikki-, oleskelu tai yleisiä istutusalueita. Sisäänkäyntien edustoilla on joitakin asuntokohdaisia istutuksia. Rakennukset rajautuvat metsäiseen puistomaiseen. Pihan kulkureitit ovat asfalttia.

Tontilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava, joka on vahvistettu 21.5.1970. Alue on rakentunut asemakaavan mukaisesti.

Julkisivuja ja rakennuksen lähiympäristöä on muutettu uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla vuonna 2015 suoritetun julkisivusaneerauksen yhteydessä. Rakennuksen alkuperäiset ominaispiirteet ovat heikosti havaittavissa.

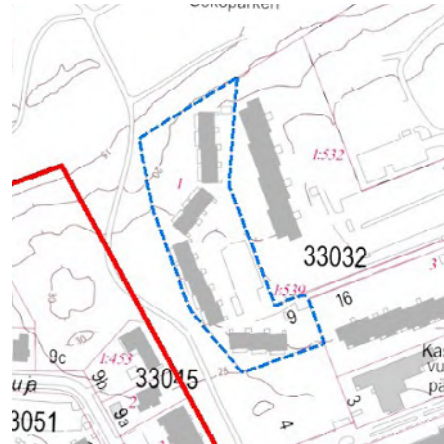
Arvot ja säilyneisyys

Kohteen arvo perustuu sen alkuperäiseen asemakaavaan, jonka tavoite oli toteuttaa puistoon rajautuvan alarinteen puolelle maisemaan sovitettua matalampaa rakentamista.

Rakennusten alkuperäisyys ja ominaispiirteiden säilyneisyys ovat heikentyneet tehtyjen julkisivumuutosten ja ympäristön muutosten myötä.

Muutoskestävyys

Alue ja rakennukset kestävät hyvin muutoksia.

Piha-aluetta hallitsee pysäköintialue.

Rakennusten ulkoasu ennen julkisivusaneerausta. (Espoon Asunnot)

Rakennusten parvekkeet sijoittuvat metsäisen puistomaiseman puolelle.

4.3.24 Alakartanonkuja 2

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu kolme punatiilistä rivitaloa. Alakartanonkuja 2 on valmistunut vuonna 1983.

Asunnot on liitetty toisiinsa porrastetusti ja maastoa mukailen. Harjakattojen katemateriaalina on punainen profiilipelti. Ikkunapuitteet ja parvekekaiteet ovat valkoiset. Sisäänkäyntien yhteydessä on lapekattoiset varastot. Alakartanonkuja 2:n julkisivuissa on käytetty tiilen lisäksi myös valkoiseksi maalattua puupaneelia, joka on toisessa kerroksessa pystysuuntaista ja varaston julkisivuissa vaakaa. Kartanonkuja 5:n julkisivut ovat tiilivoittoisempia. Siinä valkoiseksi maalattua puuta on käytetty sisääntulokatosten pystyritilöissä.

Lännen suuntaan avautuvilla asutokohtaisilla pihoiden vaihtelevia istutuksia ja osa pihoiden vaihtuu huomaamattomasti viereiseksi puistoalueeksi. Korttelissa on yhteinen pieni leikki-alue. Kapealla yhteispiha-alueella on säilynyt jonkun verran kalliota ja luonnonpuustoa.

Alakartanonkuja 2:n asemakaavaa muutettiin vuonna 1974. Muutoksessa nostettiin tontin rakennusoikeutta 1600 k-m²:sta 1825 k-m²:iin. Tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 373 k-m². Kartanonkuja 5 on rakentunut 29.12.1978 vahvistetun asemakaavan mukaisesti.

Arvot ja säilyneisyys

Alueen arvo perustuu sen alkuperäistä asemakaavaa, käyttötarkoitusta ja rakentamisen mittakaavaa noudattavaan rakentamiseen.

Soukan alkuperäistä rakentamisajankohtaa nuorempana rakennuksella ei ole erityistä historiallista, kulttuurihistoriallista tai rakennushistoriallista arvoa.

Muutoskestävyys

Tontilla säilynyt avokallio ja männyt ovat Soukalle luonteenomaisia ja muutokselle herkkiä elementtejä. Alue ei muutoin ole erityisen herkkä muutoksille.

Alakartanonkujan tontin eteläpuolella on pysäköintialue. Pihan pienellä leikki-alueella on keinut.

Alakartanonkujan piha-alueella säilynyttä kalliota ja puustoa.

4.3.25 Alakartanonkuja 3 (Kastevuoren päiväkoti)

Alueen kuvaus

Porrastetusti rinteeseen rakennettu Kastevuoren päiväkoti on valmistunut vuonna 1986. Osa rakennuksesta on 1-kerroksisen ja osittain se on 2-kerroksinen. Julkisivumateriaalina on punatiili ja valkoiseksi maalattua puupaneeli. Satula- ja murtokatto on hallitseva osa julkisivua ja vesikatteena on vaalean harmaaksi maalattu pelti.

Päiväkoti sijoittuu selänteen etelään viettävälle rinnealueelle. Pienellä tontilla on säilynyt jonkin verran kalliota ja luonnonpuustoa. Pihalla on pieni maastoon porrastettu, kivituhkapintainen leikkialue. Päiväkoti käyttää myös viereistä puistoalueen leikkialuetta. Päiväkodin piha on aidattu metalliaidalla.

Tontilla sijaitsee lisäksi kaksi vuonna 1987 valmistunutta talousrakennusta.

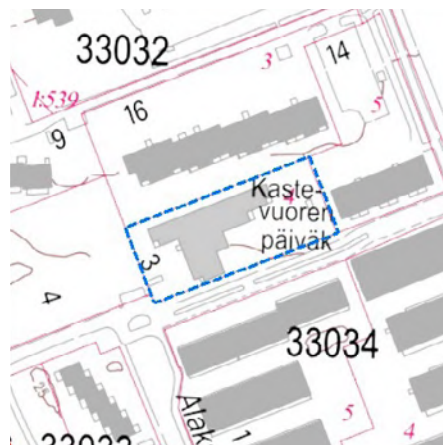
Kastevuoren päiväkodin tontilla on käyttämätöntä rakennusoikeutta 163 k-m².

Arvot ja säilyneisyys

Rakennus edustaa Soukan muuta aluetta uudempaa 1980-luvun arkkitehtuuria.

Muutoskestävyys

Luonnonmukaisena säilyneen luonnon lisäksi alue ei ole erityisen herkkä muutoksille.

Päiväkodin porrastettua pihaa. Leikkialueellakin on säästetty luonnonpuustoa.

4.3.26 Alakartanontie 7

Alueen kuvaus

Kaksi 3-kerroksista kerrostaloa ovat valmistuneet vuonna 1986. Rakennukset sijaitsevat kaupunkikuvallisesti keskeisellä paikalla Soukantien ja Alakartanontien risteyksessä. Kummassakin talossa on 18 asuntoa. Rakennusten julkisivumateriaalina betonielementtilevy, joka on päällystetty vaalean ruskealla suorakaiteen muotoisella laattalla. Parvekkeet avautuvat etelän- ja lännen suuntaan. Parvekkeiden seinä- ja kaide-elementit on maalattu valkoiseksi. Lattiaelementit ovat vaalean punaiset. Parvekkeiden toinen kulma on pyöreä ja yksityiskohtana on pystysuuntainen tumman ruskea puusäleikkö. Pääikkunat ovat kolmiruutuisia. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat. Pääsisäänkäyntien ulko-ovet ovat vaalean harmaaksi maalattuja metallirunkoisia lasiovia. Rakennuksissa on tasakatot.

Pysäköintialue sijoittuu tontin eteläosaan ja oleskelu- sekä leikialue tontin keskelle. Pihojen käytävät ovat asfalttia ja sisäänkäyntien edustat betonilaattaa. Rakennusten edustalla on pensastutuksia. Piha on melko kallioinen ja kasvillisuudeltaan niukka. Tontilla kasvaa joitakin suuria mäntyjä ja koivuja. Piha-alueella säilytetty kalliorinne liittyy korttelin Soukalle tyypilliseen luonnonläheiseen kaupunkikuvaan.

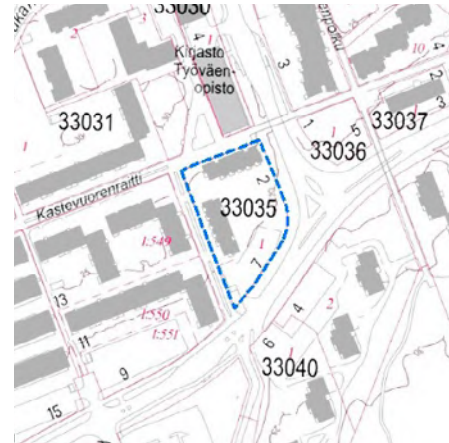
Alun perin tontti kaavoitettiin yhdistettyjen liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen korttelialueeksi (ALKT). 16.9.1981 hyväksyttiin kaavamuuotos, jolla tontti muutettiin asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). 15 % rakennuslalle sallitusta kerrosalasta saa käyttää myymälätiloja varten sekä 15 % toimistotiloja varten. Pysäköintialueelle saa rakentaa 2-kerroksisen autotallirakennuksen ja sen alle rakentaa maanalaista pysäköintitilaa.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennukset eivät edusta Soukan alkuperäistä rakennuskantaa tai tontin alkuperäistä käyttötarkoitusta. Rakennukset edustavat tavanomaista 1980-luvun suunnittelua. Kohteella ei ole merkittävää kulttuurishistoriallista tai kaupunkikuvallista arvoa.

Muutoskestävyys

Alue kestää muutosta.

Näkymä Alakartanontien suunnasta.

4.3.27 Soukan rantatie 2, 4 ja 6

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu vuonna 1987 valmistunut Soukan rantatie 2, vuonna 2008 valmistunut Soukan rantatie 4 ja vuonna 1990 valmistunut Soukan rantatie 6. Rakennusryhmään yhdistävä tekijä on rakennusten sijoittuminen rinteeseen alkuperäisen asemakaavan tavoitteiden mukaisesti.

Soukan rantatie 4:n ja 6: tonteilla sijaitsi kolme asuinrakennusta ja niihin liittyviä ulkorakennuksia ennen rivitalojen rakentamista.

Soukan rantatie 2 on toteutettu ryhmärakentamismallilla ja ne on suunnitellut arkkitehdit Andersson & Kummu. Rakennus edustaa 1980-luvun arkkitehtuuria ja hallittua massoitte-
lua. Tontille sijoittuu kaksi tiiviisti vastakkain olevaa rivitaloparia. Kaikkien asuntojen autotallit on sijoitettu ylempänä rinteessä sijaitseviin rakennuksiin. Julkisivumateriaalina on käytetty valkoista tiiltä ja hennon vaalean lilaksi ja vaaleanpunaiseksi maalattua puupanelointia. Rakennuksissa on tasakatto ja julkisivut nousevat vesikaton yläpuolelle. Massoitte-
lulla ja julkisivujen sommittelulla rakennuksista on saatu hyvin kevyen näköiset ja ne on sovitettu taiten haastavaan kalliorinnemaastoon. Ylempien asuntojen parvekkeet on lasitettu puitteella varustetuilla lasilla. Alempana rinteessä sijaitsevien talojen alas asti jatkuvat parvekekaiteet ovat lasia neliönmalisella puitejaolla.

Soukan rantatie 4:n talot ovat tyyliltään 2000-luvun alulle tyypillisiä rivitaloja, jossa on syvä ja suora runko sekä kookkaat lasikatteiset terassit ja parvekkeet. Rakennuksissa on lapekatteet ja avoräystäät. Vaaleaa julkisivua jäsentävät mustanruskeat puupinnat. Erityispiirteenä rakennuksissa on pitkät päästä kevennetyin teräs-l-palkein kannatellut lipat koko julkisivun leveydeltä sisäpihan suuntaan. Autokatokset on sijoitettu sisäpihan suuntaan olevien terassien alle. Tonttia kiertää maastoa myötäilevä vaakarimoitettu aita, joka on käsitelty rakennukseen sekä mäntymetsään hyvin sointuvalla ruskean sävyllä. Myös pihan pengerryksissä käytetty ruskea betonimuurikivi sointuu hyvin muuhun ympäristön värytykseen.

Soukan rantatie 6 on rakennettu korkean kallion alle siten, että kahden rakennuksen koilliseen suuntautuvat julkisivut ovat hyvin lähellä kalliota. Katuun rajautuva talo on yksikerroksinen ja kallioon rajautuvat kaksikerroksisia. Julkisivut ovat valkoista tiiltä ja siniseksi maalattua puuta. Rakennuksissa on loiva satulakatto.

*Soukan rantatie 2 ja 4. Alkuperäisen suunnitteluperiaatteen mukaisesti massoitte-
luu porrastuu maastoa mukaillen. Alarinteen matalampi massoitte-
lu ja mäen päällä oleva korkeampi massoitte-
lu korostavat maaston muotoja.*

Ikkunat ovat 4- tai 2-ruutuisia. Autopaikotus on keskitetty tontin kaakkoiskulmaan, jossa on puurakenteiset autokatokset. Sisäpiha on yksityisempi kullekin asunnolle Soukan rantatie 4:n ja 6:n sisäpihoihin verrattuna, johtuen varastokopeista ja korkeista aidoista, jotka osaltaan tekevät sisäpihasta kapean kulkuväylän ja elämä on rajattu aitojen taakse. Piholla on betonimuurikivin rajattuja istutusalueita pensaineen ja tuijoiineen.

Alueen ensimmäinen asemakaava vahvistettiin 12.9.1968. Soukan rantatie 4:n tontille oli osoitettu enintään 1-kerroksista rakentamista ja Soukan rantatie 6:n tontille nykyistä ja rakennettua huomattavasti vähemmän rakennusoikeutta.

Soukan rantatie 4

1960-luvun havainnekuvassa rinteeseen oli luonnosteltu terassimaisesti nousevia rivitaloja (Asuntosäätiö).

Arvot ja säilyneisyys

Alueen arvo perustuu Soukan alkuperäisen asemakaavan mukaiseen käyttöön, mittakaavaan ja maastona myötäilevään rakentamisen tapaan.

Soukan Rantatien varren rakennukset eivät edusta alueen alkuperäistä tai Soukan aluerakentamisvaiheeseen liittyvää 1970-luvun rakennuskantaa. Rakennukset ovat säilyneet hyvin alkuperäisessä ulkoasussaan ja edustavat omien vuosikymmeniensä rakennustapaa. Soukan Rantatie 2 on edustava esimerkki 1980-luvun arkkitehtuurista.

Muutoskestävyys

Soukan alarinteeseen sijoittuva maastoa myötäilevä mittakaava on muutoksille herkkä, alueen alkuperäisen suunnitteluperiaatteen mukainen piirre.

Soukan rantatie 6

4.3.28 Soukan rantatie 8 (As Oy Satomarja)

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu viisi vuonna 1987 valmistunutta kolmekerroksista L-mallista kerrostaloa, jotka sijoittuvat Soukanpuiston reunaan.

Rakennusten julkisivumateriaalina on keltatiilipinnoitteinen betonielementti. Ulkonevat parvekkeet hallitsevat julkisivua. Parvekkeiden sivuissa on käytetty tumman ruskeaksi maalattua puurimoitusta ja parvekekaiteet ovat tumman ruskeaa lasia, joka on jaettu kolmeen osaan. Parvekkeiden runko on valkoiseksi maalattua betonia. Kookkaat ikkunat on jaettu kolmiosaiseksi siten, että alaosassa on kaksiosaiset tuuletusikkunat. Osa ikkunoista sijoittuu rakennusten kulmiin. Ikkunapuitteet ovat tumman ruskeat. Pääsisäänkäyntien ovet ovat metallirunkoisia ja ruskeaksi maalattuja lasiovia. Pysäköintikenttä sijoittuu tontin Soukan rantatien puoleiseen reunaan. Oleskelu- ja leikkialueet sijoittuvat rakennusten ja kallioiden väliin.

Talot on sommiteltu rinnetontille maastoa mukaillen ja sisäpihalla on säästetty avokallioita. Rakennusryhmä pienine pihoinen muodostaa oman kokonaisuutensa metsäiseen rinteeseen. Rakennusten läheisyydessä on pensasistutusalueita. Kookkaita mäntyjä ja kuusia kasvaa läheisen metsän lisäksi myös pihan puolella. Pihan läpi kulkee asfalttipintainen käytävä. Sisäänkäyntien edustat on pinnoitettu betonilaatoilla. Piharinteeseen on hienovaraisesti pengertäen rakennettu pieni leikkialue. Rinteille on rakennettu puuportaita kulkua helpottamaan. Pihalla on aidoin rajattu pyykinkuivausteline.

Ennen kerrostalojen rakentamista tontilla sijaitsi kaksi asuinrakennusta talousrakennuksineen.

Tontin asemakaavaa on muutettu vuonna 1984 eli ennen rakennusten valmistumista. Tuolloin osoitettiin tontin länsiosaan pysäköintialue, jonne on mahdollista rakentaa 1-kerroksinen autotallirakennus ja sen alle maanalaisen pysäköintitilan mahdollisuus. Alkuperäisen asemakaavan mukaan kortteli oli asumisen lisäksi tarkoitettu myös lastentarha-, kerhuhuone-, liike- ja toimistohuoneistojen rakentamista varten. Havainnekuvassa (Asuntosäätiö) rinteeseen oli suunniteltu terassoitu rinteiden suuntainen rakennusmassa.

Rinteeseen luontevasti sijoitettu leikkialue.

Arvot ja säilyneisyys

Istutukset on sovitettu metsämaisemaan ja toteutettu hyvin. Kohteen piha-alueiden luonne edustaa hyvin alueen ominaispiirteitä ja niiltä osin kohteella on maisemallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Soukan alueen varhaisinta rakennusvaihetta nuorempana, ja toteutukseltaan osittain sen tavoitteista poikkeavana kohteella ei ole erityistä historiallista tai rakennushistoriallista arvoa.

Muutoskestävyys

Muutokselle herkintä on alueen metsäinen ja luonnonpuistomainen piha-alue. Soukan rantatien varsi kestää hallittuja muutoksia.

Rakennukset asettuvat luontevasti metsäiseen kalliorinteeseen.

Rakennettu ympäristö ja luonto on sovitettu taitavasti yhteen.

4.3.29 Soukankaari 4

Alueen kuvaus

Soukankaari 4 on valmistunut vuonna 1989. Rakennuksessa toimii Kaitaa-Soukan neuvola ja osa tiloista on Espoon Asunnot Oy:n vuokrahuoneistoja. Asuntoja on 37.

4-kerroksisen rakennuksen julkisivumateriaalina on harmaa betonielementti. Rakennus on rungoltaan Soukan muuta rakennuskantaa syvempi, sillä asunnot on sijoitettu seläkkäin. Muuten yksinkertaisessa elementtirakennuksessa on post-modernistisena piirteenä mm. Soukantielle avautuvan julkisivun symmetrinen sommittelu sekä pitkille julkisivuille sijoitetut parvekkeet, joissa on vaalean siniseksi maalatut ja vinopaneloidut parvekkeen kaitteet. Parvekkeet on tuettu pyöreällä pilarilla toisesta laidasta. Pilari nousee koristeaiheeksi parveketornien vesikattojen yli. Vaalean sinistä vinolaudoitusta on käytetty myös porrashuoneiden ikkunoiden välisosissa. Sinisen laudoituksen lisäksi julkisivuja koristavat keltaiset klinkkerilaatat. Ikkunat ovat pääosin neliön muotoisia ja ikkunapuitteet ovat vaalean siniset. Pääsisäänkäynnit sijoittuvat Soukankaaren puoleiselle julkisivulle..

Rakennus sijoittuu selänteen eteläiselle rinteelle. Soukankaaren eli pohjoisen puolen sisäänkäyntien edustalla on hyvin kapea istutettu alue. Pieni oleskelualue sijoittuu rakennuksen eteläpuoleiselle pihalle, josta on suora yhteys Soukanpuistoon. Pihalla olevissa kalusteissa, pergolassa ja tomutustelineessä on käytetty samaa sinistä väriä kuin rakennuksenkin puuosissa. Pihalla on nurmea, istutettua puustoa, soitakin yksittäispensaita sekä pensasryhmiä Soukanpuiston rajalla. Pihakäytävät ovat asfalttipintaisia ja sisäänkäyntien edustoilla betonikiveystä ja -laattaa.

Alueen ensimmäisessä asemakaavassa tontti osoitettiin sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Myöhemmin vuonna 1983 asemakaavaa on muutettu ja rakennusoikeus kaksinkertaistettu alkuperäisestä ja kerroskorkeutta on nostettu yhdellä kerroksella.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennuksella on kaupunkikuvallista arvoa osana Soukanraitin varren suuntaista rakennuskantaa ja Soukan pallokenttää rajaavana elementtinä.

Muutoskestävyys

Kohteen muutosherkkyys liittyy sen alkuperäisen kaavan mukaiseen kadunsuuntaiseen ja Soukankenttää rajaavaan rakennusmassaan.

Rakennus Soukankaaren suunnasta.

4.3.30 Soukankuja 4 (As Oy Kastevuoren Palvelutalo)

Alueen kuvaus

Soukankuja 4 on valmistunut vuonna 1991. Rakennus on SATO:n vuokraama senioritalo, jossa on 47 asuntoa. Asunnot on sijoitettu seläkkäin koillisen ja lounaan suuntaan ja rakennus on rungoltaan syvä. Pääsisäänkäynnit ovat rakennuksen päädyissä. Pitkät julkisivut on porrastettu ja kulmauksissa on parvekkeet. Rakennuksen julkisivumateriaalina on osin harmaalla laattalla päällystetty betonielementti ja osin pelkkä betonielementti. Parvekkeiden pieliseinät ovat vaaleaa betonia. Kaiteet ovat osin vaalean siniseksi maalattua vaakarimoitusta ja osin valkoiseksi maalattua pystysuuntaista metallirimoitusta. Ikkunapuitteet ovat valkoiset.

Rakennus pihoineen on Soukantien katutasoa ylempänä ja tontin eteläosa on tasattu korkeanbetonitukimuurin avulla. Muuri luo Soukantien suuntaan hieman ankean vaikutelman. Tontti pohjoisosassa on asfalttipintainen pysäköintialue ja länsiosaan sijoittuu oleskelualueet. Piha-alueella on vapaamuotoisia pensas- ja puuryhmiä.

Rakennus on osa Kastevuorenpolun raitinäkymää.

Tontilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava, joka on hyväksytty 21.5.1970. Asemakaavassa tontti on osoitettu yhdistettyjen liike- ja sosiaalisen toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

Arvot ja säilyneisyys

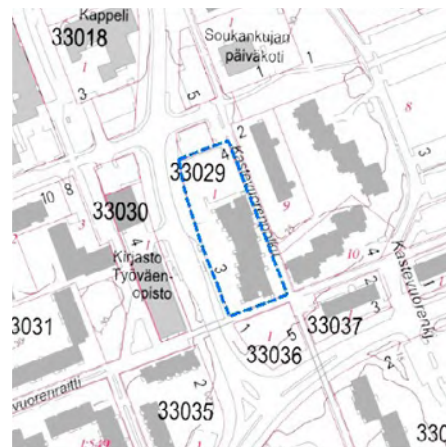
Rakennuksella on kaupunkikuvallista arvoa Kastevuorenpolun raitinäkymässä. Soukan alkuperäiseen suunnitteluun rakennus liittyy toimintansa perusteella. Rakennus on säilyttänyt 1990-luvun ulkoasunsa ja melko eleettömänä se sopeutuu Soukan rakennettuun ympäristöön.

Muutoskestävyys

Alue ei ole muutoksille erityisen herkkä.

Piha-alueetta lännen suunnassa.

Näkymä Kastevuorenpolulta.

Näkymä Soukantieltä.

4.3.31 Soukankaari 12

Alueen kuvaus

Rakennusryhmään kuuluu neljä vuonna 1996 valmistunutta 4-kerroksista kerrostaloa. Pistemäiset kerrostalot on sijoitettu rinteeseen. Alarinteen puolella on osittain maanalainen kellarikerros ja neljä asuinkerrosta, ylärinteen puolella on kolme asuinkerrosta. Rakennukset ovat SATO:n vuokrataloja.

Talojen julkisivumateriaalina on vaalean siniharmaapintainen betonielementti. Pohjoisilla julkisivuilla on korostuksena käytetty punaista keraamista laattaa. Ikkunat on pääosin sijoitettu elementtien keskelle, mutta myös rakennusten kulmiin. Pääikkunoiden vieressä on pienempi tuuletusikkuna. Lasittamattomat parvekkeet tukeutuvat pyöreisiin betonipilareihin. Betoniset parvekekaiteet on päällystetty sinisellä laattalla ja näiden yläpuolella on metallinen punaiseksi maalattu pienempi kaide. Jyrkästä maastosta johtuen pääsisäänkäynteihin kuljetaan siltojen kautta. Porrashuoneet nousevat viistosti kattotasoa korkeammalle. Rakennukset eivät nouse Soukanpuiston puuston latvoja korkeammalle tasolle.

Rakennukset sijoittuvat selänteen alarinteelle. Ylärinteen puolella on pysäköintialue ja alarinteen puolella, etelässä on välittömästi Soukanpuisto. Pienet piha-alueet leikkialueineen sijoittuvat rakennusten pohjoispuolelle, pysäköintialuetta alemmalle tasolle. Rakennusten eteläpuolinen alueella on luonnonkasvillisuutta ja nurmea. Pohjoispuolella on pengerryksiin istutettu kasvillisuutta.

Alkuperäinen asemakaava on mahdollistanut 4-kerroksisen kerrostalon rakentamisen. Havainnekuvan perusteella (Asuntosäätiö) jyrkkään rinteeseen oli alun perin ajateltu terassoitua rakennusta. Asemakaavamuutos on vahvistunut vuonna 1997 tonttijaon ja rakennusalan osalta, ja se on nykyisen tilanteen mukainen.

Arvot ja säilyneisyys

Kohde toteuttaa osittain alkuperäisen kaavan mukaista rakentamisen tavoitetta. Alkuperäistä rakennusvaihetta nuorempana kohteella ei ole merkittävää historiallista arvoa. Rakennukset edustavat 1990-luvun arkkitehtuuria ja Soukan alkuperäistä rakennuskantaa ja -tyyliä uudempaa historiallista kerrostumaa.

Muutoskestävyys

Muutoksille herkin kohta on tontin rajautuminen luontevasti ja ilmeisesti Soukan puistoon. Rakennuksilla ei ole sellaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka olisivat erityisen herkkiä muutoksille.

Soukankaaren pysäköintialueiden sijainti rakennuksia korkeammalla on Soukalle epätavallinen piirre.

Maaston korkeuserot on ratkaistu sisäänkäyntisillalla.

Rakennukset sijaitsevat rinteessä Soukanpuiston pohjoispuolella.

4.3.32 Kastevuorenkuja 1

Alueen kuvaus

Kastevuorenkuja 1 on valmistunut vuonna 2001. Sitä ennen tontti oli rakentamaton. 3-kerroksisen rakennuksen eteläjulkisivu on koko julkisivun pituudelta parvekkeita, joiden alla on autotallien ovirivistö. Ylimmät asunnot ovat kaksikerroksisia ja kolmas kerros on rakennettu puolikkaana, siten että eteläpuolelta kerros on sisään vedetty. Pohjoiselle julkisivulle sijoittuvat luhtitalon kahden kerroksen kattavat sisäänkäynnit. Rakennuksessa on murtokatto ja julkisivumateriaalina on vaalea tiili. Ikkunapuitteet, parvekekaiteet ja ulko-ovet ovat tumman ruskeat.

Pienellä tontilla on hyvin vähän istutettua kasvillisuutta. Pihalla on pieni leikkialue ja tontti on rajattu valkoisella puuaidalla.

Alueen ensimmäisessä asemakaavassa tontti on osoitettu moottoriajoneuvojen huoltoasemain korttelialueeksi. Asemakaavaa muutettiin vuonna 2001, jolloin käyttötarkoitus muutettiin asuinkerrostalojen korttelialueeksi.

Arvot ja säilyneisyys

Rakennus ei toteuta alueen alkuperäistä asemakaavaa tai kuulu Soukan alueen kehittymisen alkuvuosikymmenille. Mittakaavallisesti se sopeutuu viereiseen luhtitaloon.

Muutoskestävyys

Rakennuksen muutosherkkyys perustuu sen mittakaavaan ja suuntautuneisuuteen. Muutoin kohde ei ole erityisen herkkä muutoksille.

5. Muuttuva Soukka

5.1 SOUKAN IDENTITEETTIÄ KUVAAVAT ALUEET JA KOHTEET

Selvityksen perusteella Soukan alueelta on tunnistettavissa alueita ja kohteita, jotka ilmentävät hyvin Soukan alkuperäisiä suunnitteluperiaatteita ja rakentamisaikakauden ominaispiirteitä.

Soukan alkuperäisiä suunnitteluperiaatteita ja rakentamistapaa edustaa kolme erityyppistä rakennuskokonaisuutta:

- Soukanraitti ja sen varrella sijaitsevat liike- ja palvelurakennukset
- Maisemaa korostavat, alueen reunoille korkeimmille kohdille rakennetut maastoa mukailevat asuinkerrostalot
- Rinteiden ja raittien varrelle rakennetut 1-4-kerroksiset rivi- tai lamellitalot

Alueelta on tunnistettavissa myös yksittäisiä rakennuksia ja rakennusryhmiä, jotka ovat Soukan historian, rakennushistorian ja/tai maiseman kannalta merkittäviä, ja keskeinen osa Soukan identiteettiä 1970-luvun kaupunginosana.

Soukan rakentamattomat viheralueet perustuvat alueen ensimmäiseen asemakaavaan, ja puistovyöhykkeet muodostavat asemakaavahistoriallisesti, maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävän kokonaisuuden. Koulun länsipuolella oleva kallion laki on alkuperäisessä asemakaavassa koulun tonttia, mutta avoimena kalliona maisemallisesti merkittävä julkinen ympäristö.

Soukan rakennetta jäsentää eri toimintoja toisiinsa sitova raitti. Raitti jaen varrella olevat aukiot ja torit rakenteineen ja istutuksineen ovat keskeinen osa Soukan kaupunkihistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Seuraavan sivun kartalla on esitetty yhteenvedona Soukan aluerakentamisvaiheen historian kannalta merkittävimmät kohteet. Rakennusten ja alueiden, viheralueiden, sekä raittien ja aukoiden yksityiskohtaisemmat kuvaukset ja ominaispiirteet on kuvattu edellisessä kappaleessa 4. Merkittävimpien alueiden ja kohteiden jatkosuunnittelun tueksi on myös kuvattu ne arvot, jotka ovat Soukan kehittyessä herkimpiä muutoksille, sekä suositukset täydentävistä inventoinneista.

5.2 SÄILYTTÄMISEN PERIAATTEET

Arvokkaimpien alueiden ja kohteiden ominaispiirteiden säilyttäminen Soukan kehittyessä luo kerroksellista ja hallitusti muuttuvaa ympäristöä ja säilyttää Soukan identiteettiä.

Soukan identiteetti muodostuu rakenteen ympäristön, kulkureittien ja viheralueiden muodostamasta kokonaisvaltaisesta kaupunkikuvasta. Alueiden jatkosuunnittelussakin suositellaan niiden käsittelyä kokonaisuuksina, joissa noudatetaan yhtenäisiä ja kattavia kehittämissperiaatteita alueiden mahdollisesti muuttuessa tai uusiutuessa. Kokonaisvaltaisuus kattaa kaupunkikuvan, rakennustavan, julkiset ja puolijulkiset tilat, istutukset, rakenteet ja materiaalit.

Soukan ominaispiirteiden perusteella keskeisiä säilytettäviä ominaispiirteitä ovat

Kaupunkirakenne

- Katujen, raittien ja puistojen muodostama ruudukkomainen verkosto
- Eriytetty auto- ja kevyt liikenne
- Ulkosityöinen pysäköinti ja puistomaiset korttelialueet
- Keskeisten palveluiden sijoittuminen Soukanraitin varrelle

Maisema ja pihat

- Kadut ja jalankulku- ja pyörätiet mukailevat maastoa
- Vähäiset kallioleikkaukset
- Vapaamuotoiset puuryhmät ja yksilajiset pensasryhmät
- Luonnonpuistomainen ympäristö ja aitaamattomat piha-alueet
- Luonto muodostaa erottamattoman osan asuinympäristöä kotiovelta asti
- Avokalliot ja lakialueet rakentamattomia
- Betonilaatat ja kiveykset, nurmi, sora, asfaltti
- Yhtenäinen valaisintyyppi
- Yhtenäiseksi suunniteltu kokonaisuus

Korttelikokonaisuudet ja rakennukset

- Rakentamisen ja maiseman suhde, maastoa korostava massoittelu
- Vaihtelevat kerroskorkeudet, matalat rakennusosat ja maamerkit
- Rakennusten selkeä pääkoordinaatio
- Betoniarkkitehtuuri, elementtirakentaminen
- Kapearunkoiset lamelli- tai kytketyt pistetalot
- Korkeissa kerrostaloissa vertikaalinen julkisivusommittelu, pystysuorat ikkunavyöhykkeet, värikorostus, massan polveilu
- Kurinalainen, kerroksittain toistuva julkisivumateriaalin käyttö ja aukotus
- Tasakatot
- Vaalea pääväritys, korostusvärit
- Punatiiliset julkiset rakennukset
- Lasten leikkipaikat helposti saavutettava ja pienilmastollisesti suotuisia

Arkkitehtuuri ja maisema-arkkitehtuuri

- Edustavat esimerkit 1970-luvun eri rakennustyypeistä ja rakennusryhmistä
- Alkuperäisen maisema-suunnitelman elementit

6. Lähteet

Arkistolähteet:

- Espoon kaupunginmuseo: vanhat valokuvat ja diat
- Espoon kaupunkisuunnitteluvirasto: kaavat
- Espoon kaupunkitekniikan keskuksen arkisto: katusuunnitelmia
- Maanmittauslaitoksen arkisto: <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>
- Kansallisarkiston digitaaliarkisto: <http://digi.narc.fi/digi/search.ka>
- Arkistolaitoksen digitaaliarkisto: <http://kronos.narc.fi/karttahaku/>
- Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto: <https://jyx.jyu.fi/dspace/>
- Rakennustaiteen museo: Rosenbröjjerin suunnitelmat

Painetut lähteet:

- Maankäytön kehitys Espoossa. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisu 6/2014.
- Missä maat on mainiommat. Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Uudenmaan liiton julkaisu E 114. 2012.
- Näkymiä maakunnan maisemahistoriaan. Uudenmaan paikkatietoaineistot. Uudenmaan liiton julkaisu E 113. 2011.
- Tarinoita Soukasta. Benita Åkerlund, Soukka-seura. 2011.
- Espoo – oma lukunsa. Maisala. 2008.
- Alvar Aalto. A life's work - Architecture, design and art. Göran Schildt. 1994.
- Arkkitehti-lehdet: 3/1969, 8/1971, 6/1973 ja 7/1973
- Nuotio Aino-Kaisa (toim.). Pihan yleinen rakentamistapaohje. Viherympäristöliiton julkaisu nro 51. Helsinki 2011.
- Donner Julia, Mannerla-Magnusson Meri ja Sinkkilä Jyrki (toim.). Unelma paremmasta maailmasta. Moderni puutarha ja maisema Suomessa 1900-1970. Aalto-yliopiston julkaisusarja 5/2016. Lahti 2016.

Selvitykset:

- Espoon liito-oravien kokonaisselvitys 2014-2015. Espoon ympäristölautakunnan julkaisusarja 2/2016.
- Soukan täydennysrakentamisen kokonaistarkastelu. Espoon kaupunkisuunnittelukeskus. Satu Tiainen. 1.6.-22.9.2015. PowerPoint-esitys.
- Selvitys liito-oravien ja maankäytön suunnittelun yhteensovituksista Espoonlahden ja Matinkylän alueilla. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisu 5/2014.
- Kaitaa-livisniemi osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy / Arkkitehtitoimisto Kristina Karlson. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisu 1/2014.
- Kehittämisen suuntaviivoja. Asukastilaisuuden 11.6.2013 sisältöä.
- Soukan metroaseman ympäristö. Kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen tarkastelu. 4.5.2012.
- Lähiöuudistuksen tarve ja mahdollisuudet Espoon Soukassa. Pro gradu-tutkielma. Kaija Talja. 1998.
- Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. Erkki Härö. 1991.
- Kulttuurimaisema suunnittelukohteena – Esimerkkialueen Soukanpohjan kartanon ympäristö. Diplomityö. Sarianne Silfverberg. 23.5.1994.

Inventoinnit:

- Espoon eteläosien yleiskaavatyössä tarvittavat kulttuurihistorialliset inventoinnit. Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy. 29.11.2005.

Suunnitelmat:

- Lehtovaara-Murto-Wendelin. Soukka: Ympäristön perusparantaminen. Yleissuunnitelma 1997. Espoon kaupunki. Tekninen keskus. Kunnallistekniikan suunnittelupalvelu.

Yleistietoa:

- Tapiolan keskusta-alueen designmanuaali. Espoon kaupunki. Sito Oy. Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy. 30.11.2015.
- Siltamäen kontaktikaupunki. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2009:3.

Verkkolähteet:

- Espoon karttapalvelu: <http://kartat.espoo.fi/ims>
- Espoon rajapintapalveluiden avoimet aineistot: <https://kartat.espoo.fi/avoindata/>
- eCity –palvelut: <https://arska.espoo.fi/>
- Espoon 3D-rakennukset: <http://www.hri.fi/fi/dataset/espoo-3d-rakennukset>
- Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelu <https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>
- Maanmittauslaitoksen vanhat painetut kartat: [http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi /](http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/)
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009: http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx
- Finna: Suomen arkistojen, kirjastojen ja museoiden aarteet: <https://finna.fi/>
- Heikki Rantatupa. Historialliset kartat: <http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat>
- MFA: Nettipohjainen arkkitehdit-tietokanta. <http://www.mfa.fi/arkkitehdit>
- Soukka-seura ry / Sökö-sällskapet sf: <http://www.soukka-seura.fi/>
- Espoon historia: http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Historia
- Espoon kaupunki, Soukka: [http://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaupunginosat/Kotikaupunkipolut/Espoonlahti/Soukka\(75903\)](http://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaupunginosat/Kotikaupunkipolut/Espoonlahti/Soukka(75903))

Soukan asemakaavat

Voimassa olevat

Alueella voimassa olevat asemakaavat ovat merkittäviltä osin alkuperäisiä, vuosien 1969–1973 välillä vahvistettuja. Vuosina 1969 vahvistettiin Ylä-Soukka A:n sekä Ylä-Soukka B:n asemakaavat, vuonna 1970 vahvistettiin Soukka II ja vuonna 1973 Soukka Yläkartanonaukio.

SOUKAN ALUEEN ASEMAKAAVAT JA ASEMAKAAVAMUUTOKSET:			
Tunnus	Kaavan nimi	Vahvistumis- / hyväksymispäivä	Tarkenne
049 411100	Ylä-Soukka A 33006–33008, 33010–33019	10.9.1969	Alkuperäinen asemakaava
049 411102	Ylä-Soukka A muutos 33007–33008 sekä 33013	8.10.1970	Asemakaavan muutos
049 411101	Ylä-Soukka A muutos 33007 ja 33013	4.7.1972	Asemakaavan muutos
049 411108	Ylä-Soukka A muutos osia 33006 ja 33014	5.3.1979	Asemakaavamääräysten muutos
049 411109	Ylä-Soukka A muutos 33016	16.9.1981	Asemakaavamääräysten muutos
049 411110	Ylä-Soukka A muutos Yläkartanontien osan muutos (kioski)	14.4.1983	Asemakaavan muutos
049 411111	Ylä-Soukka A muutos 33015	14.4.1983	Asemakaavamääräysten muutos
049 411114	Ylä-Soukka A osa korttelista 33004 sekä osa Soukanraitista ja Yläkartanontiestä	31.7.1986	Asemakaavan muutos
049 411115	Ylä-Soukka A muutos 33012 tontti 2, osa Soukanraitti- ja Kaskivuorenraitti –nimistä jalankulkukatua sekä osa Soukankaari nimistä katualuetta	26.11.1986	Asemakaavayksikön rajojen muutos
049 411116	Ylä-Soukka A muutos 33006 tontti 2	11.5.1987	Asemakaavamääräysten muutos
049 411113	Ylä-Soukka A muutos Yläkartanontie (kioski)	11.5.1987	Asemakaavan muutos
049 411118	Ylä-Soukka A muutos 33011 tontti 1 sekä tonttijaonmuutos	8.12.1997	Asemakaavan muutos
049 411119	Ylä-Soukka A muutos osa 33012 ja osa katualuetta	14.3.2005	Asemakaavan muutos
049 411000	Ylä-Soukka B 33020–33023	12.9.1969	Alkuperäinen asemakaava
049 411002	Ylä-Soukka B muutos osa 33023	3.9.1974	Asemakaavan muutos
049 411004	Ylä-Soukka B muutos osa 33023	10.10.1984	Asemakaavamääräysten muutos
049 411005	Ylä-Soukka B muutos 33022 tontti 2	18.12.1984	Asemakaavamääräysten muutos
049 411205	Ylä-Soukka B muutos 33041 tontti 1 sekä katu- ja puistoalueet	19.12.1994	Asemakaavan muutos
049 411006	Ylä-Soukka B muutos osa 33022	24.5.2006	Asemakaavan muutos
049 411300	Soukka II, korttelit 33028–33040	21.5.1970	Alkuperäinen asemakaava
049 411302	Soukka II muutos 33033 ja 33034	1.3.1974	Asemakaavan muutos
049 411303	Soukka II muutos 33035	2.12.1981	Asemakaavamääräysten muutos
049 411304	Soukka II muutos 33031	14.11.1984	Asemakaavamääräysten muutos
049 411305	Soukka II muutos kortteli 33038 tontti 1	10.12.2001	Asemakaavan muutos
049 411306	Soukka II muutos puistoaluetta	11.4.2007	Asemakaavan muutos
049 411105	Soukka Yläkartanonaukio 33001–33005 ja 33067	12.6.1973	Alkuperäinen asemakaava
049 411114	Ylä-Soukka A osa korttelista 33004 sekä osa Soukanraitista ja Yläkartanontiestä	31.7.1986	Asemakaavan muutos

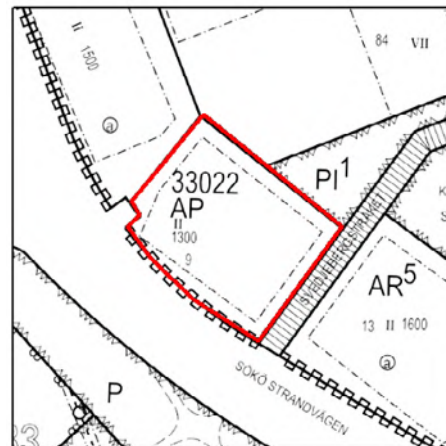
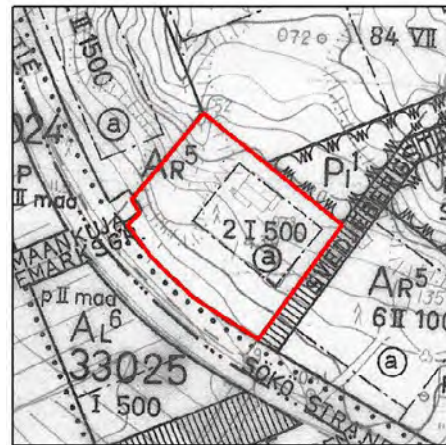
Ylä-Soukka B muutos 33022 tontti 2

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.12.1984. Kaavamuutoksella on tarkennettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen kaavamääräyksiä liittyen pysäköintiin. Leikkitilojen rakentamista koskeva määräys on jätetty pois. Lisäksi korttelin rakennusalan rajausta on muutettu.

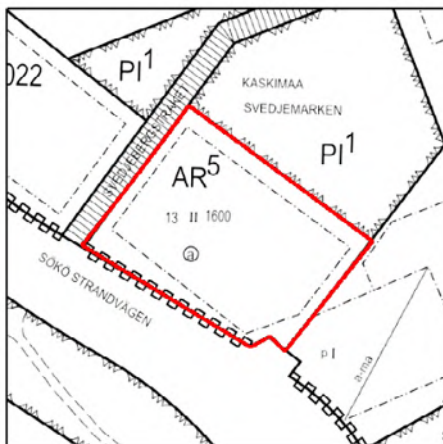
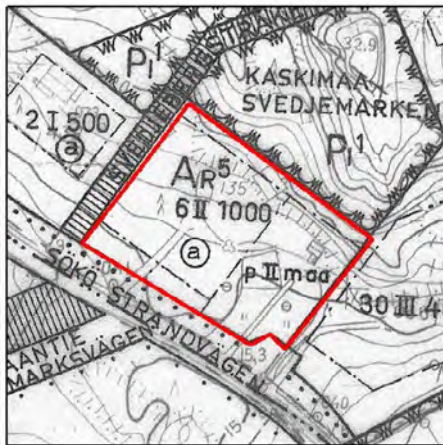
Ylä-Soukka B muutos 33022

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 24.5.2006. Kaavamuutoksella rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue (AR) on muutettu asuinpienalojen korttelialueeksi (AP). Korttelin suurin sallittu kerrosluku on nostettu yhdestä kahteen ja rakennusoikeus on nostettu 500 k-m²:sta 1 300 k-m²:iin. Lisäksi on tarkennettu korttelin rakennusalan rajausta. Uutena määräyksenä on tullut, että kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa autotalli- ja varastotiloja yhteensä enintään 15 % rakennusoikeudesta.

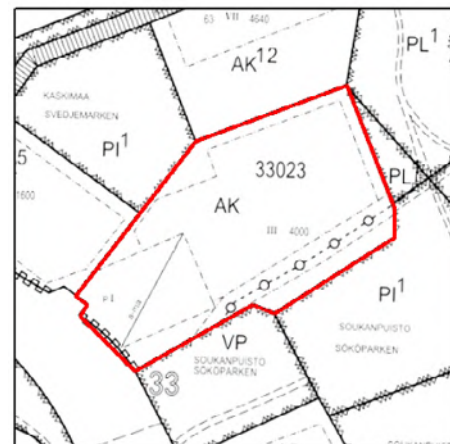
Ylä-Soukka B muutos osa 33023

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 3.9.1974. Rakennusoikeus on nostettu 1 000 k-m²:sta 1600 k-m²:iin. Korttelin itäosaan osoitettu pysäköintialueen määräys on poistettu. Lisäksi on tarkennettu korttelin rakennusalan rajausta.

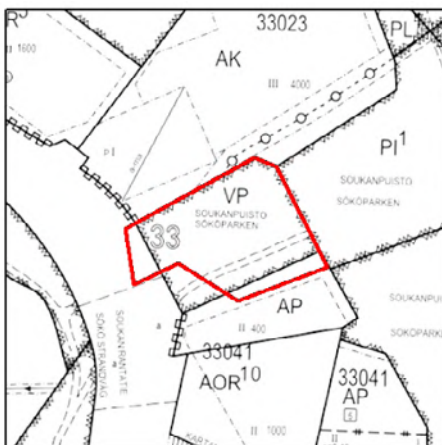
Ylä-Soukka B muutos osa 33023

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.10.1984. Kaavamuutoksella on tarkennettu asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) määräyksiä liittyen pysäköintiin. Lastentarha-, kerhohuone-, liike- ja toimistohuoneistojen rakentamista koskeva määräys on jätetty pois. Korttelin eteläosaan on osoitettu pysäköimispaikka, jolle korttelin rakennusoikeuden lisäksi voidaan rakentaa 1-kerroksinen autotallirakennus sekä maanalaista autonsäilytystä.

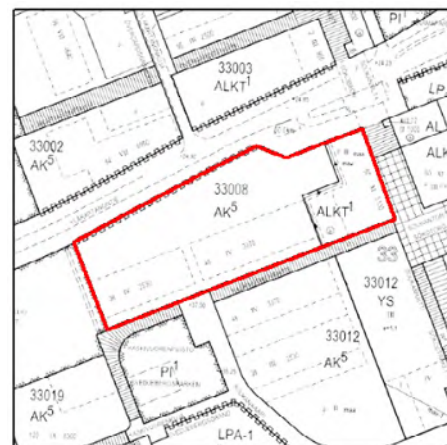
Ylä-Soukka B muutos 33041 tontti 1 sekä katu- ja puistoalueet

Kaavamuutos on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.12.1994. Kaavamuutoksella on muutettu osa asuinkerrostalojen korttelialueesta (AK) puistoalueeksi (VP) ja osa puistoalueesta katualueeksi (Soukan rantatie). Kaavamuutoksella on muodostettu tämän selvityksen mukaisen alueen ulkopuolelle sijoittuva asuinpientalojen korttelialue (AP).

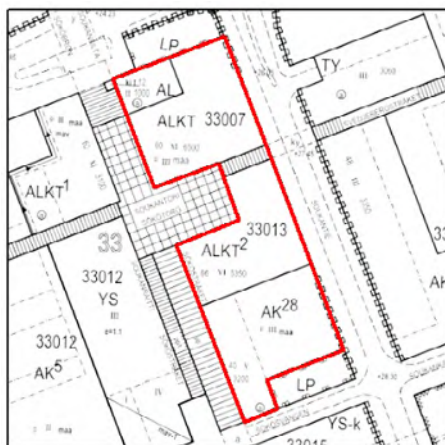
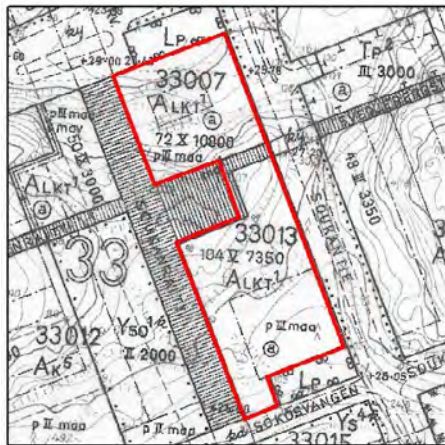
Ylä-Soukka A muutos 33007-33008 sekä 33013

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 8.10.1970. Kaavamuutoksella on nostettu alueen itäosaan sijoittuvan ALKT-korttelin rakennusoikeus 3 000 k-m²:sta 5 100 k-m²:iin ja suurin sallittu kerroskorkeus yhdeksästä yhteentoista.

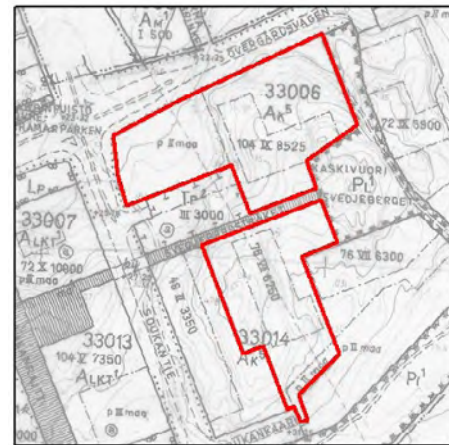
Ylä-Soukka A muutos 33007 ja 33013

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 4.7.1972. Kortteli 33007 on jaettu liikerakennusten korttelialueeksi (AL) ja yhdistettyjen liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen korttelialueeksi (ALKT2). Korttelin suurin sallittu kerros-luku on nostettu kymmenestä yhteentoista ja rakennusoikeutta on laskettu 10 800 k-m²:sta 7 500 k-m²:iin. Kortteli 33013 on jaettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK28) ja yhdistettyjen liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen korttelialueeksi (ALKT2). Korttelin suurin sallittu kerros-luku on nostettu ALKT-korttelin osalta viidestä kuuteen. Korttelin rakennusoikeutta on nostettu 7 350 k-m²:sta 8 550 k-m²:iin.

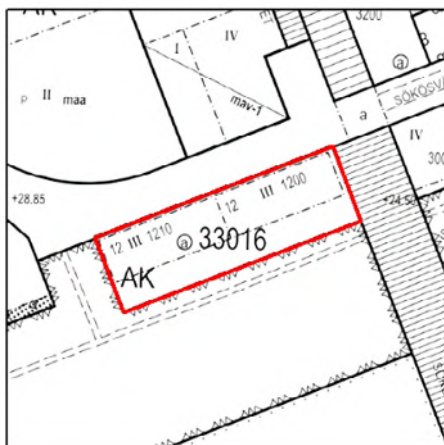
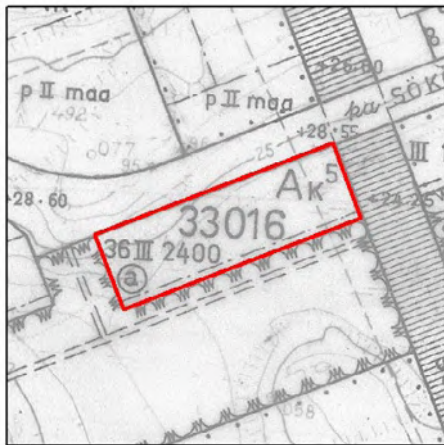
Ylä-Soukka A muutos osia 33006 ja 33014

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 5.3.1979. Asemakaavamuutoksella on muutettu kaavamääräyksiä, jotka koskevat asuinrakennusten kellarikerroksiin sijoitettavia lastentarha-, kerhohuone-, liike- ja toimistuhuoneistoja.

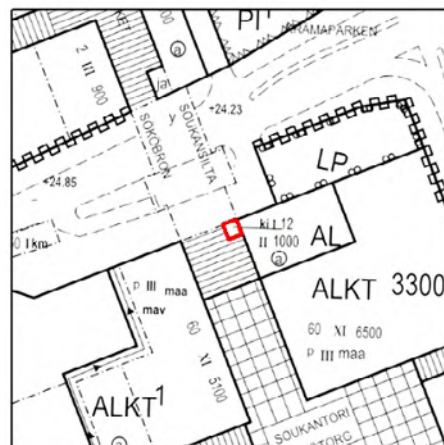
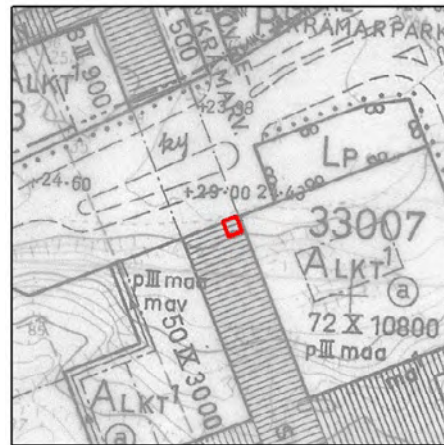
Ylä-Soukka A muutos 33016

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.9.1981. Kaavamuutoksella on muutettu kaavamääräyksiä, jotka koskevat asuinrakennusten kellarikerroksiin sijoitettavia lastentarha-, kerho- huone-, liike- ja toimistohuoneistoja. Korttelin rakennusoikeutta on laskettu 10 k-m².

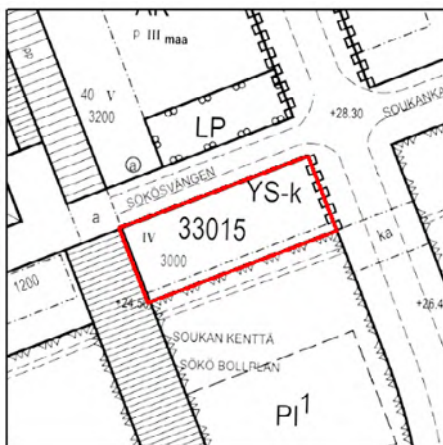
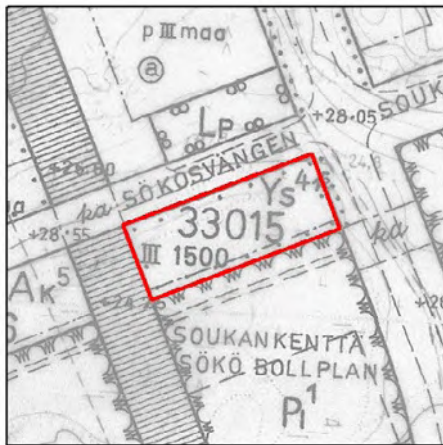
Ylä-Soukka A muutos Yläkartanontien osan muutos

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 14.4.1983. Kaavamuutoksella on osoitettu kioskin rakennusala ja 12 k-m²:n rakennusala.

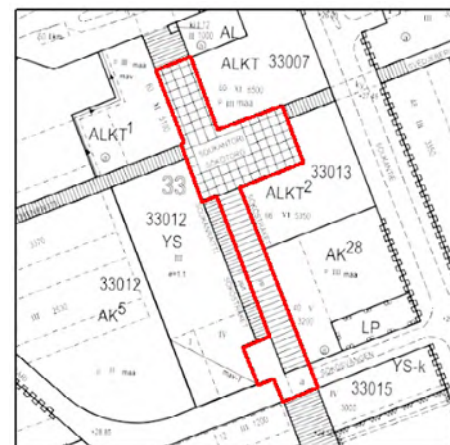
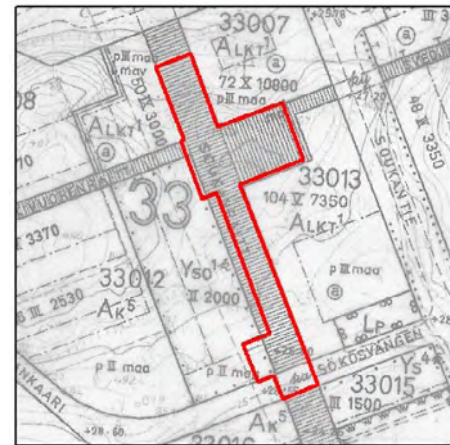
Ylä-Soukka A muutos 33015

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 14.4.1983. Kaavamuutoksella on muutettu kaavamääräyksiä. Sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolle saa rakentaa lisäksi enintään 2 asuntoa kiinteistön hoidon kannalta välttämätöntä henkilökuntaa varten, on muutettu sosiaalitoiminta- ja terveydenhuoltoon palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Korttelin rakennusoikeutta on nostettu 1 500 k-m²:sta 3 000 k-m²:iin ja suurin sallittu kerroskorkeus on nostettu kolmesta neljään.

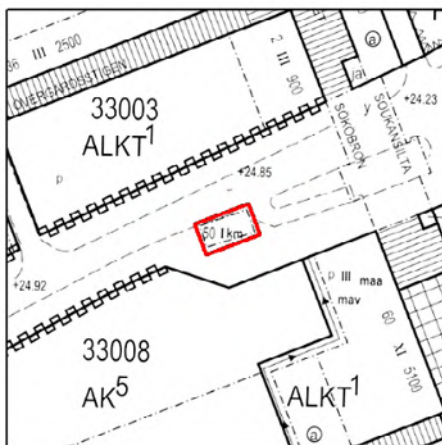
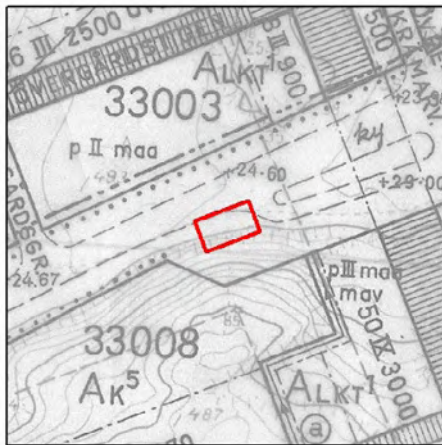
Ylä-Soukka A muutos 33012 tontti 2, osa Soukanraitti- ja Kaskivuorenraitti -nimistä jalankulkukatua sekä osa Soukankaari -nimistä katualuetta

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 26.11.1986. Kaavamuutoksella on muutettu kaavamääräyksiä, Soukanraitti on osittain muutettu torialueeksi ja palvelutalon edustalle on osoitettu huoltoajo. Kerrosluvuksi on nostettu kahdesta kolmeen ja rakennusoikeus muutettu tehokkuusluvuksi.

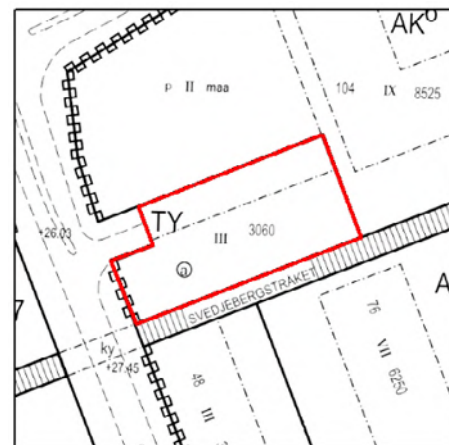
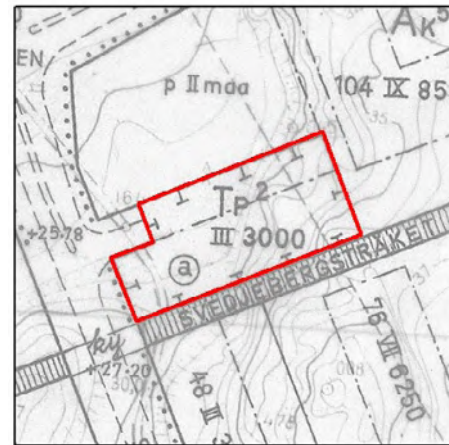
Ylä-Soukka A muutos Yläkartanontie (kioski)

Kaavamuutos on vahvistettu ympäristöministeriössä 11.5.1987. Kaavamuutoksella on osoitettu kioskin rakennusala Yläkartanontien katualueelle.

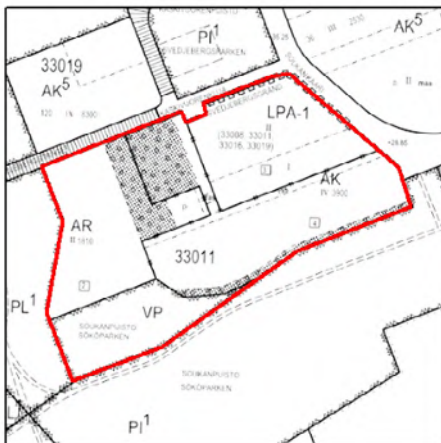
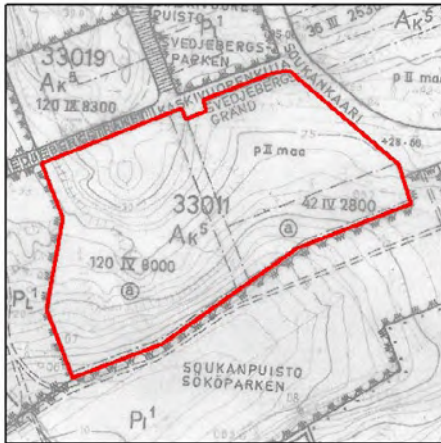
Ylä-Soukka A muutos 33006 tontti 2

Kaavamuutos on vahvistettu ympäristöministeriössä 11.5.1987. Kaavamuutoksella on muutettu pienteollisuusrakennusten korttelialue (TP) ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TY). Lisäksi kaavamääräyksiä on tarkennettu ja rakennusoikeutta nostettu 60 k-m²:llä.

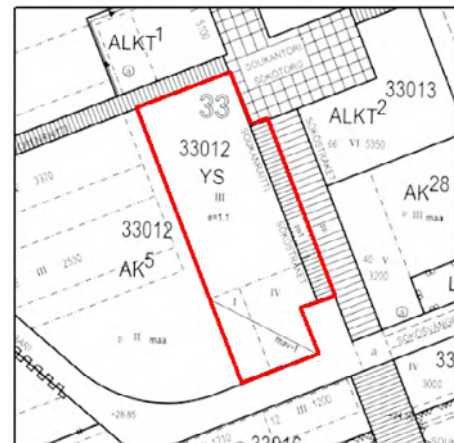
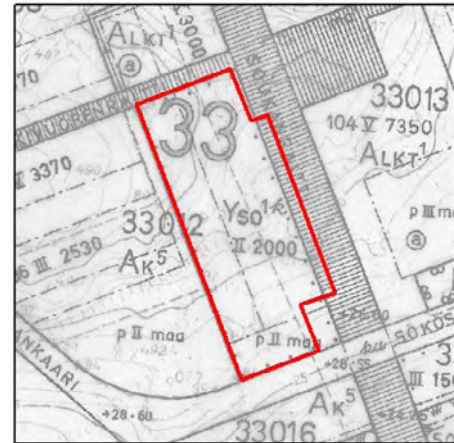
Ylä-Soukka A muutos 33011 tontti 1 sekä tonttijaonmuutos

Kaavamuutos on vahvistettu ympäristöministeriössä 8.12.1997. Asuinkerrostalojen korttelialue (AK5) on muutettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi (AR), asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK), puistoalueeksi (VP) sekä autopaikkojen korttelialueeksi, jonka kautta saadaan järjestää ajoyhteys (LPA-1). Lisäksi kaavamääräyksiä on tarkistettu.

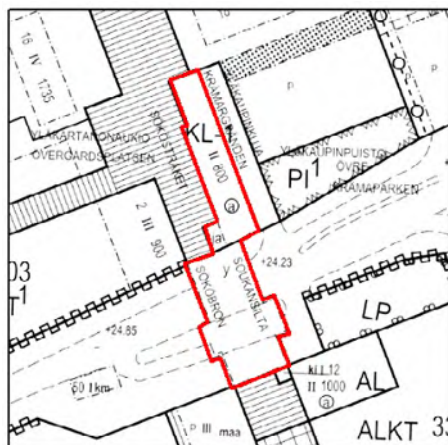
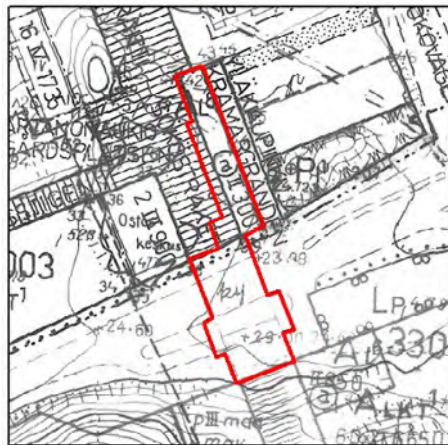
Ylä-Soukka A muutos osa 33012 ja osa katualuetta

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.3.2005. Kaavamuutoksella on tarkennettu sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueen määräyksiä.

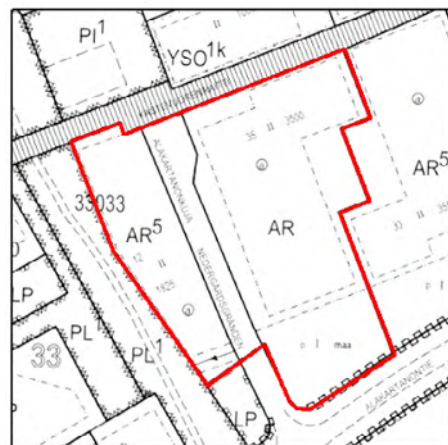
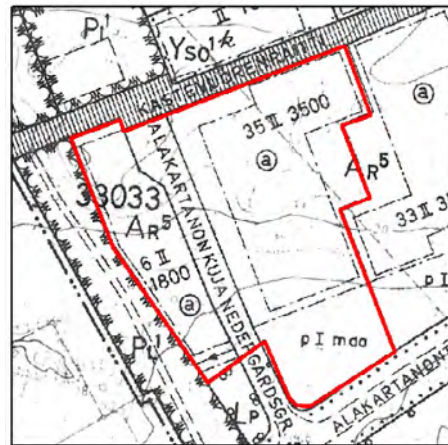
Ylä-Soukka A osa korttelista 33004 sekä osa Soukanraitista ja Yläkartanontiestä

Kaavamuutos on vahvistettu ympäristöministeriössä 31.7.1986. Kaavamuutoksella liikerakennusten korttelialueen määräystä on muutettu ja osa Soukanraitista on muutettu KL-1 -korttelialueeksi. Korttelin rakennusoikeus on nostettu 300 k-m²:sta 800 k-m²:iin.

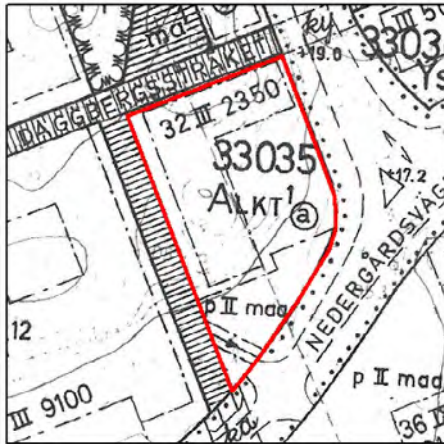
Soukka II muutos 33033 ja 33034

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 1.3.1974. Kaavamuutoksella Alakartanonkujan kääntöpaikan suuntausta on muutettu. 33033 AR-korttelin suurin sallittu asuntojen lukumäärä on nostettu kuudesta kahteentoista ja rakennusoikeutta on nostettu 25 k-m².

Soukka II muutos 33035

Kaavamuutos on vahvistettu sisäasiainministeriössä 2.12.1981. Yhdistettyjen liike-, pienteollisuus- ja asuntokerrostalojen kortteli-alue (ALKT1) on muutettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Lisäksi on tarkennettu liike- ja myymälätiloja sekä pysäköintiä koskevia määräyksiä.

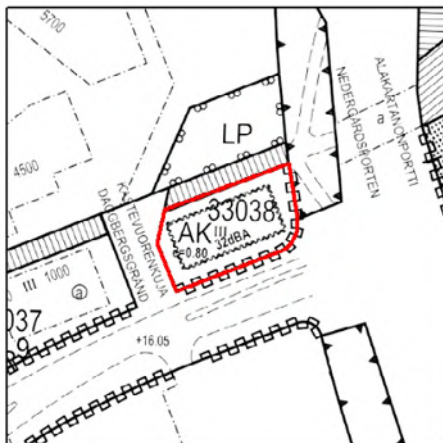
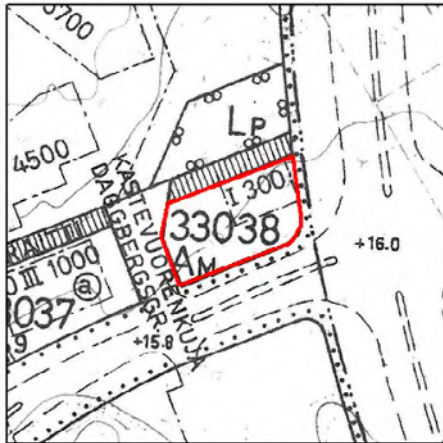
Soukka II muutos 33031

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.11.1984. Kaavamuutoksella on tarkennettu Soukankujan puoleinen rakennusala vastaamaan toteutunutta tilannetta. Osa Soukanraitista on muutettu AK-alueeksi. Lisäksi on tarkennettu lastentarha-, kerho- huone-, liike- ja toimistohuoneistoja sekä pysäköintiä koskevia määräyksiä.

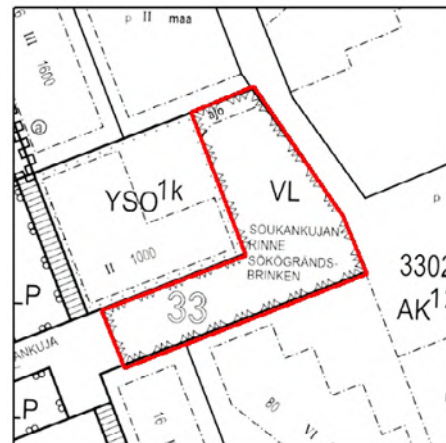
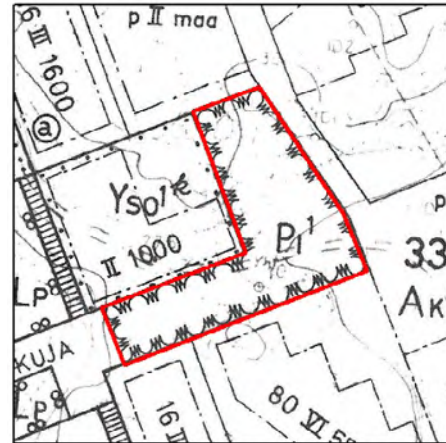
Soukka II muutos kortteli 33038 tontti 1

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.12.2001. Kaavamuutoksella on muutettu moottoriajoneuvojen huoltoasema-alue korttelialue (AM) asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK).

Soukka II muutos puistoaluetta

Kaavamuutos on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 11.4.2007. Kaavamuutoksella Soukankujanrinteen puistoalueen pohjoisosaan on osoitettu ajoyhteys Kastevuorenkujalta Soukankujan päiväkodille.

Ote selvitysalueen ajantasaa-asemakaavasta, jossa selvitysalue näkyy punaisella rajattuna. (Espoon kaupunki)

Soukka on yksi vanhimmista Espoon aluerakentamissopimuksin toteutetuista asutuskeskuksista ja se on kokonaisuutena edelleen hyvin tunnistettavissa 1960-1970 lukujen suunnitteluperiaatteiden mukaiseksi kokonaisuudeksi.

Tämän selvityksen tarkoituksena on kuvata alueen kehittyminen, tunnistaa sen arvokkaat aluekokonaisuudet ja niiden ominaispiirteet sekä asemakaavahistorialliset arvot. Johtopäätöksenä esitetään alueiden herkkyyks täydennysrakentamiselle.

